

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

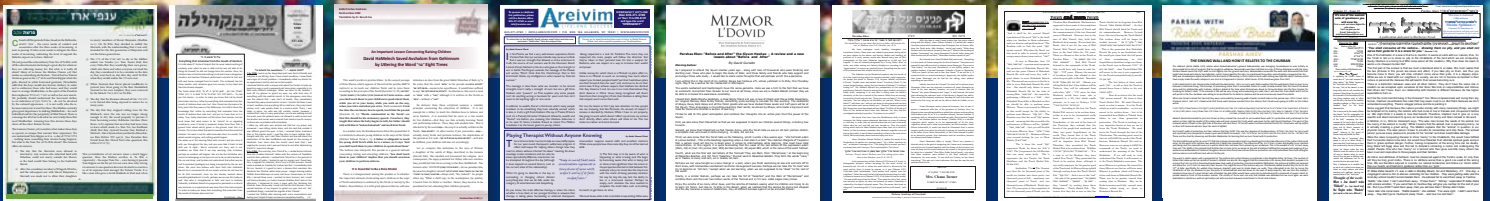
BS"D • Vo. 2 | Issue 45 | No. 94 • MONSEY: Candle Lighting - 7:46 • Shabbos Ends - 9:16 (72 min past shkiah) • August 8, 2020 • 18 Av, 5780

רס התורה

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS EIKEV

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • MIZMOR L'DOVID
 PENINIM ON THE TORAH • PARSHA PSHETEL • RAV BRAZIL • MIGDAL OHR

ENGLISH
 DIVREI TORAH

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR **\$360**

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, le'iluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

CHOOSE A DVAR TORAH TO SPONSOR
CONTACT US WITH A PARSHA AND OPTIONAL MESSAGE

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

SUBSCRIBE ONLINE!

FILL OUT THE ONLINE FORM TO SUBSCRIBE:
RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

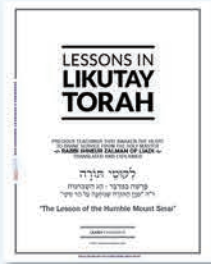
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)
Ramapost.com/meoros-hatzadikkim

Sichat Hashavua
(Hebrew)

Likutay Torah
(English)

Oneg Shabbos
(English)

Hitkashrut
(Hebrew)

Ohr Chaim
(Hebrew)

Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman (English)

RAM HATORAH
Compilation of Divrei Torah
Ramapost.com/ram-hatorah

ENGLISH DIVREI TORAH

TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organized, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present editions at

דברי תורה עברית

MONTHLY

RAMAPOST.COM/RAM-HATORAH. טיב הקהילה · שבילי פנחס · דברי חינוך והתעוררות · חוס של חסד · המברך · דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

YOUR FREE AD HERE! Send your artwork to mitzvov@ramapost.com to secure your ad space.

כסיד
ר. דניאל ד דהן
סופר ס"ת"ם מוסמך

Rabbi Daniel David Dahan, Sofer Stam
Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com
Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins, Mezuzot, and Megillot. * SAME DAY SERVICE *

ROCKLAND TRANSFERS CAR SERVICE

- Airport car service (departures and arrivals)
- City to City
- Per Hour Hire
- School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- Reliable and Safe
- Fixed Rates
- No Added Fees
- Credit Cards Accepted

Easy Booking Online

Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
Call / Text
(845) 288-8888

35+ Years

OF SERVING THE COMMUNITY

- WILLS & TRUSTS
- ELDER LAW
- PROBATE
- TRUST ADMINISTRATION
- HALACHIC WILLS
- TAX PLANNING
- MEDICAID PLANNING
- ESTATE PLANNING
- SPECIAL NEEDS PLANNING
- ASSET PROTECTION

Emanuel Haas, Esq. Ari J. Zaltz, Esq.

Haas & Zaltz, LLP

845.425.3900
INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM
365 ROUTE 59 | SUITE 231 | AIRMONT, NY 10952

Contact us for your dream custom closet

HIPPO CLOSETS

Free Estimates
347.760.3600
HippoClosets@gmail.com

As an independent agency we shop several companies to find you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services
support@wisemeninsurance.com
Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

ROSENBLUM ARCHITECTURE

TODD ROSENBLUM rosenblumarchitecture.com

845.364.0337
914.522.6793
todd@adaparch.com

200 East Eckerson Road
Suite 230 E
New City, NY 10956

CHEVRA L'BITACHON OF ROCKLAND COUNTY

Chevra L'Bitachon is a community security organization which trains and manages members of the community to become guards for their own shuls and mosdos as well as other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org or call/whatsapp **845.704.1205** (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

DJ KAEJ

FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!

347.618.5028
bookings@djkaej.com

ARE YOU LOOKING FOR A STRAUSS CLEANING

At Strauss Cleaning, we do a thorough job, making sure that every inch is spotless. Call us now to schedule your service.

Free Estimate
Call now at **201-742-3136**

We Specialize in Commercial Jobs:
- Offices
- Schools
- Shuls
- Retail Stores
- Event Spaces

FIRST CLASS LEASING

POMONA ENTERPRISES CORP.

Custom Home Builders
845-354-0018

www.POMONAENTERPRISES.com

JUNKBOYZ PRESERVATION

TELETECH SECURITY & COMMUNICATIONS

UNLIMITED ISRAEL™

ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK
P: 845-371-9800

ONE COMMUNITY ONE ERUV
העירוב דראקלענד
ROCKLAND ERUV
עירוב שמימי - ראקלענד, ניו יורק

פרשת עקב

C hazal call this period of time, based on the Haftorahs, שבועה דנחמתא – the seven weeks of comfort and reassurance after the three weeks of mourning. A note in passing: It takes seven weeks to mitigate the three weeks of mourning, indicating the level of anguish the Halacha expects us to have. Halevai!

We just passed the extraordinary Yom Tov of Tu B'Av, with all the advertisements declaring it a great day for whatever they are collecting money for. But what is it really all about? Many of us know the Mishna (Taanis 4:8) that makes an astonishing declaration: Yisroel had no Yamim Tovim as great as the 15th of Av and Yom Kippur when the girls, dressed in white borrowed garments (Yerushalmi adds that the boys would also borrow clothes), in order not to embarrass those who had none, and they would meet to arrange Shidduchim; in the spirit of the Pesukim that emphasize היא תתהלל as well as her own merits. We probably should understand the borrowed clothes as an indication of אל תסתכל בקנקן - do not be deceived by the outward appearance – it is not really who she is, because tomorrow it won't be there. The Mishna certainly gives great importance to making Shidduchim – for each individual and for the perpetuity of Klal Yisroel. There is a message for all of us to do what we can to help those that need Shidduchim. Amazing how this elevates these days above all the other Yamim Tovim.

The Gemara (Taanis 30b) wonders what makes these days so special, so unique that warrant their supremacy. We can understand Yom Kippur as it is - a day of סליחה ומחילה – nothing more rewarding than Aveiros being forgiven, but what is the Yom Tov of Tu B'Av about? The Gemara offers six answers.

- 1) The day that the Shevatim were allowed to intermarry. Any woman who inherited land with Yehoshua could not marry outside her Shevet, as the land would then belong to her husband's Shevet.
- 2) After the scandalous incident of Pilegash B'Givha, and the subsequent war with Shevet Binyamin, a Shevuah was made not to allow their daughters

to marry members of Shevet Binyamin (Shoftim 21:1). On Tu B'Av, they decided to nullify the Shevuah, with the understanding that it was only intended for the first generation of Binyamin and not the future generations.

- 3) The גזירה of the יוצאי מצרים to die in the Midbar ended. See Tosafos (s.v. Yom Taanis ibid) that every Tisha B'av they would dig their own graves, climb into them and when everyone survived the day, they considered it to be a mistake in the date so they went back in, day after day, until Tu B'Av when they would realize the גזירה was over.
- 4) When Yeravam Ben Nevat placed roadblocks to prevent Jews from going to the Bais Hamikdash (instead to his own temples), they were removed by the Melech הושע בן אלה on Tu B'Av.
- 5) The day that the Romans allowed all the הרוגי ביתר to be buried after being exposed to nature for so many years.
- 6) The day that they stopped cutting trees for the Mizbeach, since the sun was no longer strong enough to dry the wood properly to prevent it from becoming wormy. Rabbeinu Gershon (Bava Basra 121b) explains that now they had more time to learn which made it a Yom Tov. See Rashbam (ibid) that they rejoiced because they finished a Mitzvah – like a Siyum when you finish a Masechta, see Biur Ha'Gra Y.D 246:76. (See Derashos Bais Dovid from Rav Dovid Tevil who questions this עיי"ש דברים נפלאים).

This accumulation of six answers raises a much bigger question. Here the Mishna ascribes to Tu B'Av a superiority – the super Yom Tov – even having it precede Yom Kippur on the list yet it is not even clear why. Giving six answers to one question does not do much to convince us of its supreme rank amongst the Yomim Tovim. It is like a man who gives a lavish Kiddush in Shul and, when

-1-

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

asked why, responds; it's his Shviggers Yahrzeit; I got a new pair of glasses; it's not my Bar Mitzvah Parsha but it's Rosh Chodesh so it's the same Haftorah that I read; and it's my former boss who fired me sons Aufruf. None of the opinions, each quoted by a different דאמר – satisfy the question. Even if you put all six together, we still wonder how and why Tu B'Av is at the head of the table of all Yamim Tovim.

Rav Wolfson (Emunas Itecha תשמ"ט), in a spectacular Maamar, illuminates the dilemma and brings us to a level of Nechama that we all could use right now. The יסוד that really opens the door for us to justify Tu B'Av's standing comes from the Chidushei Harim (עניני בין) (המצרים) which we will try and comprehend. Tisha B'Av has the unique status as a day of mourning, and as a Yom Tov, during which no תחנון is said. It is almost as if the day has two parts: before and after Chatzos. The Tur (O.C. 478) correlates the Chazal השביעי במרוצים (Eicha Rabba 3:5), that whatever day of the week Pesach falls out on, Tisha B'Av is the same day with the ב"ש א"ח system. Many Mefarshim explain that the Yom Tov aspect of Tisha B'Av is because Moshiach is born on the ninth of Av (איכ"ר מ:נא). Explains "The Rim" that Tu B'Av is the end of the seven day אבילות that started on Tisha B'Av. Klal Yisroel gets up, dusts itself off and embarks on the road of Nechama which will IYH lead to the ultimate גאולה. Rav Wolfson posits that with the ב"ש א"ח correlation, Tu B'Av connects to Shemini Atzeres, which Sefarim explain relates to the number eight (always above and beyond nature) and relates to the Geulah described by the Pasuk ליום אחרון. Tu B'Av is our first step to the final goal of עיינו ותחזינה. Here, Rav Wolfson inserts another Yesodosdike idea employed by many Sefarim. The Ramchal, in many places (Derech Hashem 4:7 for one), teaches that time runs in a circle (not a straight line ad infinitum) and we travel through it. We heard many times from Rav Moishe Shapiro, that a year – שנה – is called such because it is the שני – we are repeating again in that circle of time. What this means is that each part of the circle has the energy, the chemistry to provide for certain abilities, skills and emotions during that niche of time. There is a niche called זמן חרותנו, which is why Pesach happened then – not the other way around. Pesach did not create the niche of חרות. There is a niche called זמן

שמחתנו, which is why Sukkos happened then. Sukkos did not create the niche of שמחה. The time itself has its own potential energy regardless of whatever might happen in it. Then there is something labeled by Sefarim as אור החזור – poorly translated as "light that shines backwards." Try and bear with me – I'm trying as hard as I can. That means that the אור of the particular niche in time shines and radiates, even though the event did NOT YET HAPPEN. This is why Avraham and Sara ate Matzos years before we even left Mitzrayim, because they felt its radiance. Yaakov and Yosef cried over the Churban of Shiloh and the Mikdashos years before they were even built.

So suggests Rav Wolfson: The real reason Tu B'Av is such a Yom Tov is because it celebrates something that DID NOT HAPPEN YET – we are preparing for the גאולה since we are still at a crossroads, hoping to find the roads that leads to the Geulah and the end of the שך ואפר of mourning. Therefore, the Gemara tries valiantly to find it's reason – six times – hence the confusion and ultimately, one can relate the reasons given as steps to the day when סיהרא באשלמותא – the moon will be full – as it was during the reign of Shlomo Hamelech (Zohar ח"ב קמה. – like your gonna look it up) symbolizing the world in the way it is supposed to be (See Derashos Bais Dovid above). This also corresponds to Tu B'Av, which is on the 15th of the month, when the moon is full. That's what Tu B'Av is all about: the world at its highest peak – the way Hashem wanted it to be – בשלימות – whole, no gaps, everything in its right place. No wonder that it's the time for Shidduchim – לא טוב היות האדם לבדו.

May Hashem allow us to travel through the doors of Tu B'Av, and the upcoming weeks of נחמה, until the Yamim Noraim, so that we can rejoice together with משיח בן דוד BB'A.

אמני דאפקיה
תיים זאג איתן

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod. For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

טוב הקהילה

בס"ד
'יו"לע"יקהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנוהרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Eikev

5780

No.

527.426

טיב המערכת

על כל מוצא פי ה'

Everything that emanates from the mouth of Hashem

It is told about R' Zusha of Anipoli that he never asked anything of anybody, even when he was in exile and he was not able to do things for himself, he did not change from this custom. Once, his situation was so bad he had nothing to eat and it was a dangerous situation and Hashem Yisbarach performed a miracle for him and milk and honey emerged from his teeth. This sustained him for three months until someone gave him money to buy food and then the miracle stopped.

'ויאכילך את המן... למען הודיעך כי לא על' The Torah states (8:3) 'He fed you the manna... in order to make you know that not by bread alone does man live, rather by everything that emanates from the mouth of Hashem does man live'. *Bnei Yisrael* ate the manna for forty years that they were in the Wilderness, to instill in them the knowledge that 'rather by everything that emanates from the mouth of Hashem does man live', and just as it was then so it is today. True, today food does not fall down from heaven, but we must know that what seems to be 'natural' to us regarding sustenance, even if bread is prepared simply from flour that is ground from wheat which grows in the ground, even this is a miracle. This is also called that which emanates from the mouth of Hashem. For were it not for what emanates from His mouth, the wheat would not grow, and nothing would happen.

You wake up in the morning filled with concern and you carry it with you throughout the day, and you even take it back to bed with you at night... Worry surrounds our lives, and in our smallness we think that if we stop worrying *chas v'shalom*, perhaps an accident will happen. We are like the hitchhiker who carries his belongings on his lap so as not to be an extra burden to the car and driver, and he does not understand that either way he and his *pecklach* [packages] are being transported by the car and driver. We must also believe with basic faith that HaKadosh Baruch Hu is concerned for all our needs, and we do not have to be all that concerned, since He has already worried about everything beforehand. In truth, perhaps we can see this today as well. One who is strengthened in faith and trust in Hashem Yisbarach, HaKadosh Baruch Hu prepares his *parnasah* in a natural way and even in a supernatural way since this is the main purpose 'in order to make you know that everything that emanates from the mouth of Hashem does man live'.

- Tiv HaTorah - Eikev

טיב ההשגחה

'To behold the sweetness...' - 'לחזות בנועם...'

7 Av 5780: I went up the steep steps and I was short of breath and had pain in my left leg. Since I have a heart condition, I knew these were signs of a heart problem. I immediately called my doctor for an appointment and he sent me to the hospital.

I *davened* Mincha with a *minyana* and asked the Creator to help me guard my eyes in such a wayward and loose place, especially in Av with many difficult challenges. When we came to the hospital, I took off my glasses to guard my eyes, my wife took care of everything with the medical record. In the emergency room they saw the referral that I was short of breath, they immediately shouted they were concerned for corona. I tried to tell them it was a heart condition, but everything fell on deaf ears, they only heard corona, and I was quickly taken to a corona ward. There, I was taken in alone, my wife was left outside, scared. However, I realized that I was in a very quiet place, no one was walking around the ward, even the patients were not allowed to walk around and the doctors and nurses were covered from head to toe for corona, so there was no problem with immodesty.

I called my wife who was outside and told her my prayer was answered. I was sitting calmly alone, and she said that outside it was difficult guard the eyes. In fact, I received faster treatment than in the regular ward. I used the time to learn *seforim* that I brought with me, and I said *Tikun Chatzos* and learned about the destruction of the Bais HaMikdash and hoped for the coming of Moshiach. Four hours later the results came back that I was negative for corona, and I was sent home to rest after determining that B"H I was not in danger.

8 Av 5780: The next day, Erev Tisha B'Av, I recited Bircas HaTorah from the 'Avodah Yesharah' siddur with the customs of Tzaddikim and lists their *yahrzeits*. I realized that Tisha B'Av is the *yahrzeit* of the Chozeh of Lublin. I looked to see his sayings and I found two. One, a *segulah* for salvation, that if one is ill and recovers, should make a *seudah* on Tuesday for Hoshea ben Bari. I immediately took this on. Second, it is good to learn a Gemara that mentions Rav Nachman bar Yitzchak which helps prayer. I began learning before Tefillah three Mishnayos as usual, and since I cannot learn on Tisha B'Av I earned three more. I wanted to learn Gemara, but I could not find my Gemara, so I took a Gemara Shabbos that I learn in the afternoon. I happened to learn a piece with Rav Nachman bar Yitzchak. Now I knew why I could not find the first Gemara. Then I sensed because of my request to guard my eyes and not 'see' prohibited things, I merited the *segulah* of the 'Chozeh'.

I recited the Tefillah after learning with more concentration and feeling and I hoped it helps me become completely healthy. ר.י.

הוי זהיר במצווה קלה כחמורה
Be as scrupulous with a minor mitzvah as
a major one

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם (ז:יב)
And it will be because of your listening to these ordinances, and your
observing and performing them (7:12)

Rashi explains: If the light mitzvot that a person treads with his
heels, you will listen to, then Hashem, your G-d, will safeguard
the covenant and kindness, and He will keep His promise to you.

מצוות שאדם דש בעקביו

The mitzvot a person tramples with his heels

By way of a hint, the Torah is coming to let us understand and
know the path take, to teach us how to fulfill the minute details
and particulars of the mitzvot – called ‘the mitzvot trampled
with his heels’, that is – those mitzvot that do not come from
time to time, season to season, rather, the ones a person
encounters every day and every hour. Since they are so
common, people tend to disparage them, and *chas v’shalom* not
out of levity or disregard, rather, because of doing them by rote
which causes them to be disparaged, like a person stepping on
something constantly, so he no longer honors it properly.

Therefore, the posuk comes to say that once a person
strengthens himself specifically with these mitzvot, and he no
longer does them as people are taught, rather, one should try to
do them completely and with purpose and proper intent, then
he will bring much joy to the Palace Above. The person himself
will earn the joy of the mitzvah, and in this way, he will fulfill the
Torah wholeheartedly.

This is the hint: 'והיה' this is an expression of joy, when do you
have complete joy? When there is 'עקב' those mitzvot that one
tramples with his heels, 'תשמעון' if you will listen and do them
properly, then you will merit the joy of mitzvah. Not only this,
but even if you are deficient in this, yet you are able to
strengthen to repent – even then it will benefit you as hinted by
'eikev tishmeun', that is, if at the end you do teshuva and return
from the evil way, you will earn all the brachos.

הדקדוק בקיום המצוות – Being particular in keeping mitzvot

This is the custom of those who fear Hashem – to be careful in
keeping the mitzvot, the light ones and the difficult ones, be
meticulous in doing every mitzvah properly and do them in a
way that brings satisfaction to the Creator of all worlds,
particularly in those matters that people disparage as stated
(Tehillim 12:9) 'כרם זלות לבני אדם' – 'when baseness is exalted
among the sons of man' – meaning: these things that are the top
of the world and people disparage them.

Even when one recites a bracha of a mitzvah or a bracha of
praise or benefit, they are meticulous to read them from a
siddur. Certainly, those who are particularly careful to recite
Bircas HaMazon with full concentration from a siddur. The same
with the bedtime Kriyas Shema is a complete *avodah* and not
skipping words. This is despite their knowing these *tefillot* very
well by heart as I often see the image of my father, my teacher,
even in his later years was particular to recite brachos from a
siddur as one who counts money.

When they keep these things, they demonstrate their love for
the mitzvot and the Creator Who commanded them. Therefore,
they do not look for ways to exempt themselves from doing
mitzvot, just the opposite, they seek out to do them as much as
they can. The opposite of those who disparage these mitzvot as
in the Gemara (Avodah Zara 18a) 'What does the posuk mean
(Tehillim 49:6) 'עון עקבי יסבני' – 'the iniquity of my heel will
surround me'? It means the sins that a person does when he
tramples with his heels in this world will encompass him on
Judgment Day.'

As the *navi* Yeshayahu suggested that the reason punishment comes
to a person is because (Yeshaya 29:13) 'ותהי יראתם אתי מצות אנשים'
'מלמדה' – 'their fear of me is like rote learning of human commands',
that is, those mitzvot done by rote, without thought or heartfelt
feeling, therefore, the guidance of the Creator is done in a hidden way.
The best way to approach this is to keep even the mitzvot that seem
light properly. If one does this then, they will merit all the brachos
mentioned in the Torah as it concludes (7:12-13) 'ושמר ה' אלקיך לך את
הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך ואהבך וברכך וברך פרי בטןך
ופרי אדמתך דגןך ותירשך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרת צאנך על האדמה'
'Then Hashem, your G-d, will safeguard for you the covenant and kindness that He swore to your forefathers.
He will love you, He will bless you and He will multiply you, and He will
bless the fruit of your womb and the fruit of your land; your grain, your
wine, and your oil; the offspring of your cattle and the herds of your
flock; on the land that He swore to your forefathers to give to you.'

בטחון בחיי העולמים – Trust in the Life of the Worlds

When a person is standing at a crossroads on a path that he has never
walked before, then, people will naturally be afraid of what may come
his way. We do not know how it will end, will it be good or bad. For
this the Torah comes to teach us that it is incumbent on us to trust in
Hashem and to know that just as His mercy helped us to this point and
His kindness has not left us, so it will never leave or forsake us.

'כי' (7:17) our parsha regarding the person who is afraid 'Perhaps you
will say in your heart, "These nations are more numerous than I, how
will I be able to drive them out?" The Torah promises them (7:18) 'לא
'תירא מהם' – 'Do not fear them!' – that is, there is nothing to be afraid
of, because 'זכר תזכור את אשר עשה ה' אלקיך לפרעה ולכל מצרים' – 'You
shall remember what Hashem, your G-d, did to Pharaoh and to all of
Egypt' 'המסת הגדלת אשר ראו עיניך והאתת והמפתים והיד החזקה... כן
'the great tests that you eyes saw, and the signs, the wonders, the strong hand... so shall
Hashem, your G-d, do to all the peoples before whom you fear' (7:19).

Israel is told that if they are afraid of the seven nations which they will
conquer, and they do not know how to stand before them because of
their strength and power and how will they be victorious and inherit
them. The Creator promises them not to be afraid of them at all,
rather, they should remember the great signs that they saw what
Hashem did to them when they left Egypt, and the great miracles that
He did for them in the Wilderness. He will also do these things to all
the nations to come to fight with them and fulfill (20:16) 'לא תכלה כל'
'you shall not allow any person to live'.

It is brought down in *seforim* that if a person does not take strength
from the past to apply to the future, an animal is better than he is.
Therefore, a person should always contemplate the lessons from the
past and gain strength for anything that comes his way, even if he is
faced with a challenge that he has never faced before, he must know
that by the Creator Yisbarach everything is the same and He will surely
help him now as well. The same applies to *avodas Hashem* in general
when a challenge confronts him, or he is confronted by the war of the
yetzer and he does not know where he will get the strength to stand
against the *yetzer hara*, his known enemy and is evil. Even then it is
clear that Hashem will help him and give him the strength to overcome
the hindrances to his *avodas HaBorei*.

We find before us good advice and way of life, for when a person fears
what is coming and he does not know what the day will bring, then he
will strengthen and remember the good days and the miracles and
wonders that the Creator did for him. Then he will be guaranteed and
will know that just as he was helped before, he will be helped now.

An Important Lesson Concerning Raising Children David HaMelech Saved Avshalom from Gehinnom by Uttering the Word "בני" Eight Times

This week's parsha is parshas Eikev. In the second passage of Krias Shema, which appears at the end of the parsha, HKB"H instructs us to teach our children Torah and to raise them according to the precepts of the Torah (Devarim 11, 19): **"ולמדתם אותם—את בניכם לדבר בם"**—and you shall teach them to your children to speak about them, while you sit in your home, while you walk on the way, when you retire and when you arise. Rashi comments: **From the time the son knows how to speak, teach him the passuk** (Devarim 33, 4): **"Moshe commanded us the Torah"—so that this should be his customary speech. From here, they taught that when the baby begins to talk, his father should talk with him in "lashon hakodesh" and teach him Torah.**

In a similar vein, the Rambam learns from this passuk that it is a mitzvah to educate young children in the ways of the Torah (Hilchos Talmud Torah 1, 1): **A father is obligated to teach his young child Torah while he is a minor, as it says: "And you shall teach them to your children to speak about them."** The Seforno also interprets this passuk as a general mitzvah concerning raising and educating children: **"You shall teach them to your children" implies that you should accustom your children to perform mitzvos.**

It Is Essential to Be a Role Model

There is a disagreement among the poskim as to whether the important mitzvah of educating one's children in the ways of Torah and mitzvos is ordained by the Torah or merely by the Rabbis. Nevertheless, it is with great pleasure that we will now

introduce an idea from the great Rabbi Yehoshua of Belz, zy"a. He notes that the word **"ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם"**—seems to be superfluous. It would have sufficed to say: **"ולמדתם את בניכם לדבר בם"**. Furthermore, this word is read as **"אותם"** with a **"vav,"** although it is written in the Torah as **"אתם"**—without a **"vav."**

He deduces from these scriptural nuances a valuable principle concerning the education of children. It is not enough for a father to teach his children how to behave and serve Hashem. It is essential that he serve as a role model for his children—that they see him actually learning Torah and performing mitzvos. Thus, they will emulate him. This is alluded to by the word **אתם**—the way it is actually written in the Torah—**"ולמדתם אתם"**. In other words, if you yourselves—**אתם**—actually study Torah and perform mitzvos, the implication of the passuk as it is read—**"ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם"**—will also be fulfilled; your children will also act accordingly.

Let us compare this deduction to the case of Miriam, a daughter of the watch of Bilga, described in the Gemara (Succah 56b). She rebelled and denounced her religion. As a consequence, the sages punished her father, who was a kohen; they prohibited him from serving in the Beis HaMikdash. The Gemara asks: **"משום ברתיא קנסינן ליה לדידיה?"**—do we penalize him, because his daughter sinned? **אמר אבוי אין כדאמרי אינשי שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה**—Abaye said, "Yes, indeed!" As people often say, "What a child says in the marketplace (in public), it heard from its father or mother. Hence, they deserve to be penalized for not educating their children properly."

Now, if we see the negative impact of parents' poor behavior on their children; consider how much of a positive impact their good behavior has on their children—such as following the precepts of the Torah and demonstrating the attribute of “yirah.” As we have learned from our master, Rabbi Yehoshua of Belz, zy”a, this is the lesson learned from the spelling “אתם”, without a “vav”; we must learn to be good role models for our children.

The Absence of the Letter “Vav” Alludes to Torah Study Not L’shma

Let us suggest another implication of the absence of the letter “vav” in the word “אתם”. We have learned in the Gemara (Pesachim 50b): “לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות אף על פי שלא לשמה” “שמתוך שלא לשמה בא לשמה”—a person should always engage in the study of Torah and the performance of mitzvos even though his actions are not purely motivated—not l’shma; because from these activities that are not purely motivated, he will eventually come to learn Torah and perform mitzvos for its own sake, with the purest of intentions—l’shma.

The brilliant author of the Chiddushei HaRim, zy”a, explains that even if he is still learning Torah not l’shma; nevertheless, others who see him will be inspired to learn Torah. Perhaps, they will even do so l’shma. Thus, we can interpret the Gemara’s statement as follows: A person should study Torah and perform mitzvos even if his motives are initially insincere—not l’shma. “שמתוך שלא לשמה”—for, even though he is doing so not l’shma; nevertheless: “בא לשמה”—someone else, who sees him and is inspired by him, may end up studying Torah l’shma. Now, let us apply this dictum to a parent, in particular. Even if a parent is not on a level to study Torah and perform mitzvos l’shma; nevertheless, he should do so even not l’shma; “שמתוך שלא לשמה” “בא לשמה—because his children will emulate him and end up learning Torah l’shma.

Now, the Zohar hakadosh teaches us (Parshas Vayechi 241b): “אות אמת דא את ו” —the letter of truth (“emes”) is the letter “vav.” The Imrei Yosef (Pinchas), authored by the great Rabbi Yosef Moshe of Premishla, ztz”l, explains this statement by dint of allusion. The “milui” of the letter “vav”—the letter that completes the spelling of its name—ו”ו—is also a “vav.” Thus, this letter represents a person who is true through and through.

Thus, we can suggest another explanation for the absence of the letter “vav” in the word “אתם”. The passuk is instructing

fathers to act as role models and study Torah even if it’s not l’shma—i.e. even if they lack the letter “vav,” which represents someone whose external actions reflect their inner selves. In other words, even if they are not learning Torah l’shma, they can still be good role models for their children and inspire them to learn Torah l’shma.

This provides us with a very nice understanding of Chazal’s statement (Shabbas 23b): “הרגיל בנר הוויין ליה בנים תלמידי חכמים”—one who lights candles (Shabbas and Chanukah) regularly will have sons who are Torah scholars. Consider a person who comes home after a long, hard day’s work. Instead of going to rest or going to sleep, he regularly lights a candle so that he can study Torah on a regular basis. Such a person is assured that his children will follow in his path and be Torah scholars.

The Torah Inserted the Education of Children between the Mitzvos of Tefillin and Mezuzah

I would like to propose an explanation for the curious sequence of topics in the second passage of Krias Shema (Devarim 11, 18): “וקשרתם אותם לאות על ידכם והיו לטוטפות בין עיניכם, ולמדתם אותם את בניכם לדבר במ שבכתך בביתך ובכלתך בדרך ובשכרך ובקומך, וכתבתם על מזוזות ביתך. **You shall bind them for a sign upon your arm and let them be for tefillin between your eyes. And you shall teach them to your children to speak about them, while you sit in your home, while you walk on the way, when you retire and when you arise. And you shall write them on the doorposts of your house and upon your gates.**

We will endeavor to explain why the Torah inserted the mitzvah of educating children--“ולמדתם אותם את בניכם”—between the mitzvah of tefillin--בין--ל טוטפות בין--and the mitzvah of mezuzah--ביתך--“וכתבתם על מזוזות ביתך” “ענייכם”—and the mitzvah of mezuzah--ביתך--“וכתבתם על מזוזות ביתך” “בשערך”. Seemingly, it would have made more sense to juxtapose the mitzvos of tefillin and mezuzah—which both involve writing passages on a kosher parchment—and to record the mitzvah of educating children either earlier or later.

Let us explain the matter based on what we have learned from the holy master, Rabbi Yehoshua of Belz, zy”a. Clearly, there are mitzvos that can be performed inconspicuously. These two mitzvos, however—tefillin and mezuzah—must be performed openly, for all to see. Regarding the mitzvah of tefillin, we find the following elucidation (Berachos 6a):

"מנין שהתפילין עוז הם לישראל, דכתיב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ותניא רבי אליעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש".

From where do we know that tefillin are Yisrael's strength? For, it is written (Devarim 28, 10): "Then all the peoples of the earth will see that the name of Hashem is proclaimed over you, and they will revere you." And it was taught in a Baraisa: Rabbi Eliezer the Great says: These are the tefillin shel rosh. It is evident from this passage that the tefillin shel rosh are worn such that they are visible to everyone. Similarly, the mezuzah is affixed outside, at the entrance to one's house, where it can be seen by everyone.

Accordingly, we can suggest that this is the reason the mitzvah of educating children is inserted between these two mitzvos. This teaches us that just as the mitzvos of tefillin and mezuzah are performed openly, for all to see; so, too, a father must engage in Torah and mitzvos openly for his children to see. And, as explained, the word "אתם" in the phrase "ולמדתם אתם" is written without the letter "vav," to emphasize the fact that you yourselves should learn Torah openly for your children and grandchildren to see. In this manner, they will learn from you to study Torah and serve Hashem.

David HaMelech Uttered "בני" Eight Times to Save Avshalom from Gehinnom

Based on our current discussion, it is fitting to address a fascinating subject related to Avshalom. He rebelled against his father, David HaMelech, and pursued him, attempting to kill him and wrest the kingship from him. In the end, his hair got tangled up in a tree and he was killed. When David was informed of what had transpired, he wept profusely and mentioned the word "בני"—"my son"—eight times in his mournful words. Here are the pertinent pesukim (Shmuel II 19, 1):

"וירגז המלך ויעל על עליית השער ויבך, וכה אמר בלכתו בני, אבשלום בני, בני אבשלום, מי יתן מותי אני תחתיד אבשלום בני, בני... והמלך לאט את פניו ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום, אבשלום בני, בני".

The king trembled. He ascended to the upper chamber of the gateway and wept; and thus he said as he went, "My son, Avshalom! My son, my son, Avshalom! If only I could have died in your place! . . . The king wrapped his face, and the king cried out in a loud voice, "My son, Avshalom! Avshalom, my son, my son!" The Gemara (Sotah 10b) explains

that seven utterances were to extract him from the seven chambers of Gehinnom and the eighth was to bring him into Olam HaBa.

At first glance, this explanation seems quite surprising. After all, there is no such thing as preferential treatment in the heavenly court. As we have learned in the Gemara (B.K. 50a): "כל האומר הקדוש ברוך הוא וותרן הוא, יוותרו חייו, שנאמר הצור תמים פעלו כי כל האומר הקדוש ברוך הוא וותרן הוא, יוותרו חייו, שנאמר הצור תמים פעלו כי All who say HKB" H is lenient (i.e. He disregards transgressions) will forgo his life, as it says (Devarim 32, 4): "The Rock, perfect is His work, for all His ways are just." So, if Avshalom truly deserved to be punished in Gehinnom, how did David HaMelech manage to get him out of Gehinnom by uttering "בני" eight times?

I had a wonderful idea. I would like to explain David HaMelech's profound intent based on the fact that a father is responsible for his children's education. Furthermore, if they behave inappropriately, chas v'shalom, disregarding the precepts of the Torah, it is incumbent upon the father to evaluate himself and consider that perhaps he failed to educate them properly. This coincides amazingly with the passuk (ibid. 29, 17): "פן יש בככם שורש מורה ראש ולענה"—perhaps there is among you a root growing hemlock and wormwood. As the Ramban explains, if a person has even the slightest thought of heresy or denial of Hashem's authority, it constitutes a bitter root that is liable to flourish in one of his offspring in a future generation, G-d forbid. In the words of the Ramban: "כי האב שורש"—for the father is the root and the son is the twig that will sprout from his roots.

This then is why David HaMelech said repeatedly: "My son, my son, Avshalom!" He was advocating on Avshalom's behalf, arguing that Avshalom was actually a tzaddik. His failure and his pursuit of his father was aimed at punishing David HaMelech for sinning with Bas Sheva, as it is written (Shmuel II 12, 11): "כה אמר ה' הגני מקים עליך רעה מביתך"—so says Hashem, "Behold! I shall elicit evil against you from your own household." Hence, David accepted responsibility for Avshalom's actions. He conveyed this message with the utterances: "My son, my son, Avshalom!" Therefore, it is I who must make amends through teshuvah; it was my iniquities that caused you to pursue me. Avshalom, on the other hand, who has already been punished with a horrible death deserves life in Olam HaBa.

“A psalm of David as he fled from Avshalom his son”

Following this line of reasoning, we will explain in greater depth why David HaMelech uttered “בני” —“my son”—eight times. Let us refer to an elucidation in the Gemara (Berachos 7b) related to the passuk (Tehillim 3, 1):

“מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו, קינה לדוד מיבעיא ליה. אמר רבי שמעון בן אבישלום, משל למה הדבר דומה, לאדם שיצא עליו שטר חוב, קודם שפרעו היה עצב לאחר שפרעו שמח, אף כאן דוד כיון שאמר לו הקב"ה, הנני מקים עליך רעה מביתך, היה עצב, אמר שמא עבד או ממזר הוא דלא חייס עלי, כיון דחזא דאבשלום הוא שמח, משום הכי אמר מזמור, אמר סתם ברא דרחים על אבא”.

“A song of David, as he fled from Avshalom, his son?!” It would have been more appropriate to say “a lament of David.” Rabbi Shimon ben Avshalom said: It is analogous to a person who was served with a loan document. Before he pays it, he is sad (troubled); after he pays it, he is happy. The same applies here. David, when HKB”H said to him, “I shall elicit evil against you from your own household,” he was sad. He said, “Perhaps it will be a slave or an illegitimate child who will not have pity on me.” Upon seeing that it was Avshalom, he rejoiced. Because of this he said, “A song!” He thought, “Most sons have pity on their fathers.

In Yearos Dvash (Part 1, 11), Rabbi YehoNasan Eibschutz, ztz”l, poses a question related to this Gemara. In reality, Avshalom pursued David, aiming to kill him; he didn’t show him any mercy whatsoever. So, why did David rejoice when he realized that his nemesis was Avshalom. To explain the matter, he relies on a fundamental principle. When a person is punished for his iniquities, there are two type of punishments. The first involves suffering emanating from HKB”H; the second involves suffering emanating from the realm of nature and the constellations.

HKB”H inflicts suffering in order to cleanse a person of his iniquities, as it is written (Devarim 8, 5): **וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך—“you should know in your heart that just as a father will chastise his son, so Hashem, your G-d, chastises you.** In the second case, HKB”H protects a person from the forces of nature and the constellations as long as he occupies himself with Torah and mitzvos. In the words of Chazal (Shabbas 156a): **“אין מזל לישראל” —the constellations hold no power over Yisrael!** However, when a person ceases to occupy himself with Torah and mitzvos, HKB”H conceals His presence

and His protection, so to speak. As a consequence, the person suffers afflictions due to natural causes and the constellations.

The Yearos Dvash explains that there is a dramatic difference between these two categories of suffering and punishment. The suffering coming from HKB”H was designed from the get-go to atone for the person’s transgressions. This is clearly not the case with regards to the suffering emanating from nature and the constellations. In fact, a person is only exposed to this type of suffering because HKB”H did not elevate him above the control of the constellations due to his transgressions. Hence, they were not aimed specifically at him; and, as such, they do not atone for his iniquities.

Let us now apply this concept to the Gemara. **David, when HKB”H said to him, “I shall elicit evil against you from your own household,” he was sad. He said, “Perhaps it will be a slave or an illegitimate child who will not have pity on me.”** He feared that he would be punished by having HKB”H remove His protection from him. Perhaps someone who by his nature lacks compassion or mercy would rise up against him. Thus, David’s iniquities would remain intact, without atonement.

Upon seeing that it was Avshalom, he rejoiced. Because of this he said, “A song!” For, it is the nature of a son to show his father mercy and compassion. Here, however, his son showed him no mercy whatsoever. Thus, it was evident that this punishment did not emanate from the realm of nature but rather from HKB”H. Clearly, HKB”H had orchestrated Avshalom’s rebellion against David in order to cleanse him of his iniquities. This is why David rejoiced and said “a song!”

The Rambam’s Interpretation of “I will be indifferent to you with a vengeance”

I would like to suggest to our royal audience something that, in my humble opinion, is so obvious. The basis for the Yearos Dvash’s explanation—that HKB”H punishes people by placing them under the control of the forces of nature—comes from the Rambam. He teaches us the proper way for a person to behave and react in times of trouble (Hilchos Ta’anis 1, 2-3):

This practice is one of the paths of teshuvah. When trouble arises, and the people cry out and sound the trumpets, everyone will realize that the calamity befell them because of their evil deeds, as it states (Yirmiyahu 5, 25): “Your sins have turned away (the rains and the harvest

climate).” This awareness will cause the removal of the trouble. However, should the people fail to cry out (to Hashem) and sound the trumpets, and instead say, “What has happened to us is merely a natural phenomenon and this trouble is merely a chance occurrence,” this is a catastrophic perception of things, which causes them to remain committed to their evil deeds. Consequently, this trouble will lead to further troubles. This is implied by that which is written in the Torah (Vayikra 26, 27): “If you remain indifferent to Me, I will be indifferent to you with a vengeance.” In other words: When I subject you to troubles, so that you will perform teshuvah, and you say it is a chance occurrence, I will compound your troubles as an expression of vengeance for that indifference.

Upon careful scrutiny, it is apparent that the Rambam is teaching us a vital lesson. In times of trouble, we must have “emunah sheleimah”; we must believe sincerely that the trouble we are experiencing is a form of punishment from HKB”H intended to stimulate us to cry out to Him and to perform teshuvah. If we do so, He will remove the calamity we are experiencing. However, if we are convinced falsely by the yetzer hara that “what has happened to us is merely a natural phenomenon and this trouble is merely a chance occurrence”—i.e. that this punishment is not from Hashem—this is a catastrophic perception of things, which causes them to remain committed to their evil deeds. Consequently, this trouble will lead to further troubles.

The Rambam states emphatically that not only will the original trouble remain extant but their troubles will be compounded. Since they attributed their troubles to chance, natural occurrences, HKB”H will allow them to be subject to natural occurrences without divine supervision or protection. The Rambam proves his point by quoting a passuk in the first “tochachah” (ibid.): “And if, despite this, you still do not listen to Me, still treating Me as happenstance, I will treat you with a fury of happenstance, and I will afflict you, even I, seven ways for your sins.”

The Rambam explains that the Torah is informing us that HKB”H punishes sinners “measure for measure”—“midah k’neged midah.” The passuk says: “והלכתם עמי בקרי”—implying that they attribute their woes to chance, natural occurrences; and, as a result, they fail to recognize the need for teshuvah. Then: “והלכתי עמכם בחמת קרי”—HKB”H will punish them with a vengeance by unleashing the forces of nature without providing divine supervision or protection.

The Number Eight Alludes to Supernatural Supervision

I would like to propose an interpretation of the remainder of the passuk based on the Rambam. If the punishment for attributing their woes to happenstance is that they will be vulnerable to the capricious behavior of nature, then why will they suffer sevenfold?

We can explain this based on a concept that appears over and over again in the writings of the Maharal. The number seven relates to the natural order that was created during the seven days of creation. The number eight, on the other hand, which is greater than the number seven, relates to the supervision that is above and beyond the realm of nature. Here is what the Maharal writes in Gevuros Hashem (47), explaining the Midrash (Yalkut Shimoni Beshalach) that focuses on the word א”ז at the beginning of Shiras HaYam (Shemos 15, 1): א”ז “ישיר משה ובני ישראל—the letter “aleph” equals one; the letter “zayin” equals seven; thus, they equal eight. Moshe said that in the merit of the mitzvah of “milah” which was given to be performed on the eighth day, the sea split. We express praise with the word א”ז.

The Maharal explains that the miracle of Krias Yam Suf was a supernatural event. Therefore, it required the merit of a supernatural mitzvah, namely, the mitzvah of “milah,” which is performed on the eighth day. A child is born naturally with a foreskin; we alter his natural appearance by removing the foreskin, in order to fulfill the mitzvah of “milah” HKB”H gave us.

This helps us understand the Rambam’s interpretation of the passuk: “ואם בזאת לא תשמעו לי והלכתם עמי בקרי”—if you attribute your troubles to natural happenstance; “והלכתי עמכם בחמת קרי—I will punish you “measure for measure” by subjecting you to chance, natural occurrences. Then, the passuk explains the implications of this punishment: “ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם—you will be completely vulnerable to the laws of nature created during the seven days of creation.

The Eight Utterances of “בני” Indicate that the Punishment Was Supernatural

We can now begin to appreciate David HaMelech’s profound intent. He uttered the word “בני” eight times in order to save his son Avshalom from Gehinnom and to bring him into Olam HaBa. In this manner, David accepted the blame for Avshalom’s

rebellious actions, which he caused by sinning with Bas Sheva. The eight utterances indicated that Avshalom's actions against his father were beyond the laws of nature to atone for his sin. Therefore, with his death, Avshalom deserved to be forgiven and pardoned and granted life in Olam HaBa.

Additionally, we can explain very nicely why David HaMelech repeated Avshalom's name several times in his lament: "My son, Avshalom! My son, my son, Avshalom! . . . "My son, Avshalom! Avshalom, my son, my son!" The Gemara (Berachos 7b) teaches us: "דשמא גרים"—a person's name causes and influences his actions. Now, the name **Avshalom** is comprised of the two words "av" and "shalom." This alludes to the fact that he would ultimately live in peace—**shalom**—with his father—**av**—since it is the nature of a son to love his father. It was heavenly ordained, however, that he act against his nature and rebel against his father. He pursued his father to punish him, contrary to the laws of nature, to afford him

atonement. Hence, Avshalom also deserved atonement and eternal life in Olam HaBa.

In conclusion, it is worth remembering what we have learned in the Gemara (A.Z. 4b):

David was not suited to perform that deed (to sin with Bas Sheva), **as it is written** (Tehillim 109, 22): "**And my heart** (referring to the yetzer hara) **has died within me** (David had already vanquished his yetzer hara)." . . . **Rather** (his sin was heavenly ordained to demonstrate the path of teshuvah for individuals), **this is meant to teach you that if an individual sins, we tell him, "Go and reflect upon another individual** (namely David HaMelech)" . . . **And this is consistent with that which Rabbi Shmuel said in the name of Rabbi YoNasan: What is the meaning of that which is written: "The words of David, the son of Yishai, the words of a man who was 'hukam ol'"?** The Gemara answers: "**The words of David, the son of Yishai,**" **who demonstrated the benefits of teshuvah.**

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אחינו בני ישראל

Family Madeb - לעילוי נשמת
their dear mother
Lea bat Virgini ע"ה

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderful parents, children and grandson
לעילוי נשמת His Father ר' יצחק יהודה בן ר' אברהם ע"ה

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

In this Parsha, we find a very well-known expression, Kochi V'otzem Yodi, that our success in battle may cause us to think that it was our strength that allowed us to be victorious. In truth, the source of our success was Ki Hu Hanosein Koach La'asos Choyil, Hashem is the one who gave us the strength to win in battle. The Targum extends the message of the Passuk and writes, "Don't think that, Yos Chochma'yo Oso Li Kol Ho'richush Halon, my intelligence is what caused my financial success."

The message is clear. Even what we consider to be natural strengths aren't really a strength of ours but are a gift from Hashem who "powers" us. That explains why some people can't do anything wrong in business for years and then can't seem to do anything right, or vice versa.

In addition to wealth, there's a third area which many people mistaken to be something they have naturally earned which is also, in truth, a gift from Hashem. We say in P'sukai D'zimra (and it's a Passuk) Ha'osher V'hakovod Lifanecha, wealth and "Kavod" are before you, meaning that Hashem disburses it as he sees fit. Some translate Kavod as assets. The Malbim translates it as the honor given to you by others.

Being respected is a tool for Tzadikim. The more they are respected, the more people will follow the direction that they've taken in their personal lives. It's also a weapon for Resha'im, who use respect as a way to increase their wealth and power.

Unlike money, for which there is a Mitzvah to place effort in, there is no Mitzvah to work on increasing how much others respect you. Instead, people should "put their head down, place one foot forward, then the next", and continue to do so their entire lives. If they achieve respect, then Hashem has decided that they deserve it and can use it as a tool. (Sometimes they don't deserve it. Other times, being recognized will divert them from their strengths.) If not, then Hashem is telling them that respect won't serve them well.

For me, the lesson is that I pay less attention to how people see me, knowing, that like Parnassa, the amount of respect I receive is decided by Hashem. While I have to act properly, like going to work which doesn't affect my income, my actions don't directly affect what others will think of me. This has made me calmer and more focused.

Playing Therapist Without Anyone Knowing

By Rabbi Shmuel Gluck

This article is a letter I wrote to help our new staff prepare for our year-round, therapeutic, wilderness program. It offers techniques for helping others change how they react to others without a formal "sit-down" meeting. Sit-down meetings create resistance and can only be down sporadically. Effective interaction can be attempted throughout the day (although it does depend on several factors, such as the current state of the relationship).

What I'm going to describe is the key to succeeding in changing others. Almost everything else that we do falls under the category of entertainment and babysitting.

As you know, the most effective therapy is when the client, whether a true client or our younger brother, is unaware that therapy is taking place. Succeeding at informal therapeutic

intervention requires several skills and excellent instincts. While some people have them naturally, they can all be learned skills.

"Keep in mind that each conversation represents a tiny sliver of your work so don't worry if it falls on deaf ears."

1) The first step is to be aware of what is happening or what is being said. We begin by becoming aware that what is being said or done is less significant than the intent or the perspective that led to that behavior. For example, a boy can come late. He may do so with the intent of being passively resistant. He may be lazy. He may lack the ability to live in a structured manner. Perhaps he simply can't calculate the time needed to complete the small tasks, such as brushing

his teeth, to get there on time.

We must know what is the root before responding. Otherwise,

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS EIKEV 5780

our response falls on deaf ears as we completely miss our target.

In one's personal life, I suggest that people don't think too much into things as it does little more than increase the noise in their heads. When mentoring, it's best to think into things. But you should then quickly decide if what you saw is worth thinking about. If not, discard it in your computer's "trash" where, if patterns emerge, you can still retrieve it.

In addition to getting a sense of their motivation, it's important to consider the broader environment. Is he late because someone else did, or didn't, do something? Is there a problem with his clothing that made him come late? Possibly, he was on time and the fault lies with your watch. A judge may not render a judgement until all the information is placed before him.

The challenge with drawing conclusions is that you have to act as if you are certain while, internally, being open to the possibility that you are mistaken or missing information. Your response must include an "escape plan" in case you are mistaken. That escape plan may be an apology or, if you are quick enough, to change direction in mid conversation.

Observing becomes even more challenging when the number of moving pieces increases. Three boys will be preparing a fire for supper. You are standing several feet away. One boy begins acting agitated at another boy. The agitated boy may be the cause of the problem or he may be the victim. The boys that he is talking to may also be either the victim or the cause of the problem. But, possibly, he may also only be an innocent bystander. It may actually be the third person, the one on the side, who is pressing the buttons. This is important because, while you can't respond without clarity, you can't let too many incidents slip. (Parents often don't place nearly enough thought before they walk in their children's room and begin dispensing advice and criticism.)

Assuming that you have mastered the art of noticing what is taking place, the next step is to be relatively confident what exactly that is. It helps to have background on each boy although you shouldn't make the mistake that everything fits into two or three neat categories that you gleaned from his profile.

Your response should be one that 1) seems natural, 2) invites conversation through humor or by intriguing comments, and 3) touches on the topic. Here are some examples. Keep in mind that you will need multiple conversation openers, pieces of humor, and trivia. All of this is before we discuss how to respond therapeutically.

Imagine two boys lacking self-esteem. One becomes a bully, the other becomes overly sensitive. You observe them doing the "dance" each one has been doing for the last few years. To the sensitive one you would say, "I noticed he's treating you like a younger brother. I had the same hassles with my older

brother." If that isn't true, invoke something else that is true, personal, and in a tone and body language that "invites" the boy into the conversation.

You should then pause and look for eye contact or some other sign that he registered that you realize what happened. Then you say, "I can tell you what I did. Are you interested?". Any nod or other sign of approval is enough. Communicating may not be his strong point. (After a few times, you should try to get him to communicate more, saying something like, "I always thought we're having fun together. Why not give me a, "Sure, I'd love to hear you ramble".)

What are you telling him you did? This is where you need multiple life lessons at your fingertips. I'll list many of them off later. Once you say your life lesson to him, you position yourself to observe the same incident happening again. Then you say, "Remember what I did. It really worked for me".

What you've done is taught him a life skill. You have also empowered him, making him confident that he doesn't have to be a punching bag without the tools to respond or to accept the abuse without internalizing it. Finally, you have made him realize that there are good people (that's you) worth hanging around with. Any single message may be insignificant but, after a few more, you are making a serious impact on his life.

You have to take a different approach to the bully. Again, when alone, even if it is a few hours later, you tell him something like this: "You may have been frustrated but it's stinky (that's a deliberate word because it's not "parental" and seems to be spontaneous and genuine) when you let it out on others. My father/brother/friend used to do that. It never felt good. But, even more importantly, the person that did it lost something and never even realized that he did. I still liked him, still listened to him, but the real respect gets lost. You're a good guy. It's not worth putting it at risk for a few words".

My responses may sound great but the hard part comes when he responds with something like, "I don't care, he's an idiot". Now you have to be creative. Your response must 1) include empathy, 2) include a complete absence of judgement, 3) lack any resemblance to parental expressions, 4) not ask for any commitment from him, 5) clarify how his actions won't serve him well, and 6) include personal life stories so he believes you're connecting with him.

Keep in mind that each conversation represents a tiny sliver of your work so don't worry if it falls on deaf ears.

The Village Leadership Expedition (V.L.E.), Arevim's newest program, is a therapeutic wilderness program that services teenage boys and young adults in a safe, structured, positive and supportive environment. The Village accommodates teenagers whose behavior is deemed "out of control" by parents and community leaders. If you or someone you know could benefit from this program, please call 845-371-2760.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

Parshas Ekev—"Before and After" the *Siyum Hashas* - A review and a new lesson about "Before and After"

By David Gurwitz

Morning before:

As I prepared to attend the *Siyum Hashas* years ago - along with tens of thousands who were finishing and starting over, those who plan to begin the study of *Shas*, and those family and friends who help support and encourage those who study - I would like to share some thoughts that will perhaps enrich the experience.

I am writing this in the merit of my mother, Basya *bas* Yeshaya *a"h*, whose *yahrtzeit* is *Tu B'Av*, this Thursday night. May it be a *zechus* for her *neshamah* in *Shomayim*.

The words *neshamah* and *hashomayim* have the same *gematria*. Here we see a hint to the fact that we have an automatic connection from heaven to our souls at all times, since we are a *cheilek Elokah mimaal*. May we be able to increase this awareness constantly.

I heard from Rabbi Eliyahu Goldstein, a close family friend and son-in-law of Chaim and Chaya Gittie Rosenberg, our original Monsey close family friends, something quite exciting to consider for this evening: The *neshamos* of Abaya, Rava, Rabi Akiva and all the Torah greats who we have studied these seven and half years will be at the *Siyum*. They encourage us to continue learning their words, as shown by Abaya, who made a big *siyum* and meal for those who finished a section of learning.

I'd like to add to this great anticipation and combine four thoughts into an action plan from the power of the *Siyum*.

First, we also know that *Chazal* tell us that we are supposed to teach our children several things, including how to swim.

Second, we know that *Chazal* tell us that Yaakov Avinu, who the Torah tells us was an *ish tam yosheiv ohalim*, a complete man who lived in tents studying, *lo meis*, did not die.

Third, we also know that the Torah tells us the following, which I wrote a few weeks ago: "*Zos haTorah adam ki yomus ba'ohel - This is the teaching regarding when a man dies in a tent.*" Rav Zalman Margolis *zt"l* explains that a person must act like he is dead when it comes to interruptions while learning. One must have total concentration. In this regard, it is quite fascinating that the value of the last letters of the expression *adam* (*Mem*, 40) *ki* (*Yud*, 10) *yomus* (*Sof*, 400) *ba'ohel* (*Lamid*, 30) equal 480, which is the value of the word *Talmud*.

Fourth, what are the first and last letters of the Talmud? They are *Mem*, from "*Mei'eimosai*," at the beginning of *Maseches Brachos*, and *Tof*, from "*halachos*," the last word in *Maseches Niddah*. They form the words "*meis*," as in *Yaakov lo meis*, and *tam*, as in *Yaakov ish tam*.

Perhaps we can view tonight as a lane change in a pool, when you finish swimming at one end and kick off to start anew, with tremendous excitement and time management success. Perhaps we can take the "*lo meis*" and try to become an "*ish tam*," except when we are learning, when we are supposed to be "dead" to the rest of the world.

Finally, in a similar fashion, perhaps we can take the *Tof* of "*halachos*" and the *Mem* of "*Mei'eimosai*" and combine them and the over two million words of the Talmud and 2,711 two-sided pages many times.

Enjoy the *simcha* of so many other Jews, and the *simcha* of Hashem seeing what his children are trying to do to learn his Torah. Just like on *Tu B'Av* in the desert, when we realized that the decree for dying had stopped and the day became a cause of celebration, may all difficult decrees against us be annulled forever.

Morning after:

There were many, many, scenes and moments, and words of Torah and *chizuk*, at the *Siyum Hashas* that were unforgettable.

However, none were more moving to me than this one, pictured, of a joyous man in a wheel chair with his son sleeping on his side.

I am moving slowly today, but still crying a lot.

I am trying to process what I experienced at the *Siyum Hashas* last night - what was happening on the stage, shown and heard so clearly from the big screens and clear sound system; the tear-filled dancing; the feeling of *achdus* and gratitude to Hashem; and the renewed inspiration from this incredibly well-organized and historically meaningful event.

I spent a lot of time watching and listening to - and trying to feel and appreciate - what was happening in the audience, including watching the man who stood for almost the entire five hours, communicating in sign language to a group of hearing-challenged Jews on the stadium floor section.

I used to teach math to deaf students while I was in college. They hear, too, just differently. That story is for another time.

The English word *audience* comes from the Latin word "audientia," hearing.

Hearing was on my mind yesterday, perhaps in a way that was a bit different. Why?

The morning before leaving for the *siyum*, I received a delivery from the music studio with the Yamaha grand piano on which I record my music. In it were several copies of my next two music CDs, with 16 new compositions, which, after years of work, are almost finished. All the songs are mixed and now "pre-mastered" - in effect, sound and volume equalized - so that I can review and sort the collection as a whole before the actual completion. I am close to a sort of "*siyum*" of many years of work in that part of my life as well.

I would like to also add one amazing gift that Hashem sent me just as I approached my seat and I saw the words "*Siyum Hashas*" all over the stadium. The *shefa*, or flow, from the event, no doubt, deserves the credit:

The *gematria* of *Talmud* (480) with the *kollel* (1) is 481.

The *gematria* of *Siyum* (*Samech* - 60; *Yud* - 10; *Vov* - 6; and *Mem* - 40; = 116) *Hashas* (*Hey* - 5; *Shin* - 300; and *Samach* - 60; = 365) is 481.

May our learning together - *Talmud* with the *kollel*-- lead to its related *Siyum Hashas* and be a source of tremendous *nachas* to Hashem, Who gives us the ability to do so and the phenomenal teachers to teach us, and then rewards us all as if we did it ourselves. In that alone, His love is *ain sof*, limitless.

A Great new lesson about "before and after"!

I'd like to conclude with a very powerful teaching that was given over to our now expanded *daf yomi* group by our inspiring *magid shiur*, Rabbi Leiby Grohman. On *Brachos*, *daf Beis*, *amud Aleph* - the beginning of *shas* - the first *tanna* quoted is *Rabbi Eliezer*. The last *tanna* quoted in *shas* in *Uksin* is...*Rabbi Eliezer*. Why?

The *gemara* in *Sukkah daf 28* tells us that *Rabbi Eliezer* was the first one in the *beis medrash*, and the last one to leave. *Rabbi Leiby Grohman* told us that the reward for such incredible *hasmada* was the place given as the "bookends" of all of *shas* to *Rabbi Eliezer*!

Nothing we do goes unrewarded and unnoticed by Hashem.

I would like to add another thought about the significance of the "bookends" of *shas* being given to *Rabbi Eliezer*, by focusing on his name - which literally means "my Hashem helps me". This reinforces what was said earlier - our efforts are always aided by Hashem.

I had difficulty getting started and maintaining this non-stop schedule approximately 15 years ago. BH, I persevered. BH, I am also, *bli neder*, inspired by Rav Scheiner at the *siyum*, trying to learn two *halachos* a day of *shmiras haloshen*, and also using the *sefer* "Word Power". My wife has been learning it for quite a while, and it has changed her - and me and my family - as a result. We also believe that it has brought *bracha* and *shmirah*.

We can be assured that Hashem will help us stay focused and on target in ANY *seder* of learning.

יודעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ד' אלקיך מיסרך

You should know in your heart that just as a father will chastise his son, so Hashem, your G-d, chastises you. (8:5)

We have undergone much hardship throughout our tumultuous history. These were not isolated occurrences during which we were subject to the whims and fancies, disdain and loathing, all products of a cruel, envious world who blamed every one of life's incongruities on the Jews. Whatever happened to us did not "just happen." It was all Heavenly-designated by a loving Father, Who, at times, was either meting out fatherly discipline or providing us with "opportunities" to secure our spiritual future. Everything was the result of the profound love that a father has for his son.

The Kedushas Levi (m'Berditchev) explains why the month of Av is the month during which we minimise simchah, joyful expression. He quotes the pasuk in Shemos 17:8, Va'yavo Amalek va'yilachem b'Yisrael; "Amalek came and battled Yisrael." Previously (Perek 7), the people tested Hashem, saying, Ha'yesh Hashem b'kirbeinu? "Is Hashem among us?" The Midrash explains the juxtaposition of the people's questioning Hashem's Presence among them upon Amalek's arriving to battle them, comparing it to one who is sitting upon his father's shoulders, so that he is carried in this manner. While they are moving, he meets his friend and asks him, "Have you seen my father?" His father interjects, "You are riding on my shoulders, yet you ask, 'Where is my father?' I will show you. I will put you down on the ground and see how you react when your enemy attacks you." Likewise, Hashem protected Klal Yisrael ever since they departed from Egypt. The Pillar of Clouds and Pillar of Fire sheltered them from their enemies. Yet, they had the unmitigated audacity to question, "Is Hashem in our midst?"

We derive from here (says the Berditchever) that, in some instances, the Father causes adversarial diversions as a way of imbuing us with fear, in order that we should realise that we have a Heavenly Father who has not, and will not ever, forsake us. Thus, the month during which both our Batei Mikdash were taken from us is called Av, Father, so that we always remember that whatever tragedies occurred during this month, it was all about reminding us that it is the work of our Father, Who cares deeply about each and every one of us.

Horav Yissachar Shlomo Teichtal, zl, applies the words of the Berditchever to explain our opening pasuk, "As a father cherishes his son," as Hashem's message to us: "I am doing this to remind you that I am always here and I love you. This is not discipline. This is love."

ועתה ישראל מה ד' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה את ד' אלקיך
And now, Yisrael, what is Hashem, your G-d, asking of you, other than to fear Hashem, your G-d. (10:12)

In his commentary to Sefer Shemos (3:22) Horav S.R. Hirsch, zl, distinguishes between various meanings for the word sho'ail, to borrow/to ask. His rule is: When the word sho'ail is followed by the word mei'eis, from, it means to request, as it says (Shemos 3:22), V'sho'alah ishah mishchentah, "Each woman shall request from her neighbour." When the word sho'ail is followed by the word mei'im, with, it means to borrow, as in (Shemos 22:13), V'chi yishal ish mei'im reieihu, "If a man shall borrow from his fellow." The reason for this is that, when one borrows an object, he does not become its owner. Ownership is retained by the object's physical owner. Thus, the owner who lends an object will "come along with it" (so to speak) and he is still imach, "with you."

With this idea in mind (imach implies that the owner comes along with the object), Horav Shimon Schwab, zl, homiletically renders the above pasuk which addresses yiraas Shomayim, fear of Heaven. Why does the Torah write, Mah Hashem... sho'ail mei imach, "What does Hashem wish (to borrow) (request) from you?" What is the meaning of Hashem "borrowing" our yiraas Shomayim? It should rather have said, Mah Hashem sho'ail mei itach, "What does Hashem request of you?"

Rav Schwab cites Chazal (Niddah 16b) who teach, "Everything is in the hands of Heaven except for the fear of Heaven." Everyone must expend his own effort and toil to achieve yiraas Shomayim. There are no "free tickets," no easy way. Nonetheless, in our tefillos, prayers, we implore Hashem, V'yacheid levaveinu l'ahavah u'l'yirah es Shemecha, "Unify our hearts to love and to fear Your Name." If we ask for it, it means that this is a way of achieving it. Apparently, this tefillah implies that yiraas Shomayim can be had for the asking, even without expending our own effort.

Initially, one must do it himself. He must toil to achieve yiraas Shomayim. After one has acquired a modicum of yiraas Shomayim by virtue of his own exertion, however, we pray to Hashem that He "borrow" this yiraas Shomayim and "repay" it with interest. We know that achieving the optimum level of fearfulness is beyond our ability. Thus, we ask for Heavenly assistance, knowing full well that unless we achieve the first rung, we will not be able to climb the ladder on our own.

Yiraas Shomayim means yiraas ha'romemus, fear of awe. A person is awestruck with fear of the greatness of Hashem; thus, he diligently does everything possible to uphold the mitzvos and everything that Hashem asks of us. It is a constant mitzvah, because Hashem is constantly with us; otherwise we would not exist. Shivisi Hashem l'negdi tamid, "I set Hashem before me always" (Tehillim 16:8) is a halachic imperative which enjoins us to act appropriately all of the time, regardless where and in what circumstances, we find ourselves. Horav Moshe Soloveitchik, zl, would not stand for Shemoneh Esrai a minute longer in public than when he recited it in private. He saw this practiced by his father, Horav Chaim Soloveitchik, zl. Rav Chaim dressed in public as he dressed in private. One's behaviour must be consistent, because one always stands before Hashem.

Horav Mordechai Gifter, zl, taught, "Man's very essence is directed solely to the goal of recognising the Creator and, consequently, not only his soul is bound together with the Master of the Universe, but even his body and his entire existence are rooted in the great purpose for which he is intended." (Rav Gifter, Rabbi Yechiel Spero). I can attest that these emotions were evident in the Rosh Yeshivah's total demeanour. He once wrote, "If man finds his Creator, he has found everything." This was not a mere aphorism; this was the way the rosh yeshivah lived his life.

לעילוי נשמת
מרת חנה בת ר' יצחק ע"ה
Mrs. Chana Turner
נפטרה י"ט מנחם אב תשס"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

Horav Aryeh Levin, zl, the Tzaddik of Yerushalayim, was wont to say, "A person who is truly reverent in his fear of Heaven is one who lies awake at night worrying, 'What have I done today to relieve the suffering of a Jew made wretched by his troubles?'" Rav Aryeh had an uncanny ability to relate to the entire social and religious gamut of Jewry. He had feelings for them all and was acutely aware that what caused one to be on the outskirts of religion was usually circumstances in his life that were often beyond his control. He saw through the cloud of ambiguity, which others refused to penetrate; thus, he was able to reach out to love and be loved by all. He saw Hashem in each and every Jew. To achieve such a spiritual plateau, one must truly be a yarei Shomayim.

Horav Avraham Kalmanovitz, zl, was one of the leaders of the Vaad Hatzalah, Relief and Rescue. Following World War II, he worked feverishly to save Jews, both physically and spiritually. He was instrumental in the spiritual reclamation of Moroccan Jewry which was falling prey to the heresy preached by the Alliance Israelite Universelle. (This was a Paris-based secular Jewish organisation founded in 1860 by the French statesman Adolphe Cremieux to safeguard the human rights of Jews around the world. In North Africa, they attempted to secularise the Jewish legal and educational systems, attempting to alienate Jews from the Orthodox way of life.) This motivated Rav Kalmanovitz's clarion call for help. "Save Moroccan Jewry," he cried to anyone who would listen. He travelled to Eretz Yisrael and called a meeting of the gedolim, Torah leaders, and implored them to help: "Give me someone who speaks their language, who is a scholar, righteous and G-d-fearing, who can turn the tide of assimilation." The Torah leaders chose a young man, Horav Raphael Abo, zl, and charged him with the mission.

Rav Raphael spoke with his revered Rebbe, the Rosh Yeshivah of Porat Yosef, Horav Ezra Attiyah, zl, and asked his advice. The Rosh Yeshivah not only agreed, but gave him tzedakah, charitable funds, to ease the burden of starting up the program. Rav Raphael left his young wife in Yerushalayim as he trail-blazed the spiritual wasteland that was Morocco at the time. After searching for a suitable community in which to establish a yeshivah, he arrived in a city which had a sizeable Jewish community that seemed interested. Indeed, the rosh ha'kahal, Reb Moshe Yifrach, a distinguished man of means, even agreed to join in the endeavour. His presence would surely turn the tables in Rav Abo's favour.

At the very last minute, Reb Moshe called that something had come up. He could not attend the meeting. "But I need you," the young Rav asserted. "If you do not attend, it will all be in vain. The kahal respects you. Your attendance is critical to our success." "I am very sorry. My son is ill and I just picked up medicine at the pharmacy. I do not want to be late in giving him the medicine," was Reb Moshe's reply. "Please, I beg of you, without your presence, everything that we had planned will be a waste. Your son will be well. Hashem will see to his cure. I assure you!"

The plea emanating from Rav Raphael's pure heart moved Reb Moshe. (Rav Raphael was all of thirty years old at the time.) Rav Raphael spoke passionately to the crowded shul, where a standing-room only crowd had gathered to listen. Undoubtedly, Reb Moshe Yifrach's presence would make a difference. Suddenly, the doors burst open, and the pharmacist came running in, pushing himself through the crowd. As soon as he saw Reb Moshe, he fell on him and asked, "Where are the pills?" "What pills?" Reb Moshe asked. "The ones that I gave you." "Here, in my pocket." When the pharmacist saw the jar of pills, he all but fainted.

"You have no idea how lucky you are," the pharmacist cried out. "When I finished my day's work, I reviewed the pharmacy receipts and prescriptions. I suddenly realised, to my horror, that I had given you the wrong medicine. The pills had somehow been exchanged and placed in the wrong container. The pills that I sold you would have killed your son. Hashem looked after you!"

At that moment, the entire congregation gazed at Rav Abo, knowing full well that it was his perseverance in demanding that Reb Moshe attend the meeting that had saved the day. It did not take long for the Moroccan community to learn that they had a tzaddik living in their midst. Rav Abo's deep-rooted commitment to Hashem set the foundation for the Otzar HaTorah educational network to grow in Morocco.

ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם

You shall teach them to your children to discuss them. (11:19)

The Bnei Yissachar, Horav Tzvi Elimelech Shapiro, zl, cites (Takanos Tamchin D'Oraisa) Chazal (Bava Basra 21a) who credit Rabbi Yehoshua Ben Gamla with being the innovator of universal Torah education for all children. He was concerned for orphans who had no parent to teach them Torah. He set up Torah teachers in every province and district so that all children, regardless of parents or financial ability, would be availed Torah instruction. Chazal laud him for having ensured that the Jewish People would not forget the Torah. In the Shulchan Aruch, Yoreh De'ah 245:7, it is ruled that communal monies may be used to provide Torah instruction for all children, to the point that members of the community may be taxed to fulfil this responsibility.

*The Bnei Yissachar observes that while one fulfils the Biblical injunction of *V'limadetem osam es bneichem* by teaching Torah to one's own child, he does not execute the Rabbinic command unless he provides for the instruction of *all* children – rich or poor. He adds that once Rabbi Yehoshua enacted his decree concerning universal Torah education, it underscored the Biblical *mitzvah* to the point that unless one provides Torah education for all children, he does not fulfil his personal Biblical *mitzvah* of *V'limadetem osam es bneichem*. Torah education that does not reach all aspects of the Jewish community is deficient in fulfilling the *mitzvah*.*

*This idea is based upon a ruling made by the Pri Megadim in his *pesichah*, preface, to *Orach Chaim* (3:78) where he states that if Chazal have added *chumros*, stringencies – which they feel enhances the *mitzvei* – one is not *yotzei*, does not fulfil his Biblical obligation unless he follows the Rabbinic enhancements. By adding their Rabbinic stringencies to the Biblical commandment, Chazal have altered the criteria from Biblical fulfilment, since the Torah commands us to follow Rabbinic interpretation. Therefore, since Rabbi Yehoshua ben Gamla entered his innovation into the *mitzvah's* criteria, one must see to it that all children study Torah. Otherwise, he has not fulfilled the Biblical command of *V'limadetem*.*

*Horav Yissachar Shlomo Teichtal, zl, concurs that the *mitzvah* of *V'limadetem* demands universal education in order to fulfil (even) the Biblical command, but for a different reason. He quotes Ramban in his commentary in *Devarim* 33:14 concerning the *pasuk*, *Torah tzivah lanu Moshe, morashah Kehillas Yaakov*, "The Torah that Moshe commanded us is the heritage of the Congregation of Yaakov." Ramban observes the Torah choice of the word *kehillas*, congregation, over *bais*, house (*bais Yaakov*), or *zera*, seed/children (of Yaakov). He suggests this alludes to the Torah's inclusion of not merely those born to Jewish parents, but all Jews, every Jew who joins the Jewish nation, accepting its *mitzvos* and living according to its traditions. Torah is the inheritance of all those who enter under the *halachic* rubric of Judaism. Torah for the *kahal*, congregation, includes converts.*

*With this in mind, Rav Teichtal posits that if Torah is the possession of the congregation, it should be the responsibility of each and every Jew to see to it that every member of the Jewish *kahal* have access to it, even if he has no father to teach him. How is this achieved? How do we see to it that every member of the *kehillah* receives a Jewish education? We follow Rabbi Yehoshua ben Gamla's precedent. He showed us the way by providing Torah teachers in every Jewish community. It is insufficient to reach out only to individuals, since the Torah is a "group" inheritance, not an individual bequest. Thus, it behoves us to think outside of our self-proclaimed "box", and view all*

Jewish children as being part of our extended family, because – when all is said and done – they are.

ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם

You shall teach them to your children to discuss them. (11:19)

The Torah provides a unique criterion for teaching Torah to one's children. They should be able to discuss Torah; or, alternatively, when they speak, Torah should emerge from their mouths. Speech is the communication or expression of thoughts. An individual who speaks Torah thinks Torah. One's cognitive dynamic should be shaped by Torah, so that when he expresses an opinion, a comment, it is Torah-based, the expression of a Torah mind. Thus, *Rashi* explains, as soon as a child is able to speak, his father should teach him Torah, so that it will be his "language" of communication. Therefore, everything which the child will eventually learn: *halachah*, *mussar* / ethics, *hashkafah*, philosophy / outlook / perspective, will all be the tools of his manner of expression. The Torah's language is eternal. It speaks the language of the past, present and future. We just have to listen.

What does one do in a situation in which the parents have exhausted every method, every avenue, of educating their child, all to no success. The child either simply refuses, or he is unable to grasp/retain the material, resulting in frustration, depression, friction. The following vignette is illuminating as well as inspiring.

An eighth grade student in a prominent Torah institution was doing poorly. Regardless of the motivator, he remained unmotivated. Nothing turned him on to learning. He had no desire to learn, and, as a result, he was lazy and uncaring. His parents were outstanding people and incredible parents. They would stop at nothing, spare no expense, to somehow light a fire under their son, to arouse him to the beauty of Torah. They knew full well that if one does not learn, he will soon fall into a bind and eventually dislike learning and everything associated with it. Religious observance often suffers as a consequence of the negativity that ensues. This was eighth grade. Which *yeshivah* would accept him as a student?

Time passed, and one day the *rebbe* who had made some serious attempts at inspiring the boy to learn, noticed a *yeshivah* boy *davening Shemoneh Esrai* in the corner of the *shul*. The *kavanah*, concentration, and devotion on this *bachur's* face was evident and moving. It was obvious that he was really into the *davening*, expressing himself with unusual feeling. The *rebbe* asked someone who this *bachur* was. The response floored him, "Oh, he is that boy who everyone had given up on. Something occurred, a sudden transformation; he was accepted into an excellent *yeshivah* where he has been learning nonstop and growing into an exceptional *ben Torah*."

The *rebbe* was flabbergasted. How could this be the very same boy who was essentially just taking up a seat in his classroom? He had tried everything to motivate him to learn, all to no avail. What happened? He decided to speak to the parents. He went to their house and conveyed his surprise. "First of all, *mazel tov* on your son's *aliyah*, advancement, in Torah. I am so happy for you and for him. How did you do it? When we finished the school year, I was certain that public school was his next place. What happened?" the *rebbe* asked.

The father slowly began to speak, "Truthfully, when school closed for the semester we were in a quandary. We knew that our son must go to *yeshivah*, but, with his dismal record of achievement and dispirited attitude toward learning, no mainstream institution would consider him for enrolment. We felt that we had exhausted every avenue of endeavour. We had tried everything and spoken to everyone. Then it dawned on me: We had a 'third' partner in our son. We should not have to shoulder all of the responsibility.

Hashem Yisborach is a one-third *shutaf*, partner. We decided that very night we would open a *Sefer Tehillim* and pour out our hearts to our other Partner. We had done our share in caring for our son; now, we would turn to Him to do His share!

"Within a very short period of time, we began to notice a change in our son's habits, his attitude. He began to *daven* with fervour and concentration. Learning occupied every free moment. This was a new child, not the boy who we had known, but the boy for whom we had prayed. He was accepted into a *yeshivah* based solely on merit, not on mercy. We realised that while we had *davened* to Hashem often, we never spoke to Him as a *shutaf* in 'our' son's development."

How true this is. What would be so strange if we were to express our feelings to our Father in Heaven in such a manner; talking to Him as *our* partner in *our* child? "*Avinu, Av HaRachaman*, Our Father, our compassionate Father; this child with whom You have blessed us is actually less ours than Yours. You are truly our Partner in his life.

You created his *neshamah*, soul.

You formed him and breathed into him the breath of life.

You raised him, strengthened him and maintained his health.

Please do Your share and help him along spiritually, so that we will *all* share in his *nachas*. Thank You, Hashem!"

Va'ani Tefillah

הטוב כי לא כלו רחמיו והמרחם כי לא תמו חסדיו
HaTov ki lo chalu Rachamecha, v'ha'Merachem ki lo samu Chasadecha.

The Beneficent One, for Your compassions were never exhausted; and the Compassionate One for Your kindnesses never ended.

Few people have both: compassion; and the wherewithal to provide for those for whom they care. Some are compassionate, but lack the funds or ability to help. Others have no shortage of material assets, but lack the emotion to empathise with the needs of those whom they could help – if they would feel like it. Hashem's compassion is never exhausted, and His ability to bestow kindness has no parameters.

Horav Yitzchak Zilberstein, Shlita, explains that a father, regardless of his extraordinary love and compassion for his child, will eventually age and have physical limitations placed on his ability to provide. As a result, he must settle for lesser goals concerning his children. It is not that he does not want, he is simply not able. Hashem neither ages, nor does He have any limitations whatsoever. He is always there for His children, and for this we thank Him profusely.

To sponsor a *mazaltov*, *simcha* or *yartzeit*, email: peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

מצוות and more מצוות

**והיה עקב תשמעון את "7:12
המשפטים האלה ושמתם
ועשיתם אתם"**

"And it shall be the reward (literal translation of the word "עקב" is the heel) when you hearken to these ordinances, and you observe and perform them." The Ramban tells us that the word, "עקב" means reward. Why does the Torah use this word to refer to reward, instead of using a more obvious term such as, "שכר"?

It says in Meseches Avos 4:2 "שכר מצוה, מצוה" – a person must recognize the greatness of Hakodosh Boruch Hu, and see the great Chesed of Hakodosh Boruch Hu each and every day, with a great desire to serve Hakodosh Boruch Hu. The reward one receives is that he is able to serve Hakodosh Boruch Hu with love. One should only desire to serve Hakodosh Boruch Hu for the sake of serving Him. "שכר מצוה" – the reward for performing a Mitzvah is a "מצוה" – that Hakodosh Boruch Hu is Mezakeh us that we should be able to perform more Mitzvos. There is no reward for Mitzvos in this world except for the ability to perform more Mitzvos. "והיה עקב" – The Ramban says that the word "עקב" means reward – meaning that the reward for the performance of Mitzvos will be, "תשמעון" – "שכר מצוה, מצוה" – that you will be able to do more Mitzvos; then, "ושמר ד' אלקיך" – "לך את הברית ואת החסד והריחו בירת ד'" – Hashem will have your reward waiting for you in Olam Habah. (מהר"ם שיק)

The ע' from the word "עקב" represents Torah, for there are ע' פנים לתורה. The ק' represents the 100 Brochos that one must recite daily. The ב' represents the two Torahs; the Torah Shebiksav and the Torah Shebal Peh. (רבינו אפרים)

Sanhedrin 77a – The Gemara says that the six thousand years of the world are broken into three parts: two thousand years of תוהו – emptiness, two thousand years of Torah, and two thousand years of Moshiach. Rashi says that 172 years prior to the completion of the two thousand years of Torah, was the

Churban Bais Hamikdash. Moshiach was supposed to have come at the completion of the two thousand years of Torah and the commencement of the two thousand years of Moshiach. However, due to the sins of Klal Yisroel, they held back Moshiach from coming. We see from this Rashi, that if not for the sins of Klal Yisroel, Klal Yisroel would have only been in the final Golus for 172 years. There is a Remez to this in the Posuk in Parshas Eikev – "והיה עקב תשמעון את" – "המשפטים האלה" – Had Klal Yisroel listened to the commands of the Torah, they would have only been in exile for, "עקב" – "172" years. Eliezer, the servant of Avrohom Avinu also alluded to this when he gave gifts to Rivkah. Bereishis 24:22 "נזם זהב בקע משקלו" – Eliezer was telling Rivkah that if her children will do Teshuva, they will be redeemed from exile after, "בקע" – "172" years, for then Moshiach would have come, who is compared to a נזם, that which smells pleasant, as it says in Yeshaya 11:50 "בן יהוידע". והריחו בירת ד'

According to the law, the Torah Shebal Peh was not to be written down, rather it was to be transmitted orally from generation to generation. Nonetheless, at the end of the times of the Tana'im, they realized that the hearts of the people had weakened, and there was great forgetfulness in the world. They feared that if the Torah Shebal Peh will not be written down, it will be forgotten from Klal Yisroel. Therefore, they permitted the Torah Shebal Peh to be written down. Tehillim 119:126 "עת לעשות לד' הפרו תורתך" – "It is a time to act for Hashem, they have voided Your Torah." They permitted the Torah to be written down, although it was really improper, for the greater good of the Torah and its Mitzvos being upheld through writing down the Torah Shebal Peh. "והיה עקב" – And it was at the "end" – the end of the generations, "תשמעון את" – "תשם עון" – "המשפטים האלה" – they "sinned" by writing down these Mishpatim – Torah Shebal Peh. The reason that they did so was so that the

Torah should not be forgotten from Klal Yisroel, "ושמתם ועשיתם אותם" – So that Klal Yisroel should heed the Torah and its commandments. However Le'asid Lavo, this sin of having the Torah Shebal Peh written down will no longer be needed, because, "ושמר ד' אלקיך לך את" – "הברית ואת החסד והשבועה אשר נשבע לאבותיך" – This is the guarantee that Hakodosh Boruch Hu gave to our forefathers that He would give them back the full power of their remembering, so that forgetfulness should not reign over them, as the Posuk says in Devorim 31:21 "לא" – "תשכח מפי זרעו" – then Torah Shebal Peh will revert to the way it was supposed to be; the Torah transmitted only by mouth. (עוד יוסף חי)

The last letters of these words spell, "הבן" – to tell us that the Torah is passed down from a father to his son. (ילקוט האזובי)

How do we know that the word "עקב" means reward? We know it from Torah Shebal Peh. We need Chazal to teach us what it means. It is the Torah which we need to remember – as it is not meant to be written down – but to be transmitted from Rebbe to Talmid, from father to son, from generation to generation. The Torah is teaching us a very important lesson on how we are to learn the Torah Hakdosha. We must learn the Torah through the lens of the Chachomim. The starting point must be that we will fulfill the words of the Torah because Hakodosh Boruch Hu said so. However, once we are going to fulfill the commands of the Torah, we want to understand the meaning of the Torah Hakdosha. If we will seek to truly understand the Torah, it will connect us to the Torah Hakdosha even more. The more Mitzvos we perform, the reward for those Mitzvos are that we will have more Mitzvos to perform, which will bring us closer and closer to Hakodosh Boruch Hu. There can be no greater reward than coming close to Hashem. May we be Zoche to receive much עקב – reward, more Mitzvos which bring us closer to Hakodosh Boruch Hu.

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS AIKEV

THE SINKING WALL AND HOW IT RELATES TO THE CHURBAN

The *Midrash* (Aicha Rabba 4,15) relates when Nebuchadnezzar's general Nebuzaradan was besieging *Yerushalayim* he was initially so discouraged at his lack of progress that he sought to withdraw. Nevurazden was then told that as a sign of Divine displeasure with the Jews, Hashem would cause the city's walls to sink slightly into the ground each day. Nebuzaradan measured the walls and discovered that their height decreased each day by two *tefachim*, cubits. Encouraged by this sign, he maintained his position and ultimately conquered the city. Why was *Yerushalayim* captured and fell into the hands of the enemy in such a fashion by its walls sinking two *tefachim* daily? Hashem could have simply made the walls collapse in one shot as it happened in *Yeircho*. What lesson of life should we glean from this?

In *Shir Hashirim* 8,11 *Am Yisrael* prides itself with the description *אני חומה* I am a wall. Rashi explains that the wall depicts that my love to my beloved is solid and strong. This concept, of possessing a love that is immovable similar to a wall, already existed from the time of *Avraham Avinu* and his relationship with Hashem. Hashem stated at the time when Nimrod was about to throw Avraham into the fiery furnace for breaking his father's idols, "If his *emunah* in Me will be very strong and unwavering as a wall, then I will save him from death and if not he will perish in the fire. Avraham was willing to be sacrificed for his belief in Hashem and he was miraculously saved from death.

When *Am Yisrael* crossed the *Yam Suf* they were surrounded by towering walls of water on both sides as the *passuk* says *והמים ונד נוזלים* and the waters were like walls. *Chazal* write that these walls became erected from the *mitzvos* that *Yisrael* were going to fulfill. As the *Yalkut* writes

והמים להם חומה בשעה שירדו ישראל לים ירד גביראל עמהם והקיפם ושמרם בחומה והיה מכריז (בין מים למים) (במים, לימין) הזהרו בישראל שעתידין לקבל התורה מימינו של הקב"ה. ולשמאל היה אומר הזהרו באלו שהן עתידין להניח תפילין בשמאל. ולמים שלפניהם היה אומר הזהרו באלו שעתידין שיהיו חותמין לפניהן בברית. ושלאחריהם היה אומר הזהרו באלו שעתידין להראות קשר של תפילין וכנף ציציותיהן מאחריהן.

Malach Gavriel descended to join *Am Yisrael* as they crossed the sea and he surrounded them with his protection and proclaimed to the waters on their right be careful of this nation who will soon receive the Torah which was given by the right hand of Hashem. The merit of the *mezuzah* which is fixed on the right side of the door will save them. To the left waters he announced be careful for *Yisrael* who will lay *tefillin* on their left hand and will also have the merit of *tefillah*.

Am Yisrael's walls of protection are their *mitzvos* that they fulfill. This was the response of *Avraham Avinu* *אני חומה ושדי במגדלות* I am a wall and my breasts are compared to towers upon which Rashi comments *ושדי במגדלות - אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות המניקים את ישראל בדברי תורה*. These are the *shuls* for *davening* and the *Beis Medrashas* for learning that nurture *Yisrael* with its protection.

The *Shem Mishmuel* writes (ליל שבעי עו) that the *mitzvah* of *mezuzah* protects our dwellings from the bad influences of the culture that could enter. As the word *מזוזות* contains two words *מז* death has moved out. The influence of the *רשות הרבים* is toxic and deadly to our spiritual well being and the *mezuzahs* serve as a wall to block their entrance from poisoning our *neshamas*. This is the *avodah* of *מרע* turn away from evil. The *tefillin* is the *mitzvah* that fortifies that *עשה טוב* to tie ourselves to the will of Hashem fulfilling the purpose and meaning of our existence as ambassadors of Hashem's kingdom. We see from these two *mitzvos* that our protection can only come about from both strengths and one alone is not sufficient and will not do the job.

The word *נד* which means wall is *gematriah* 54. The *seforim* tell us that Haman is mentioned in the *Megillas Esther* 54 times. The number of letters that make up the ten names of Haman's children are also 54. We suggest that this connection is to convey that *Amalek's* purpose is to remove the *אני חומה* of *Am Yisrael* and break down their walls of protection, the *shuls* and *Batei Midrashim*, the *mitzvos* of *tefillin* and *mezuzah* and allow the *רשות הרבים* to seep into their houses. This might be one of the reasons why our *Chachamim* added another day for Purim the 15th of *Adar* specifically for walled cities because *Amalek's* goal was to break down our walls. They attempted to do this by luring the inhabitants of the city *Shushan* to join the party of *Achashveirosh* and sink down to the level of deep impurity. We see from the enemy's intentions how low of a level *Yisrael* who attended the gala affair would have sunk into by *Achashveirosh's* command of queen *Vashti* to parade naked in front of the drunken masses. The victory of Purim was not only that *Amalek* was defeated but we once again we were dedicated to rebuild our walls of spirituality and with love and renewed commitment to Torah and *mitzvos*.

בס"ד

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

The word **גל** with which Hashem cursed Kayin after he murdered Hevel is translated by the Targum as גלית and גלות. Rabbeinu Bachya Bereishis 4,14 writes

כי הטלטול והגלות לייחיד או לעם יורה על הסתר פנים כמי שהוא בלתי מושגח מבעליו

That wandering in *galus* without a fixed dwelling denotes Hester Panim Hashem's hiding himself from you and not demonstrating his *hashgacha* and concern over your welfare. When we are in *galus* we are prone to lose the wall of protection of our Torah and *mitzvos*. Our **גל** causes our loss of **גל**

Klal Yisrael at the time of the first *Beis Mikdash* were slowly allowing their wall of *kedusha* to fall apart. Its deterioration doesn't happen all in one time overnight. Rather, slowly but surely, brick by brick, layer by layer, the wall began to be dismantled and to disappear. Each brick alone might have seemed insignificant against the whole picture but over time the damage became more noticeable to an outsider. It is like the person on a diet who craves to eat his favorite cake and goes ahead and cuts only a thin sliver from it and eats it. The small sliver doesn't make him feel guilty. Each time he deceives himself into thinking it's only a sliver which is undetectable. But after twenty slivers one can easily notice that half of the cake is missing and it becomes obvious to all that cheating if consistent even in small amounts will be eventually discovered. So too, the *yetzer harah* chisels away at one's wall by introducing this cultural idea, and the next, all along deceiving us into believing that this is no worrying since this small piece will not break the bank. Overtime when one looks back why he feels alienated from the life and values that he was brought up with he will recognize that although very subtle, one sliver at a time will down the road actually leave one bankrupt.

There was once an experiment where they boiled up water and put a frog inside and the reaction was that it jumped out immediately. Days later they took the same frog and placed it in cold water on the stove. They turned on the fire and waited to see what happened. Since the water only got hot slowly "sliver by sliver", the slow increments of heat was not a shocker for it to jump out and it remained inside the now boiled water until it succumbed.

This is why Hashem destroyed the *Mikdash* by allowing the walls of the city to slowly sink and disappear into the ground leaving the city defenseless. This was the exact process that caused the sinking of the spiritual walls to Am Yisrael במגדלות. **אני חומה ושדי במגדלות**. The punishment therefore came in the form of *midah keneged midah* in order to teach Yisrael how they reached such a low point in *ruchniyus* that there was no choice but to close up shop and try a second attempt after 70 years.

Now we can explain what message was Hashem sending by diminishing the wall daily by exactly two טפחים specifically. The *sefarim* tell us that the meaning why the Torah wrote an enlarged letter *dalet* by the word אחד of *Shmah* and an enlarged letter *raish* by the word אחר in the prohibition of idolatry לא תשתחוה לאל אחר, was to ensure that we should not get mixed up with the two letters since they look almost the same, and thereby read the *passukim* with a horrific distortion. Hashem is אחר another, and don't prostrate before Hashem אחד.

The difference between these two letters is the קוק the thorn protruding at the upper right roof of the dalet, in contrast to the letter *raish* which is a smooth curve. This teaches that the difference between *Hashem Echad* and *Ail Acheir* is in the small deviations. Avoiding the thorn are the people who say that today we don't have to be too strict, those are old prehistoric customs, this part of Torah is outdated. They are smoothing out the *dalet* of *echad* which symbolizes rigid rules, boundaries and regulations more exacting than a science, and slowly but surely that קוק will become chiseled away. Instead of having in our possession a Torah of Hashem Echad will be transformed into a modernized אחר אל with a Reform conversion, a liberal agenda, with a sprinkle of diluted Torah just here and there. This slow removal of the קוק of the letter *dalet* is hinted in the measurement of two times the word טפח which is *gematriah* 98 including the word. $2 \times 98 = 196 = \text{קוק}$. The spiritual walls in the minds and hearts of *Am Yisrael* were slowly being dismantled and this process of the inner *churban* therefore caused the physical walls to also to disappear *tefach* by *tefach*.

This *parsha* brings the second section of the *Shma* שמוע והיה אם שמוע where it says לפתה לבבכם וסרתם. The Rabbeinu Bachya learns that are hearts will be seduced to turn our backs to Hashem because of the "good life" of our material success and serenity. One can also interpret the word יפתה as originating in the name of יפת the son of Noach. The heart becomes captivated to the glitter of beauty and glamour that the culture packages with enticing captions and bait. The heart becomes so hooked and brainwashed by the commercials that the heart takes over the controls, the controls, that were formerly held by the head and intellect. The word המוח the brain and intellect, spells חומה the wall. It is the heart's cravings that tear down the walls of righteousness values and heritage. The word יפתה is *gematriah* מלכות. **מלכות יפתה** the heart takes over the reins of the person and rules him. **מלכות יפתה** until it reaches the nadir of **וסרתם ועבדתם אלהים** turn even farther from Hashem and worship strange deities. Your wall has crumbled and leveled to the ground upon where it once stood high and erect protecting you from infiltration of your enemies.

In the *Nacheim* addition of the *Tisha B'av Mincha* we בתוכה אהיה ולכבוד אש סביב ושבח אהיה לה נאום ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה. Hashem promises that even though He destroyed the *Bais Hamikdash* with fire, nevertheless with fire You will rebuild her. As the *passuk* says I will be for her a wall of fire around her and I will dwell inside with My *Kovod* and glory. May this future revelation of **kovod** Hashem immediately replace the **Kovid** Virus that is in our midst בימינו. במהרה בימינו. Let us together rebuild our inner walls.

Gut Shabbos | Rav Brazil

It's one of the easiest acts of greatness you will ever do.

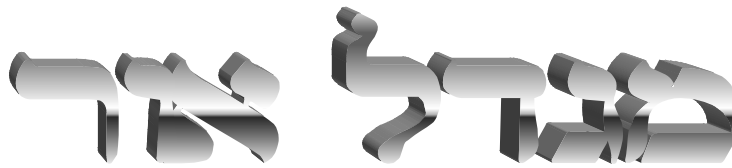
Print, e-mail, and share Migdal Ohr with others.

You'll be glad you did.

E-mail 'Subscribe' to

info@JewishSpeechWriter.com

©2020 – J. Gewirtz

A publication dedicated to Harbotzas Torah

This issue is dedicated
l'illui nishmas

ר' משה בייבלה"ט ר' מנחם ז"ל

Moishe Spilman ז"ל

Yahrtzeit 22 Menachem Av

His friends and family still think and speak of him often and remember the life lessons he taught them about responsibility and love.

Zmanim for שבת

Wesley Hills, NY

- 7:46 - הדלקת נרות שבת
- 8:04 - שקיעה
- 8:43 - זק"ש מ"א
- 9:30 - זק"ש גר"א
- 10:40 - סוף זמן תפילה
- 8:03 - שקיעה
- 8:49* - צאת הכוכבים
- 9:15 - צאת 72

Times courtesy of MyZmanim.com

* Based on Emergence of 3 Stars

Now You Know!

In explaining the Torah's choice of words here of "you shall consume the other nations," the Malbim focuses on the "food chain of the universe."

He says, "Just as the domem (a non-living entity such as soil) nourishes the tzomeach (living things like plants) and the tzomeach is the nourishment of the chai (living creatures such as cattle) and the chai is the food of the medaber (speaking creatures, i.e. Man), so is the medaber "food" for the Torah-observant Jew.

This is borne out by the words of Balak who feared, "lest the congregation lick up the area as an ox uproots the grass of the field," comparing the Jews' conquest of his land to that of another superior-inferior relationship in the food chain, and by Kalev's comment of, "Lachmeinu haim – they are our bread," referring to the giants of Canaan being easy fodder for them.

While the idea of "consuming" other people is not to be taken literally, it does mean that Torah Jews are to have their needs met by the rest of humanity.

Indeed, the Gemara relates that when Moshiach comes the nations of the world will come to Hashem asking for reward since all they did (such as building roads, markets and bathhouses) was for the benefit of the Jews who study Torah.

Thus, it behooves us to consider how we are to act in order to rise above our status as simply humans and infuse ourselves with godliness, earning our elevated status in this "food chain."

Thought of the week:
When a Jew doesn't make "Kiddush" (i.e. keep himself holy) the Goyim make "Havdala" (and remind us that we're different.)

"ואכלת את כל העמים... לא תחס עיניך אלהם ולא תעבד אלוהיהם כי מוקש הוא לך." (דברים 10:17)

"You shall consume all the nations... showing them no pity, and you shall not serve their gods for it is a snare for you." (Devarim 7:16)

One of the hallmarks of a Jew is that he is merciful. It seems at odds with our natures, then, for the Torah to tell us to show no pity to the inhabitants of the land which we are conquering. Surely Hashem is a loving G-d Who cares about all His creations. Why then does He seem to want us to cheapen human life?

The first part of the answer is that we must understand what is at stake. We must realize that the two phrases in this posuk are cause and effect. If you take pity on them, and thus you become close to them, you will chas v'shalom come serve their gods. It is a slippery slope. While we are to dwell with our neighbors in society, we are not to become enmeshed in their culture or personal life, because this will lead to their values becoming ours.

There is a distinction between Jews and all other nations. They don't have the same role in creation as we accepted upon ourselves at Har Sinai. We took on responsibilities and mitzvos that others don't have. Even our relationship with Hashem is different because He has higher expectations from us.

Isn't He the most merciful being in the Universe? Yes. More compassionate and loving than any human, Hashem nevertheless has rules that may seem cruel to us. But that's because we don't understand everything. There's a bigger picture and He is painting it.

Some suggest that because the nations provide society with many necessary things, we might be tempted not to destroy the nations who had come to live in Canaan and conquered it before us. We might think it a waste to lose that benefit. Therefore, Hashem had to give us a very specific and direct command to ignore our tendencies for mercy and listen instead to His word.

In Mishlei (12:10), Shlomo Hamelech says, "The wise man knows the needs of his animal, but the mercy of the wicked is cruelty." While it seems that the wicked man is expressing mercy, he is actually creating a great wrong. The Malbim explains that the "animal" in question is our physical nature. The wise person knows to provide its necessities and stop there. The wicked person pursues every pleasure to provide for his "animal" and does inestimable damage.

Were the Jews conquering Canaan to show "mercy" to the inhabitants, this would have fulfilled their humanistic desire to be kind, but would have thwarted their ultimate spiritual goals and put them in grave spiritual danger. Further, having compassion at the wrong time can be deadly. King Shaul left Agag alive and this led to Amalek's remaining a nation and endangering the Jewish People. One who has "mercy" on a terrorist who then goes and kills many others has been cruel and insensitive to those people and their families.

All midos and attributes of behavior must be measured against the Torah's scale, for only then will they be truly good midos. There is no attribute worse than a good one used at the wrong time. We are therefore adjured to override our natural tendencies and follow our minds rather than our hearts, and Hashem's guidance rather than our "guts."

R' Abba Zalka Gewirtz z"l, was a rabbi in Bradley Beach, NJ and Waterbury, CT. One day, a congregant came to him to discuss schooling for her children. They were getting older and the local day school couldn't accommodate them. He advised her to send them away to Yeshiva.

"Rabbi," she cried, "I can't send them away. I'll lose them!" "Shirley," responded R' Abba Zalka with sincere emotion, "If you send them to Yeshiva they will give you nachas for the rest of your life. But if you DON'T send them away, then you will lose them!" Shirley didn't listen.

Years later she came back. "Rabbi Gewirtz," she sobbed. "You were right. I didn't send them away... they didn't go to Yeshiva to study Torah... and now I've lost them."

MENTION THIS AD FOR
10% OFF
 YOUR FIRST ORDER*
*RESTRICTIONS APPLY

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
 TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

We need you
to *carry us*,
so that we can
continue to *carry you*
every shabbos.

Would You Ignore THESE UTILITIES?

INTERNET

GAS

ELECTRIC

TELEPHONE

WATER

DON'T IGNORE THE UTILITY THAT ALLOWS
YOU TO *carry worry-free* ON SHABBOS

WHEELCHAIR

GLASSES

BAGS

SEFARIM

DRINKS

KEYS

STROLLER

RAMAPOST.COM

**FOR MORE INFO & TO PAY YOUR ANNUAL DUES:
888.805.ERUV (3788) • WWW.ROCKLANDERUV.ORG**

תשובה: האמת היא שמותר על פי ההלכה, אחד מהדברים שמותר לצאת מא"י בשבילו הוא זיווג. אני מבין שאת מבינה לאן את הולכת ומכירה את המקום, אולי יש לך שם משפחה או חברות, או שאולי את מרגישה גם שיותר קל לך עם המנטליות הזו. אם באמת זה יקרב לך הזיווג מותר על פי ההלכה.

אישה שואלת: אני רוצה שבעלי ילמד בכולל, וכשאני אומרת לו את זה זה מכעיס אותו ויוצר בו התנגדות, מה אני צריכה לעשות בשביל כן לזכות שהוא ילמד בכולל?

תשובה: זו שאלה חשובה מאוד מאוד. למה? כי אני אומר לכל הנשים היקרות – אישה צריכה לדעת איך מקרבים את הבעל. אמנם כתבתי את זה בספר 'חכמת נשים', כדאי לך ללמוד את הספר. אמרת לו פעם אחת והוא כעס? גמרנו! אסור לך יותר להציע לו את זה, זה קודם כל. אז מה? במקום לקרב אותו עכשיו את מרחיקה אותו יותר ויותר, אז מה עשינו פה? את עושה סתם שטויות. לכן את צריכה לדעת – זהו! את צריכה מצד אחד לעשות את החוק של התורה. כואב לך על הייסורים שיש לך שבעלה לא לומד בכולל, אם יש לך ייסורים מזה, אם אין לך ייסורים את לא יכולה לעשות את החוק של התורה. ודבר שני תתפללי על בעלך, שה' יקרב אותו, שיזכה ללמוד את הספרים, קודם כל שילמד את הספרים של האמונה, ויתחיל לעשות התבודדות, ויתחיל לעבוד על תיקון הברית, וממילא כבר תהיה ישועה שהוא גם יכנס לכולל.

ב"ה, יש בספרים הכל, חסד ה' עלינו, ממש הכל, כל מה שאדם צריך בעולם הזה. אמונה, 'בגן האמונה'. שמחה, 'בגן החכמה'. מציאת הזיווג ושלוש בית, 'בגן השלום'. פרנסה, 'בגן העושר'. חינוך ילדים, 'חינוך באהבה', 'ילדים מוצלחים' וכו' וכו'. יש 'בשדי יער', שמלמד איך עושים התבודדות, 'אור חדש' שמלמד איך לוקחים דבר ועובדים עליו חצי שעה ביום עד שקונים אותו. ויש עוד ספרים. כמובן ספרי רבנו הקדוש, וכל הטוב שיש בעולם הזה, גן עדן בעולם הזה.

שאלה: אני מחפשת בית ולא מוצאת, מה אני צריכה לעשות?

תשובה: עצה נפלאה לכל העניין של הבתים, למכור בית, לקנות בית, להשכיר בית, לשפץ בית, לבנות בית, הכל, מה העצה? להתפלל שלוש פעמים ביום תפילה שיבנה בית המקדש. איפה התפילה הזו כתובה? בסידורים הספרדים זה מובא בסוף תיקון חצות. וגם יש 'שיר למעלות בשוב ה' שיבת ציון', ממש מזמור קצר. להגיד את זה שלוש פעמים ביום, בבוקר בצהריים ובערב, את הסגולה הזו שמעתי ממורי ורבי הרב בנימין זאב חשין ע"ה, שהוא אמר שכל הצער שיש לעם ישראל בבתיים זה בשביל שהם לא מתפללים על בית המקדש. זה מה ששמעתי. וה' חנן אותי להוסיף מדעתי להתפלל שלוש פעמים ביום את התפילה הזו. ואנשים מספרים לי ישועות. מישהי בנתה בית, אמרה שהיא בנתה בית ממש כמעט יצאה לה הנשמה, אחרי כמה שנים היא הייתה צריכה לבנות עוד פעם בית, אבל הפעם היא עשתה את העצה הזו, ממש מתחילת הבניה, והיא אומרת שהבית עלה לבד, ממש בניסים!

אנשים מקיימים את העצה הזו ותוך שבוע מוכרים בית, תוך שבוע קונים בית. כי כשאדם מתפלל על בית המקדש, אח"כ שהוא מתפלל על הבית שלו התפילה שלו מתקבלת.

אבל לא לעשות סתם הצגה, אלא להתפלל באמת על בית המקדש! תפילה מהלב!
החוק של התורה להגיד תודה על הייסורים? מצוין! זה תמיד טוב. אבל פה יש עצה נוספת, העצה להתפלל על בית המקדש כמו שאמרתי. ולהגיד את זה באמת, ואח"כ מתפללים על הבית. אתם תראו איך הכל ילך לכם בקלות, אתם תראו עין בעין! אנשים אמרו לי!

אפילו לפני שמתחילים לבנות ללכת עם העצה הזו, אפילו לפני שקונים שטח. באים לשטח ואומרים את התפילות לבניין בית המקדש, קודם כל אומרים את התפילות, ורק אז מתחילים לבנות.

שאלה: אני רווקה בת 31, חרדית מבית, אמרו לי להתליף לפלאפון כשר ועל ידי זה תהיה לי ישועה בעניין של הזיווג. קשה לי להתליף ישר לכשר, האם אפשר להסתפק רק בחסימה טובה לטלפון וזה גם יועיל לי?

תשובה: אם באמת עושים חסימה מוחלטת לכל האינטרנט הפרוץ, פירושו שמשאירים רק כמה אפליקציות כמו ויז, או מייל, וכדומה, רק דברים שהם באמת כשרים בתכלית. אני לא מבין איך אדם מעניש את עצמו... כל מי שיש לו אינטרנט ופייסבוק הוא פשוט מעניש את עצמו...
ואת צריכה לדאוג שמישהו אחר יחסום את זה ויעשה לך סיסמה שאת לא תדעי אף פעם מה הסיסמה ולא תוכלי לפרוץ את זה אף פעם.

כמובן שזו עצה רק לאנשים שכבר מוכרים למכשיר ובשום אופן לא לכתחילה! וכמו שכבר הורו כל גדולי ישראל!!

העלון

לכבוד נשמתו הטהורה והקדושה של הצדיק הקדוש אדוננו מורנו ורבנו נחמן בן פיגא זי"ע א"י

וכן לעילוי נשמת הצדיק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה

וכן לעילוי נשמת חברינו היקרים ארז בן דליה ע"ה ובוני בן רומיה ע"ה וכן לעילוי נשמת פערל בת ר' מאיר ע"ה וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטרי ישראל

ולהבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת ימימה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחזרה בתשובה שלמה בלי ייסורים של כל בני ובנות ישראל בארץ ובעולם

וכן להצלחת כל התורמים והתורמות ברחמינות ובגשמיות.

להצלחה ושמירה וכל הישועות בחסד וברחמים בלי שום ייסורים של נתן בן אריאלה וב"ב.

לתרומות: 0527161619

לקבלת העלון במייל: elitzur424@gmail.com

לעילוי נשמת יפה בת גולסטאן ע"ה.

וכן לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה

לעילוי נשמת ניסים בן אלגרה ע"ה. לעילוי נשמת שרה בת

יהודית אדית.

להזמנת הספרים, חברות ודיסקים של מורנו הרב שלום

ארוש שליט"א:

0522240696

לשמיעת שידור חוזר ושיעורים נוספים

בקו האמונה:

026444250

להרשמה לקבלת צינתוק בכל פעם שמתקיים שידור חי יש להקיש על המקש 9

כל העולם נברא בשביל ראש השנה של רבנו, וכל הגאולה תלויה בראש השנה של רבנו! אנחנו ממישיכים עם התפילות, וכל העולם שיעזרו לנו בתפילות. כי בישיבה שלנו ב"ה גם היום יצאו חלק לשעה וחלק לשש שעות, גם היום! ועכשיו עושים שרשרת התבודדות של 24 שעות להתפלל על אומן ר"ה. רבנו נחמן מברסלב אמר לתלמידים שלו 'למה אתם מניחים לקב"ה לגזור גזירות?', התלמידים הסתכלו על רבנו ולא הבינו על מה הוא מדבר, אמר להם רבנו: 'כן, כשיהודי עומד ומתפלל, אותו זמן שהוא עושה התבודדות אותו זמן הקב"ה לא גוזר שום גזירות'. עשינו את זה פעם ובאמת שהייתה ישועה גדולה בכל פעם. עשינו את זה מעט מאוד פעמים, והיום החלטתי לעשות את זה עוד פעם! נתתי הוראה שכל התלמידים שלי יצטרפו, כל אחד יקבע לעצמו שעה, שלא יהיה רגע שיש בו כמה מתבודדים, לא יהיה רגע! אז נעשה את השרשרת שלא עוזבים את הקב"ה שניה אחת. הפעולות שלי זה פעולות של תפילה, ועשיתי כל מיני דברים, ביחד עם הישיבה, והיום החלטתי לעשות את השרשרת, וב"ה התחלנו את זה היום, ואנחנו בוטחים בה' שזו תהיה הישועה.

וגם אתם תצטרפו אלינו! כל אחד וכל אחת! יקבל על עצמו שעה שהוא מתבודד על העניין של ראש השנה ועל עם ישראל! אחד מ8 בבוקר עד 9, השניה מ9 עד עשר, וכן הלאה, כל אחד יקבל על עצמו שעה שהוא מתפלל על עם ישראל, גאולת ישראל ברחמים, להתפלל שעם ישראל יחזרו בתשובה בלי שום ייסורים, ושיפתחו השמיים ונוכה שיהיה באמת ראש השנה רגיל השנה, גדול מאוד, באיכות ובכמות. בואו תצטרפו אלינו לשרשרת! בשביל שלא יהיה רגע שאין כמה מתבודדים, 24 שעות, עד שנראה את הישועה והגאולה בעזרת ה'. אז תצטרפו אלינו, כל הבחורים והבחורות, הגברים והנשים, כל אחד יקבל על עצמו שעה ביום, מהשמיים יגלגלו שכל אחד יקבל על עצמו את השעה המתאימה. ואז ה' יתן לי יותר כוחות לפעול ישועות מהר מאוד.

בחזרה שואלת: הרב מדבר הרבה מתודה, ובכל אופן אני רוצה גם לבכות בהתבודדות, לשפוך את הלב, יש לי בעיה בחיים שאני רוצה לפתור אותה, אבל אין לי כח להגיד תודה, אני רוצה גם לבכות!

תשובה: קודם כל תבכי, כי אם תגידי תודה את לא תוכלי לבכות אח"כ כי הכל טוב. לכן קודם כל תבכי, זה בסדר. הבכיה הזו זו תאוה, קודם כל תספקי לעצמך את התאוה הזו שיש לך לבכות. תרגיעי את עצמך, תמלאי את התאוה של הבכיה, ואח"כ תתחילי להאמין בה'. כי הבכיה זה בלי אמונה. אח"כ תגידי: "טוב, עכשיו אני בכיתי, עכשיו אני רוצה להתחיל להאמין בה'! שהכל טוב, וה' רק אוהב אותי, ואם הוא עשה לי את זה זה בטח לטובתי! ושה' הוא צר לו בצער שלי, ושה' הוא רוצה בישועה שלי, וה' ישמח בישועה שלי".

כי אין מה לעשות, אמונה זה להגיד תודה! לא יכולים להגיד תודה בשמחה אין אמונה. לא נעים אבל זו המציאות. אז תבכי ☺.

עיקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה, לכן תתחזקי באמונה, תקרבי את הגאולה שלך ושל כל העולם הזה.

שאלה: אני בת 28 ומתפשט שידוך, לא הולך לי בארץ ישראל, האם אני יכולה לטוס לחו"ל בשביל זה?

שלך, בת שלך! ואתה אוהב אותי! אין גבול לאהבה שאתה אוהב אותי. ובכל אופן, אע"פ כן יש לי את הצרה הזו שעוברת עליי, אז בטח זה לטובתי! כי אם אבא אוהב עושה לי את זה – בטח זה לטובתי!", ואז תתחילי להגיד תודה. אחרי זה תגידי: "אבא, הרי צר לך בצער שלי, ואם אבא שלי צר לו ובכל אופן עושה לי את זה, בטח זה לטובתי!", ואז תגידי תודה. אח"כ תגידי: "אבא, הרי אתה רוצה בישועתי, ואם אבא שרוצה בישועתי בכל אופן עושה לי את זה, זה בטח לטובתי!", וככה תגידי הרבה פעמים תודה.

"אבא! הרי אתה תשמע בישועתי! ואם אבא שהיה שמח בישועתי בכל אופן מעכב לי אותה בטח זה לטובתי!".

ככה מדברים! מדברים ואומרים תודה! ואז נכנסת האמונה שמי עשה לי את הכל? אבא אוהב! אבא שצר לו בצער שלי, אבא שרוצה בישועה שלי, אבא שישמע מאוד בישועה שלי, ובכל אופן הוא עדיין לא נותן לי, אז בטח זה לטובתי! אז אני לא מבינה, אבל אני מאמין!", ואומרים תודה מכל הלב!

אם אדם לא מרגיש שהוא כבר שמח הוא צריך להתפלל על זה: "רבנו של עולם תן לי אמונה! שאני אשמח ואני אגיד לך תודה!".

צריך להגיד לקב"ה: "לפני הישועה ויותר מהישועה אני רוצה את האמונה!", זו הנקודה!

כי כשאדם רוצה את הישועה והוא לא רוצה את האמונה הוא פשוט טיפש. כי הרי ברגע שתהיה לו אמונה בוודאי תהיה לו ישועה, מליון אחוז! כי אז יש לו את הישועה האמיתית, כי יש לו את הישועה שבאה מתוך אמונה! אבל אדם הוא טיפש, רוצה את הישועה...

אדם צריך לרצות את האמונה! איך בכלל אני יכול לחשוב על אבא שאוהב אותי שהוא עושה לי רע?! איך אני יכול לחשוב כזו מחשבה?! לכן אני לא רוצה את הישועה, רוצה את האמונה! ממילא כשאדם ירצה את האמונה ותהיה לו את האמונה, ממילא מליון אחוז שתהיה לו את הישועה.

ואת כל התפילות האלו מכניסים ברבע שעה של התודה, לא אומרים רק תודה, אלא מדברים עם ה' כמו שהסברנו עכשיו, תעשי ככה ותהיה לך ישועה.

רק אם אדם רואה שהוא לא בשמחה אחרי רבע שעה ושמונה פעמים מזמור לתודה אז הוא מתפלל יותר באריכות על האמונה: "רבנו של עולם תן לי את האמונה! רבנו של עולם לפני שאני רוצה את הישועה אני רוצה את האמונה! גם אם תהיה לי ישועה ואין לי אמונה אז מה? העיקר חסר מן הספר! את הדבר שבשבילו בראת אותי לא הגעתי אליו אז מה עשיתי בזה? וגם הדבר שבשבילו הבאת לי את הצרה, שאני יגיע לאמונה לא הגעתי אליו, לתכלית של הצרה לא הגעתי אליה, כי התכלית של הצרה שאדם יגיע לאמונה".

שאלה: הרב אמר שהוא יפעל לבטל את הקורונה, מתי כבר נראה את הישועה השלמה?

תשובה: הוצאת את הישיבה לעשות שש שעות התבודדות על עם ישראל, וכמובן שאני בעצמי זכיתי מה שזכיתי, לא צריכים לספר. בינתיים ודאי ששום תפילה לא הולכת לאיבוד, ויש מהלך משמיים. אח"כ הבנתי שבורא עולם יש לו מהלך פה. ואני רואה עכשיו כמה דברים שבאמת צריכים תפילות חזקות שתהיה ישועה. בפרט העניין הזה של אומן ראש השנה, שבינתיים בגלל זה סגור. כביכול נראה לפי דרך הטבע שבגלל כל הנגיף הזה זה סגור. וראש השנה של רבנו זה לא עוד דבר,

אז תתנו הרבה חיובים (צב), כל הזמן בשמחה!

שאלה: יש עבודה של מכירת מוצרי בריאות מהבית האם כדאי שאשתי תתעסק בה?

תשובה: בטח! למה לא? כל דבר שאישה יכולה לעשות וזה גם עבודה צנועה, בטח! למה לא? תעשי ושתייה לך פרנסה אמן, וגם תהיי שליחה טובה שיהיו מוצרי בריאות לעם ישראל.

שאלה: יש לרב דיסק שהוא מדבר על הכעס. ושמה הוא מביא מרבנו האר"י ז"ל ורבנו חיים ויטאל, דיבורים חריפים מאוד בגנות הכעס עד כדי כך שממש נמצא שלאדם אין שום תקנה אם נפל פעם אחת בכעס. שאלתי היא האם באמת אין שום דרך תשובה לתקן את עוון הכעס?

תשובה: בוודאי שיש! אין דבר שאין עליו תשובה. והכעס שדיברו עליו בספרי קבלה הוא כעס קשה מאוד, לא כעס קטנצ'יק, כעס ממש משוגע ומטורף, שאדם יוצא מדעתו ממש. לא שאנחנו מרשים לאדם לכעוס באיזה אופן, חס ושלום. וגם זה שכעס את הכעס הכי גדול והכי גרוע גם הוא יכול לעשות תשובה! רבנו נתן לנו דרך נפלאה, הדרך של ההתבודדות, שזו מתנה! מתנת המתנות! שאדם בהתבודדות יושב ומדבר עם ה', אין דבר שהוא לא יכול לתקן! וזה לגבי התיקון של העבר. לגבי התיקון של העתיד, שיותר הוא לא יכעס, צריכים לקחת את הספר 'בגן האמונה', ויש שם פרק קצר מאוד על כעס, בערך שלשה עמודים. פשוט לקחת את הפרק הזה ולהתפלל על זה בכל יום. בהצלחה.

בחורה שואלת: אני עוברת חיים קשים מאוד עם המשפחה שלי, אני אמנם מקבלת את כל מה שעובר עליי באמונה, אבל בכל אופן אני חיה איתם, וממשיכה לסבול איתם, מה אני צריכה לעשות. אולי אני פשוט אברת מהבית?

תשובה: אם היית אומרת תודה הייתה לך כבר מזמן ישועה. קודם כל להגיד תודה על מה שהיה עד הרגע הזה: "רבנו של עולם ככה רצית, כל מה שעברתי זה לא הם, זה אתה! הם היו המקל שלך". כל זמן שלא הגעת לאמונה שהם רק מקל, ושאת סובלת בגלל שבורא עולם גזר עליה לסבול. עד שלא תגיע לאמונה הזו את לא תגידי תודה בשמחה. וברגע שתגיע לאמונה גמרנו, כל הסבל שלך יגמר. את יכולה ללמוד את הספרים של התודה, או שתשמעי בקו האמונה שיעורים על התודה, שמה יש ממש ריכוז על כל נושא ונושא. וזה גם בחינם! שימי על רמקול ותשמעי. שתקבלי את האמונה! כי עכשיו אמנם אמרתי לך להתחזק באמונה, אבל הכל בקיצור, זה לא מספיק. לכן תלמדי בעצמך ואז תזכי להגיד את התודה כמו שצריך.

אישה שואלת: אני אומרת תודה ובכל אופן מידי פעם אני גם נופלת לעצבות ועובר עליי מה שעובר, ולא מצליחה להתחזק באמונה. האם התקופות האלו של העצבות שנופלת עליי מידי פעם האם זה מעכב לי את הישועה?

תשובה: ישועה ה' יכול להביא לך ישועה איך שה' רוצה, אבל את חייבת לעבוד על האמונה! תגידי לה: "אבא, הרי אני בת

היו אצלי זוג, האישה מסכנה בוכה ובוכה והוא לא מבין בכלל. אמרתי לאישה: "תצאי!". ישבתי איתו, אמרתי לו: "תשמע לא נעים לי, הייתי אומר לך שאתה אדם רשע. אבל אתה לא עושה את זה בכוונה, לא למדת 'בגן השלום', לכן אתה לא רשע רק אתה לא יודע. אבל אתה מבין שהתנהגת ברשעות לאשתך?". בנאדם יושב לדבר עם אשתו ועונה לטלפון?! אני כמעט בחיים לא מדבר ליד אשתי בטלפון, נדיר מאוד שאני מדבר לידה בטלפון. כשאני יושב לדבר איתה פשיטא שאני לא עונה לטלפון, אבל גם ליד אשתי אני משתדל לא לדבר בטלפון. אז אם עובד יהיה לו שלום בית. בדרך כלל אומרים שאין זוג לא מוצלח יש רק זוג לא מודרך, אבל אני אומר שאין זוג לא מוצלח יש רק זוג שלא עובדים.

לכן אם הדבר יקח את הספר 'בגן השלום' ויעבוד איתו טוב טוב, ויעשה את ההתבודדות על השלום בית, הוא יזכה בסוף. תמיד אני מספר על עצמי שגם אני הייתי מתבודד יום-יום על השלום בית שלי, יום-יום! ולא דקה שתיים, עשרים דקות וחצי שעה. אה, אז בלי עבודה אתם רוצים גן עדן בעולם הזה? אין כזה דבר! חז"ל אמרו לנו אם מצאת ולא יגעת זה סתם דמיון. אבל אם יגעת ומצאת? תאמין!

והנשים ילמדו את הספר 'חכמת נשים', גם הוא יעשה התבודדות על שלום בית וגם היא תעשה התבודדות על שלום בית. אם תעבדו יהיה לכם גן עדן בבית. הסוד זה עבודה.

כי מי שחושב שישמע עכשיו איזה פטנט ויהיה לו שלום בית הוא טועה. רק עבודה! מבטיח לכם שגם היום התבודדתי על זה ואני עובד על זה כל יום. כמובן שעכשיו העבודה שלי היא להתפלל על זה בקצרה. אבל פעם הייתי משקיע על זה עבודה!

שאלה: רבנו הקדוש אמר שכל הסיבה לגלות היא בשביל חסרון אמונה, אם כן מדוע משנכנס אב ממעטים בשמחה? אדרבא היינו צריכים להרבות באמונה שהיא שמחה בשביל שאולי על ידי זה נזכה ונגאל גאולת עולמים?

תשובה: באמת הלוואי שבתשעה באב נזכה להיות בשמחה כמו שצריכים להיות בפורים, כי גם בתשעה באב אסור להיות בעצבות. עצבות כתוב בזהר הקדוש שהיא סטרא אחרא והקב"ה שונא את העצבות. לכן זה לא עצבות, רק ממעטים בשמחה, פרושו שצריכים להיות בשמחה רק למעט. וכתוב לנו במה ממעטים בשמחה, שלא אוכלים בשר, וכו' וכו', כתוב בהלכה בדיוק מה ממעטים בשמחה. אצלנו בישיבה מתפללים כל יום, וגם בתשעה באב, את כל התפילה בשירה ושמחה, וכל היום אני בשמחה ב"ה, אבל בזמן שאני אומר תיקון הצות, ובזמן שאומרים קינות בתשעה באב, ובזמן ההתבודדות שמתבודדים על דברים מסוימים, ודאי שבוכים, אני בוכה. אבל בשאר כל היום צריכים להיות בשמחה! כל היום אנחנו בשמחה! שכתוב בשולחן ערוך למעט בשמחה כתוב לנו בדיוק מה למעט, לא מסתפרים, לא מכבסים וכו', כתוב מה ממעטים. אבל שכתוב להרבות בשמחה לא כתוב מה וכמה, פירושו הרבה כמה שאפשר! ממעטים בשמחה זה לא פירושו שלא שמחים, מה פתאום, צריכים לתת חיובים. היום סיפרתי הרבה בדיחות ב"ה.

איזו בדיחה שסיפרתי היום, על איזה אחד, שהיה מסכן קצת טיפש, עצר אותה שוטר על עבירת תנועה, ונתן לו דו"ח ואמר לו 'יש לך חמש נקודות'. שאל אותו הטיפש: 'ומה עושים עם הנקודות?', אמר לו: 'אם תצבור 22 נקודות תקנה אופניים' (צב)

קטע מתוך קובץ שו"ת תש"פ

דיבורים מתוך שיעורו השבועי של

הרב שלום ארוש שליט"א

בשלוש

יתכנו טעויות בשל מרוצת הכתיבה

בס"ד בר"ה / העליון מוקדש לזכותו של מורנו הרב / לא יצטרך לענות על שאלות שיש להן תשובה ברורה / שאלות שיש להן תשובה ברורה / שאלות שיש להן תשובה ברורה / שאלות שיש להן תשובה ברורה

בס"ד בר"ה

שאלות ותשובות בעבודת ה' הרב שלום ארוש שליט"א

שאלו השבוע בליל רביעי ה' באב תש"פ

אמא שואלת: הבן שלי יצא לתרבות רעה. הרב אומר שאדם לא ירדוף את עצמו כי הכל בהשגחה והכל לטובה, אבל מצד שני אני מכירה איזה סיפור מפורסם מהחפץ חיים שאמר לאיזה זוג שבאו אצלו באותו עניין של ילד שיצא לתרבות רעה, ואמר להם שהם אשמים בשביל ששמו את הילד במוסדות של חינוך קלוקל. אם כן, אולי בכל אופן יש לי מקום כן לרדוף את עצמי?

תשובה: מה שהיה היה. יש 'לפני' ויש 'אחרי'. לפני מעשה צריכים לעשות את הכי טוב שאפשר. אבל עכשיו שזה כבר קרה, צריכים לקבל את זה באמונה שזה כפרת עוונות, ולהגיד על זה את החוק של התודה, ובעזרת ה' כמו שאני הייתי רחוק וחזרתי בתשובה גם הוא יחזור בתשובה. כי גם אני הייתי רחוק לגמרי, והנה ה' החזיר אותי בתשובה. למה? אבא שלי ע"ה, הוא אמר לי שהוא כל יום בכה, ממש כל יום בכה שיהיה לו בן תלמיד חכם. ואם אבא שלי אמר מילה אז זה מאה אחוז ככה היה, כל יום הוא בכה על זה! אז היה לו רצון, בכה וביקש, ומהבכיות שלו יש היום הרבה תלמידי חכמים לא אחד, רבבות של תלמידי חכמים. את חייבת להבין שאני, אם משהו היה מנסה לדבר איתי על יהדות, ה' ישמור! אי אפשר להבין באיזה מקום הייתי מונח, באיזה חושך, והנה ה' הציל אותי בזכות הבכיות של אבא שלי.

אע"פ כן חשוב שתדעי שהתודה היא הרבה יותר חזקה מתפילה ודמעות. ואם תזכי גם להגיד תודה וגם להתפלל, זה בטוח שיהיה פה ניסים ונפלאות והבן שלך יחזור בתשובה. לרדוף את עצמך זה פירושו לסגור לעצמך את הכל ואת כבר לא תעשי כלום. מה שהיה היה! זו המציאות, גמרנו! זה רצון ה', תתקדמי.

שאלה: הרבה רבנים מדברים מזה שמישיח כאן ועומד להתגלות. האם הרב יכול להרחיב על הנושא הזה, מה באמת קורה בעולם?

תשובה: הרי כולנו רואים, לא צריכים להיות נביא ולא בן נביא, ולא צריכים להיות איזה גאון בשביל להבין. רואים שיש דברים, קודם כל, כל המצב שבואר עולם עשה את הקורונה. ודבר נורא מאוד שקורה עכשיו, שבטלוויזיה הישראלית של עם

ישראל, היום ראיתי קטעים שהראו לי, בכיתי בדמעות, מבטיח לך שממש בכיתי – איך צוחקים על הקב"ה, ובטלוויזיה של ישראל, איך עושים צחוק ממש רבנו, ממש בכיתי בדמעות פעמיים. בפעם הראשונה כשרק שמעתי, עוד לא ראיתי, כבר בכיתי בדמעות. ואח"כ הראו לי קטעים, רק קטעים קצרים, וממש בכיתי בדמעות. וזו מלחמת גוג ומגוג! שיש כזה מסיון! וכזה שקר, שלא אומרים לך שזה נצרות, אומרים 'לא! זה לא נצרות, זה וויכוח בין יהודים ליהודים, מהי האמת', וככה הם מבלבלים אנשים, ה' יצילנו. וזו מלחמת גוג ומגוג, הכי קשה שהייתה אי פעם לעם ישראל. וכל הסימנים, כל העניין שהפרוטה תכלה מן הכיס, וכל מה שעם ישראל עוברים עכשיו, הכל זה סימנים של משיח. ומה נגיד על אומן ראש השנה שעדיין אין שום דרך להגיע, הכל סגור, מה נגיד? יש פה מלחמה ממש קשה מאוד. ואשרי מי שיחזיק באמונה במלחמה הזו, ויתפלל עכשיו על עם ישראל! שלא יתבלבלו מכל מה שקורה.

צריכים פשוט למחות! אלו שרואים טלוויזיה איך הם יכולים לראות כזו תוכנית! איך אפשר! מי שיראה את זה, אם יש לו קצת יראה הוא יתחיל ישר לבכות... לעשות צחוק ממש רבנו? ליצנות ממש רבנו? מיוסף הצדיק, מצדיקים נוראים שיש בעולם הזה?! איך נותנים לדבר כזה שיקרה, איך? אז אם כאלו סימנים של מלחמת גוג ומגוג לא מספיק לכם, אז מה נשאר? אנחנו נמצאים עכשיו בחבלי משיח ממש האחרונים! והם קשים מאוד, ממש הכי קשים. ויאללה, בבקשה, כולם יתחזקו בתפילות, ויתמכו בעם ישראל, ויתנגדו לכל הדברים המכוערים האלו.

והאם באמת אתם מאמינים שעוד מעט יבוא משיח אז מה אתם חולמים? תתחילו להפיץ! הם מנסים להפיץ את השטויות שלהם ואת הכפירות ואת הנצרות, ואנחנו נתחזק עוד יותר להגביר את ההפצה, עוד יותר! כולם! כל אחד יתקשר ויזמין מאה חוברות של חוק התודה! כל אחד! אני מחייב כל אחד! ותפיץ! מה זה, זה כלום, זה גרושים מאה חוברות, וכל אחד במקום שלו שיפיץ, שהחוק של התודה יתפשט. וזה למעשה 2 חוברות, אחד חוק התודה והשניה פניני נפלאות התודה, ואחד משלים את השני, את שניהם צריכים. קדימה לעבודה. אנחנו צריכים לראות איך אנחנו מגבירים את ההפצה! מה שהם עשו בטלוויזיה אנחנו נגביר את ההפצה!

שאלה: מה הסוד של שלום הבית?

תשובה: שלום בית זה עבודה, וזו עבודה של כל החיים – עובדים? מצליחים! לא עובדים? לא מצליחים! זו עבודה! נכון שבאיזה שהוא שלב העבודה היא יותר קלה, אחרי שכבר זוכים לעשות הרבה תפילות. אבל תמיד זה תלוי בעבודה.

מוסר הפרשה חידושים לפרשת שבוע

האם להתפלל על יראת שמים

בפרשתנו (דברים י"ב) אנו למדים שמשה רבינו לימד לעם ישראל: וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל כֹּה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מִסְפָּרָךְ כִּי אִם לְרָאָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ...

הגמרא (ברכות דף לג): דורשת מואב: "אמר רבי חנינא, הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. כוונת הכתוב לומר, מדבר אחד מסר הקב"ה ביד האדם, והוא, לחזק את עצמו ביראת שמים.

מבאר רש"י שם: "הכל בידי שמים - כל הבא על האדם ביד הקב"ה הוא, כגון ארוך קצה, עני עשיר, חכם שוטה, לבן שחור - הכל בידי שמים הוא, אבל צדיק ורשע אינו בא על ידי שמים. אז זו מסר בידו של אדם ונתן לפניו שתי דרכים, והוא יבחר לו יראת שמים". הנה מבואר שיראת שמים אינה נקבעת משמים. בכל זאת מצונו בכמה מקומות שהתפללו על יראת שמים. ראשון לכל - אברהם אבינו שאמר: "לו ישמעאל יהיה לפניך", פירש רש"י: "ביראתך". וכן בפרשת ואתחנן נאמר: "מי יתן והיה ללבבם זה להם ליראת אותך" (לעיל ה, כו), ואומרים חז"ל (ע"ז דף ה.) שהייתה תביעה על עם ישראל שהם כפויי טובה, שהיה להם לומר: "תן אתה", ולבקש מה' שיתן בליבם יראת שמים. וכן אנו מתפללים בכל יום על יראת שמים, ואומרים: "ויחד ללבבנו לאהבה וליראה את שמך", "הוא יפתח ליבנו בתורתו וישם בליבנו אהבתו ויראתו". והשאלה נשאלת - אם יראת שמים מסורה ביד האדם ותלויה רק בו, מה טעם להתפלל עליה?

פנינים חסידות ברסלב

כל מה שהצדיק מצוה לעשות צריך לקיים, רק כשמצוה שלא לסע על ראש השנה אצלו זה אין צריך לקיים (שיחות הר"ן - אות ריד)

צָרִיכִין לְנַסֵּךְ לְצַדִּיקִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהִיא קוֹבֵאָר שֶׁשֶׁם מִעֲנֵן שֶׁלְשָׁה רָאשִׁים שֶׁמִּתְקַבְּצִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּשֶׁזָכוּן אֵז לְהוֹת אֶצֶל הַצַּדִּיק. כִּי הַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ, כִּי הוּא רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת רֹאשׁ, כִּי הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכָל אֶחָד בָּא עִם מוֹחוֹ וְדַעְתּוֹ לְהַצַּדִּיק וּמְקַשֵּׁר דַּעְתּוֹ וּמוֹחוֹ שֶׁבְּרֹאשׁוֹ, שֶׁזָּהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת רֹאשׁ, לְהַצַּדִּיק שֶׁהוּא רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְנִמְצָא שֶׁמִּתְקַבְּצוּ שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים יַחַד (ליקו"מ ח"ב צד).

על פי דַּרְשָׁנֵינוּ יִתְבָּאֵר הִטְבַּע הַעֲזָרָה ה' כִּי כָּל אֵלֹי שְׂאֵזְכִין לְאַמְנַת חֲכִים וְנוֹסְעִים לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּלָם וְנִקְרָאִים בְּשֵׁם צַדִּיקִים עַל שֵׁם הַצַּדִּיק שֶׁהֵם מִקְרָבִים אֵלָיו כִּי מִתְחַבֵּר לְטָהוֹר טָהוֹר וְעַל כֵּן הֵם נִחְמָסִין לְאֶלְמֵת לְחַיִּים כִּי הַצַּדִּיק הֲאֵמֶת כּוֹלֵל מִיָּד בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּשֶׁכֶּל הַפּוֹלֵל בְּבְחִינַת קִדְשֵׁי קִדְשֵׁים (ליקו"מ ח"ו"מ - הלכות שכירות פועלים).

לעבודתו, וע"ז ה' מסייעו ומעורר לבו, ליראה את ה' ולשמור מצוותיו כל הימים. והשני, לפי החזו"א, גם אם מתפלל על אדם אחר או שאחר מתפלל עליו, מועילה התפילה שה' יעורר לבו, וכמו שמצינו בהרבה מקומות, במדרשים, בתפילות, בפסוקים, בתפילת האב על הבן ועוד, שמתפללים על היראת שמים של חברו.

המהרש"א (ברכות דף לג): מיישב זאת בטוב טעם, ודאי שביכולתו של הקב"ה להטות את לב האדם לעבודת ה' וליראת שמים כמבואר בכמה מקומות, אלא שהקב"ה נותן את הבחירה ביד האדם. ולכן אם האדם מתפלל לה' שיטה לבבו ליראת שמים, הרי שבזה עצמו מקיים את הבחירה בטוב, ומכילא יכול הקב"ה לעורר לבבו ליראת שמים, וכמו שאמרו "הבא ליטהר מסייעין אותו". כלומר הבחירה של האדם בענייני יראת שמים היא להתפלל שיטע ה' בליבו יראת שמים כאשר האדם מתפלל הרי הוא מקיים את חובתו בזה העולם.

החזון איש (סוף או"ח) כתב לבאר פסוק זה, שלא רק כאשר האדם מתפלל על עצמו הקב"ה מטה את לבו ליראת ה', אלא גם כשאדם מתפלל על מישהו אחר, מועילה התפילה שהקב"ה יעורר לבבו ליראת שמים. כי האדם רשאי להכריח את רעהו לעבודתו יתברך בין בכפייה ובין בפיתוי ואין בזה ביטול הבחירה, כיון שהמעשים שהוא עושה הם בבחירת המעשה וכל ישראל כאיש אחד, ואם כן גם כאשר האדם מתפלל לה' שיקרב את חברו לעבודת ה', אזי הקירוב שהקב"ה עושה לבחוריו אינו סותר לבחירה, כיון שנעשה ע"י תפלת נברא והקירוב מתייחס כאילו האדם כעל. וזה מה שנאמר בפרשת ואתחנן (דברים ה' כו) שהיה להם לישראל לומר 'תן אתה' - שהיה להם להתפלל עליהם ועל כל ישראל שה' יתן לליבם יראת שמים, וע"ז זה היה אפשר לקב"ה לעשות את הקירוב כיון שהוא נעשה ע"י תפילתם. נמצאו למדים מכאן שני יסודות חשובים: האחד, שיש לאדם להתפלל לה' שיקרבה

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חו"ט של חסד

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חו"ט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

קו ההלכה הספרדי: *3030

בתנור שאפו בו באותו היום חלבי כדי לאוכלו עם בשרי. ואם אפה כבר בתנור חלבי יש להמתין לאחר אפיית הפיצה כרבע שעה, כאשר התנור פועל בעוצמת החום המירבית ושורף את שרידי האדים שנשארו בתנור, ובמקרה כזה לבני ספרד הלחמניות מותרות לכתחילה, ולבני אשכנז אין להתיר זאת אלא בדיעבד. ע"י ש"ך יורה דעה סימן צ"ה סעיף קטן ג', וכשרות הבית פסק ו' אות ו'.

האם מותר לאפות חלות לשבת (לצורך אכילה עם בשר) בתבנית חלבית בת יומה?

אם התבנית נקיה לחלוטין ואין בה שומן וכדומה, לבני ספרד מותר לכתחילה לעשות כן, ולבני אשכנז יש להחמיר לכתחילה שלא לעשות כן. (על פי שלחן ערוך יורה דעה סימן צ"ה סעיף א' והרמ"א שם).

הבהרה: בגליון פרשת פנחס לגבי השאלה אדם הרוחץ בים, האם צריך לברך על הציצית כשעולה מן הים או בריכה וכדומה?

הבאנו את דעת האור לציון והבן איש חי שלמונה הספרדים אם שהה יותר מחצי שעה צריך לחזור ולברך, יש לציון שדעת מורן הרב עובדיה הליכות ולם (חלק א' עמ' י"א) שהמונה כיום לא לברך כשמחליפים טלית קטן. ומונה האשכנזים לא לברך אלא אם כן שהה זמן רב יותר משעתיים. הליכות שלמה (פרק ג' אות ג').

שאלות מקו ההלכה

איש חלק א' אות קפ"ו). אבל לאחר שמלאו לילד שלש שנים אין להביאם לחוף, שלא יראה אשה הלבושה שלא כראוי, ובגיל כזה כבר מביין קצת ועלול לקלקל את טהרת הנשמה שבו.

מחנה קיץ של תלמידי ישיבה נסעו בספינת טיולים לשייט בים הכנרת אחד התלמידים מצא באותה ספינה שטר כסף גדול שאין בו סימן מזהה האם המציאה שייכת לבעל הספינה או למדריך ששכר את הספינה או למצוא?

הכסף שייך למצוא ואינו צריך להשיבו, יש לציון שמדובר באופן שאין שום סימן בדבר. משפטי התורה (בבא מציעא סימן כ"ו) על פי השלחן ערוך (חושן משפט סימן ר"ט סעיף ה').

אפינו פיצה בתנור ולאחר מכן אפינו לחמניות בתנור האם מותר לאכול את הלחמניות עם בשר? האם הלחמניות הופכות לחלביות?

הרצאה לצאת ידי חובת כל הדעות לא יאפה

האם מותר לנשים להתרחץ בים שיש בו מציל גבה, וכיצד עליהן לנהוג?

נשים שמתרחצות בים בחוף נפרד המיועד רק לנשים בכל זאת חייבות לכסות היטב את גופן בחלוק ויכוצא בזה הן כשנמצאות בחוף והן כשמתרחצות בים כיון שיש בחוף הים מציל ולכן חייבות ליהרר שלא להכשילו שהרי הראיה עצמה היא עבירה חמורה מאד וקורה גם לפעמים שגברים הרחוקים מתורה ומצוותם עוברים שם ולכן צריכות לכסות עצמן היטב, ובנות ישראל הצנועות נוהגות ללבוש חלוק ארוך המכסה את כל גופן. שו"ת אז נדברו (חלק י"ב סימן מ"ד) אוצרות ההלכה (להגר"א זכאי - טהרת המשפחה עמ' 248)

הבן שלי קטן מאד ולבעלי קשה להסתדר איתו בחוף הים, האם מותר לי להביאו לחוף הים של הנשים?

מעיקר הדין מותר להביא ילד מוחת לגיל שלש לחוף ים של הנשים. הליכות בת ישראל (פרק ד' אות ל"ט) ויש שהעידו בשם החזון איש זיע"א שהורה שגם ילד בן שנתיים לא יתלווה לאימו בלכתה לבריכה. (מעשה

אהבה שלימה

ועדיין צריכים להסביר מה העומק שבזה. זה חנן אותי לבאר כך:

אם אתה לא אוהב יהודי - אתה למעשה לא אוהב את ה', כי "ישראל וקודשא בריך הוא חד" כמובא בזוהר הקדוש, זה דבר אחד ממש כביכול וכל יהודי הוא "חלק אלק ממועל". כלומר, כל יהודי הוא "החתיכה" כביכול מה' יתברך. אתה לא יכול להגיד "אני אוהב את החלק הזה של ה', אבל את החלקים האלה אני לא אוהב". צריכים לאהוב את ה', כלומר את כל מה שאלוהים בנה, אתה לא אוהב יהודי - אתה לא אוהב את ה'. אין שתי אפשרויות.

לאהוב זה **לאהוב בשלימות**. "כולך יפה רעייתי ומום אין בך". אם אמרת לאשתך אני אוהב אותך, אבל אני לא אוהב את הראש שלך או שאני לא אוהב את הבישולים שלך - אמרת לה בעצם "אני לא אוהב אותך". גם לאהוב את ה', להבדיל זה לאהוב את הכול. ובפועל זה אומר לאהוב **כל יהודי ללא יוצא סן הכלל**. כשאתה אוהב כל יהודי ללא יוצא סן הכלל אתה אוהב את ה' בשלימות.

מרעיון למעשה

ועכשיו, עם כל הכבוד לרעיון היפה והנאצל שנושטע מאוד טוב על הנייר - צריכים להבין איך **עושים את זה בפועל**. מה קורה כאשר קבוצה מסוימת באמת לא מתנהגת כראוי, וכאשר הבוס שלך בעבודה מצער אותך, כאשר יהודי אחר שונא אותך ואפילו רודף אותך. מה עושים בפועל איך אפשר לא לשנוא התנהגות כזאת? איך אפשר לאהוב בתנאים כאלה?

זהה העיקר למעשה מכל המאמר הזה, כי בשביל לקבל את כל הברכות אונחנו לא צריכים רק להבין כמה חשוב לאהוב כל יהודי, אלא אונחנו צריכים **פשוט לאהוב** בפועל כל יהודי. אז איך עושים את זה?

והתשובה היא שעליך להבין היטב וכן לחשוב בלבך, שכל רע שאתה רואה ביהודי אחר או בקבוצה של יהודים - **זה לא שייך ליהודי בעצמו**. נכון שהוא טועה ואפילו עושה מעשה רע - אבל זה לא שייך למהותו. זה היצר הרע שלו. זה לא הוא. המעשה רע אבל היהודי תמיד טוב. היהודי עצמו נקי תמיד. "אין עון שייך לו כלל", אומר רבי נחמן. זה בכלל לא קשור למהות ולנשמה שלו. זה הכול חיצוני.

אם תראה את הבן שלך בבגדים מלוכלכים - אתה לא תחשוב שהילד הלילה רע או מקולקל, ובודאי לא תשנא אותו על כך. זו בסך הכול השכבה החיצונית שלא קשורה בכהוא זה למהותו ולקשר שלך אליו.

כשאתה מסתכל כך על כל יהודי - אין לך שום בעיה לאהוב אותו גם אם עשה מה שעשה. אתה יודע להפריד. ואין לך בעיה לראות את הטוב שבו ולדון אותו לכך זכות.

בני ישראל היקרים, הבה נוסף אהבת ישראל ונסתכל על הנשמה הטהורה של כל יהודי ולא על הרע העוטף אותה, ובכך נתחבר בינינו ונמשיך עלינו את כל ההבטחות והברכות ונזכה לקרב את הגאולה השלימה במהרה ברחמים.

ברכת שבת שלום ומבורך

להוכיח מי ש"לא חטא"

אמר לו הצדיק בחכמתו: "אמרו לי שראו אותך נוסע בשבת. אני אמרתי שוודאי היה זה לפני השקיעה. עם מי הצדק?"

הד"ר שראה שררבי מותר לו פתח מילוט, השיב בגמגום: "מה שררבי אומר, הרבי תמיד צודק"...

אמרו החסידים שלא עברו ימים מרובים והרופא מרגישותו של מאוד מרגישותו של האדמו"ר החליט לשנות את דרכו ולחזור לכור מחצבתו.

אך לא רק בלימוד זכות גרדא הסתפק הרבי. פעמים רבות היה עושה מעשה להוכיח את האדם בעדינות כדי שיחדל מחטאיו, אך היה מקפיד מאוד שלא להגדיר זאת כ"חטא" או מעשה רע, אלא רק רצון לשפר את הקיים.

כזה היה המעשה בקרב משפחתו של האדמו"ר שנתפס לצינות בעודו בחוץ לארץ, וכאשר עלה ארצה לפני פרוץ השואה, פרק מעליו עול תורה ומצוות. עם עלותו של הרבי הנערץ ארצה, השתדל הקרוב שלא להיראות ליד דודו בקלון וכפיו חוץ הציג עצמו כשומר תורה

ומצוות. באותם הימים של קום המדינה, השתמשו ברוב הבתים ב'ארגז קרח' על-מנת לשמור על מוצרי המזון, ומדי יומיים בערך היה צורך לרכוש בלוק קרח נוסף ולהחליף את הישן שנוסם. מקררים עלו הון תועפות וכמעט לא היו בשימוש פרטי.

באחת השבתות הגיע אחד מגבאי האדמו"ר מזועזע כולו: קרוב משפחתו של האדמו"ר, שהיה נכד לצדיקי עליון, עומד בעצם יום השבת בתור לקנות קרח ברחובה של עיה הוא לא יכול מלהתאפק ולמרות שידע שררבי אינו מסכים להוציא מילה רעה על יהודי - סיפר את הדבר הרבי החריש, אך ביום ראשון קרא הרבי לאותו קרוב משפחה. בבואו לפניו אמר לו הרבי: "שמעתי שהינך משתמש בארגז של קרח בביתך, קח כסף וקנה לך מקרר פרטי"...

"אתה מגיע מאמריקה?" התפעל האדמו"ר מן רבי אהרן מבעלזא זצ"ל (יום פטירתו כ"א באב) כשבא לפניו יהודי חרדי מארצות הברית, דבר שהיה נדיר באותם הימים, "אמור נא, מה מצבם של היהודים בארצות הברית?"

היהודי החל לומר: "היהודים שם באים להתפלל בבית הכנסת רק בימים נוראים". הוא התכוון להמשיך לומר שבשאר השנה הם אינם מתפללים. אבל רבי אהרן קטע אותו בהמשיכו את המשפט: "בשאר ימות השנה הם ודאי מתפללים בבית"...

כי כן היה הצדיק הקדוש. מן רבי אהרן מבעלזא ז"ע, לא היה מסוגל בטבעו לשמוע רע על יהודי, באשר הוא ולא משנה מה מצבו. תדיר לימד זכות על יהודים בכל מיני דרכים מחוכמות. על יהודים ללא כיפה היה אומר שהם סומכים על שיטה כלשהי בהלכה שצריכים לשים כיפה רק בשעת הברכה (וכיון שאינם מברכים - אינם חובשים לעולם כיפה... אבל את זה הוא כמוכן לא הוציא מפיו). על יהודים מחללי שבת אמר שאינם יודעים ששבת היום, וכן על זו הדרך.

אחד מהרופאים שטיפלו ברבי הקדוש בעת מוגרו בתל אביב היה יהודי רחוק מתורה ומצוות. באחד הימים הגיע אחד מחסידיו האדמו"ר לומר לו שהרופא נוסע בשבת ומחלל את קדושתה. אי לכך האדמו"ר - לדעתו של אותו חסיד - צריך להוכיח את הרופא.

"ומי אמר לך שהיה זה בעת כניסת השבת?" שאל רבי אהרן את החסיד, "שמה היה זה לפני שקיעת החמה?" החסיד ניסה להתקעקע שהוא ראה את הרופא נוסע בשעה שחשכה ירדה לעולם ושבת כבר הגיעה.

כאשר הגיע הד"ר בפעם הבאה לבית האדמו"ר,

חוק התודה

!חוק מתוק

הפץ מארז של 100 חוברות

ושחק יועבר לברכה אצל הרב שלום ארוש

להזמנות: 052-2240696

הסדרה לשלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696

שלום הבית שלי

הרב שלום ארוש שליט"א

שותפים עד הסוף

כאמור בשבוע שעבר, ייסורים של ממון הם הקלים ביותר. כל זמן שהאדם בריא, מה בכך שיש לו ייסורים של ממון? העיקר שהוא יכול לתפקד ולהתפלל וללמוד ולחיות. אבל ח"ו כשמישהו חולה, זה כבר קשה ר"ל. כל אחד יתבונן בכך שייסורי ממון הם הייסורים הכי קלים בכל העולם הזה. בסך הכל אוכלים ושותים ולא קורה כלום. אנשי נלחצים בחינם, כאילו לא יכולים לעמוד בדבר. תמיד אני אומר לאנשים שנמצאים בדוחק או בחובות: אם על ידי עצבות אתה תפתור את הבעיות, ואם על ידי ייאוש אתה תחזיר את החובות, בבקשה, למה לא? אבל אתה הרי יודע שזה לא יפתור כלום, אז תן חייוך.

כל זה מדובר כשהמצב בריא, והאיש והאישה הם אכן שותפים בחייהם. אבל אישה שאין לה שותף, כי הבעל לא משתף אותה בכלום, ועושה מה שעושה על דעת עצמו וכו', ורק הולך מרחיק אל דחי, אם כן מה תעשה? לא נותר לה אלא לסבול את הייסורים של העניות והחובות באהבה. והיא צריכה לדעת להסתכל על זה באמונה. לא להאשים את בעלה. יש כאן השגחה פרטית של ה'; שגם את מוגעים ייסורים של עניות. יש נשים שסובלות מחלות ר"ל, או בעיות אחרות, שהיו מוכנות להחליף

ומאושרת גם עם העניות והחובות. ותתפלל על בעלה שיזכה לעשות תשובה על העוון שבגללו נעשים בעל חוב, כמובא בספר "בגן האושר", וטוב שבעלה ילמד את הספר הנ"ל. כי היא צריכה להבין, שבעלה אינו "לא יצלח" או פתי, שבגלל זה אין לו פרנסה. יכול להיות שאדם הוא כשרוני וחכם וזריז וחרוץ, ובכל זאת הוא בחובות. כי זה דבר שלא תלוי כלל בהשתדלות, אלא החובות הם דבר רוחני, ומי שנעשע בעוונת של החובות, לא תועיל לו שום תחבולה לצאת מהחובות, אלא אם כן ילמד לעשות תשובה, כמבאר בספר הנ"ל.

אותן בעניות. לכן תמיד תזכור זאת, שכל עוד לא נוגעים בגוף - הכל קל, כי אתה בריא. אבל כשחולים זה הרבה יותר קשה. לכן תקבל את ייסורי העניות באהבה. בפרט שאם האישה תסתכל על כל המצב באמונה, בלי להאשים את בעלה, ותאמר: עכשיו זה מצב נתון שיש עניות. אקח את זה בתור כפרת עוונות, ואקבל את זה באהבה, שיכפר לי, ואשמת, שברוך ה' זה לא ייסורים יותר קשים. אחרי הכל, תמיד יש חתיכת לחם לאכול - אז היא תוכל להתפלל ולהיושע. כי כשאדם שמח בחלקו הוא יכול להתפלל.

וטוב שתדע, שכל הלחץ מהחובות זה רק ענין דמיוני, ואם היא רואה שבעלה נעשה כמובלב בגלל החובות, זה רק בגלל שאין לו עבודה על אמונה. לכן תסביר לבעלה, שהעצבות לא עוזרת, ושעל ידי הבלבול הוא בטח לא יפתור בעיות, ושיסיח את דעתו מהחובות רוב היום, כי לא עומדים עליו עם רובה, ויקח את הזמן לעשות את העבודה הרוחנית בשביל לפתור את החובות, כמבאר בספר הנ"ל, ויזכה לישועה.

גם תפיס אתו ותדרוש ממנו להתחיל לשתף אותה עם מה שהוא עושה, כי גם לה מועיל לדעת. ותאמר לו: מה שהיה עד עכשיו היה. ומהיום תתנהג כמו שותף, וכל צעד שלך יהיה בהתייעצות משותפת. וכשהבעל ישתף את אשתו, זה כבר יהיה קל לצאת מהתסבוכת, כמו שכתבנו לעיל.

לאשה הזאת, שנמצאת בדוחק ובעלה לא מפרנס אותה, אין ברירה אלא לצעוק אל ה', וטוב שתבקש מה', שיתן לה כסף דרכה. שלא תבוא כל הפרנסה דרך בעלה, אלא תהיה לה מעצמה פרנסה, וכך תוכל לפרנס את ביתה וילדיה. ועד שהבעל יצא מהתסבוכת שלו, שמכלות כל חלקה טובה, לפחות יהיה לה ולילדיה מה לאכול ואיפה לגור. ובודאי על ידי התחזקות בתפילה ואמונה, ה' יתברך יעזור לה להחזיק את ביתה ולגדל את ילדיה לתפארת, ובפרט שיש הבטחה לכל אישה שמגדלת את ילדיה במסירות נפש, שיהיו לה ילדים טובים, והנחת שהיא תרווה מהם תבוא כפיצוי על צערך.

אישה בעלת אמונה יכולה להיות שמחה

קו האמונה
02-6444250

לאורם נלך

הילולא דצדיקיא

”מי שמתעורר נכון וקורא נכון את מכתב האהבה של הבורא אליו, הוא יהיה בריא גם בלי שום טיפול רפואי...”

השם רופאך
052-2240696

ר' שמעון לביא זצוק"ל
מחבר הפיוט "בר יוחאי"
ט"ו באב - ד'שמ"ה

רבי שמעון לביא, החכם, המקובל, הרופא והמשורר, נתפרסם בכל תפוצות ישראל, במזרח ובמערב, בזכות פיוטו "בר יוחאי" וכן בחיבורו "כתם פז", פירוש לזוהר הקדוש.

רבי שמעון לביא נולד בספרד שנים מספר לפני גירוש ספרד. עם גירוש ספרד, בהיותו ילד, הוגלה עם שאר המגורשים והגיע עם משפחתו לעיר פאס במרוקו שנתפרסמה בחכמיה. מחכמי המקום למד תורה ונתגדל ונתעלה בתורת הנגלה ובתורת הסתרה.

רבי שמעון לביא הצטיין בבקיאותו בחכמת הקבלה. הוא החל לעסוק בתורה זו עוד בהיותו בפאס שבמארוקו, המשיך להעמיק בה בהיותו בטריפולי, ואף עשה רבות להפצתה בקרב קהילתו.

רבי שמעון לביא נולד בספרד שנים מספר לפני גירוש ספרד. עם גירוש ספרד, בהיותו ילד, הוגלה עם שאר המגורשים והגיע עם משפחתו לעיר פאס במרוקו שנתפרסמה בחכמיה. מחכמי המקום למד תורה ונתגדל ונתעלה בתורת הנגלה ובתורת הסתרה.

הוא חיבר פירוש על מדרשי הזוהר לספרים בראשית ושמות.

בשנת הש"ט יצא לכיוון ארץ ישראל ובדרכו הגיע לטריפולי. בזמן שהותו שם נוכח לראות כי מצב הקהילה היהודית היה קשה מאוד.

לפיוט "בר יוחאי" שחיבר רבי שמעון לביא, נודע מקום נכבד בין הפיוטים הקבליים שזכו לתפוצה רבה בכל קהילות ישראל. מאריך-ישראל הוסף הפיוט על-ידי תלמידיהם של האר"י והרמב"ם בגולה כולה, והוא נדפס לראשונה כבר בראשית המאה ה-17. חכמי קבלה במזרח-אירופה נהגו לשיר אותו לעתים מזומנות, ובל"ג בעומר היה מושר בפי כל בקהילות צפון-אפריקה נכלל הפיוט בכל המחזורים, ונהגו לאומרו בכל המערב בליל שב"ק על השולחן, קודם הסעודה.

רבי חיים יוסף דוד אזולאי, החיד"א הקדוש, מספר עליו בספרו שם הגדולים "ואני שמעתי דהרב הנזכר היה דעתו ליסע לארץ-ישראל, וכשבא לטריפולי, ראה שלא היו יודעין דת ודין...ואמר בלבו כי טוב לו לקרבה לתורה וללמוד תורה וליראה את ה', זה יותר מהליכת ארץ-ישראל וכן עשה..."

לקידוש שם שמים עצום זכה רבי שמעון לאחר פטירתו. מסופר כי היהודים נהגו לפקוד את קברו וזכו לראות במקום ישועות רבות. בראות הערבים כי גם הם נענים ונושעים בפוקדם את ציונו נתקנאו ואחרי כבוש העיר ע"י האיטלקים הודיעו כי המקום שלהם. הדבר גרם למחלוקת גדולה עד כי הוחלט במשפט ברומא לפתוח את הקבר בנוכחות שרי המלוכה. עם פתיחת הקבר נדהמו כולם לראות את רבי שמעון מעוטף בסלית וגופו שלם כאילו זה עתה נטמן. ונתפרסם הדבר לעין כל. זכותו תגן עליו ועל כל ישראל.

לפני רבי שמעון עמדה השאלה: האם עדיף לקיים את מצוות ישוב ארץ-ישראל, או שמה רצוי להישאר בטריפולי כדי לשקם בה קהילה כפוארת, שכל חייה יהיו מושתתים על תורת ישראל, ואמנם החליט להישאר אך תמיד נשא את נפשו לארץ ישראל וקיווה, שביום פו הימים יזכה לחיות בה.

יהודי טריפולי מייחסים לרבי שמעון לביא את כל הנהגות העדה לאחר מלחמות הספרדים והתורכים עליה.

אני אוהב כל יהודי

סיפורי הפצה

"אני אוהב כל יהודי"

למה זה כל כך חשוב?

דווקא בימים האלה, כשהשנאת חנים משתוללת מבית ומחוץ, כשאנשים רק מחפשים את נקודות התורפה אחד את השני. רק 'אתמול' היה תשעה באב שבו אנו מתאבלים על ביהמ"ק שנחרב ולמה? בגלל שנאת חנים. התפקיד שלנו זה לתת קונטרה לכל השנאת חנים הזאת, ואיך? חושך דוחים באור, שנאה דוחים באהבה. המשימה שלנו זה להשתדל להפיץ אהבת חנים כמה שיותר!

במיוחד עכשיו, אנחנו נמצאים בתקופה לא קלה, אבל גם היד שלנו קלה על ההדק. מחפשים את מי להאשים, את ההוא שהלך בלי מסיכה, ועכשיו מעגל ההדבקה גדל בגללו, את הקבוצה הספציפית שהיא שלא מקשיבה להנחיות ועכשיו כל העיר נכנסה לסגר, את הגננת של הילדה, את ההוא בממשלה, ואת המשרת... יכול להיות שהדברים האלה נכונים?

אבל למה לנו?

הסגר מילא יתקיים, המטרה תמשיך, בין אם נאמר משהו ובין אם לאו.

אז למה לנו להתרגל לחשוב שלילי? למה להתרגל לחפש אשמים ובעיות?

למה לא לחפש דווקא את הדברים הטובים? דוגמאות? יש בשפע!

בואו נסתכל על האדם המבוגר/הילד הקטן/השכן האסתטי שכן מוקפידים על עטיית מסיכה למרות

כשנחשוב חיובי, נדבר חיוב ניצור מעגל חיובי "כמים פנים לפנים כן לב האדם לאדם".

סיפורו של מפיץ

"צוות ההפצה" של הרב שלום ארוש שליט"א, חדורי השליחות ואהבת ישראל אמיתית, מגיעים כמעט לכל מקום אפשרי ומחלקים ספרים וחוברות של הרב, הם משתפים אותנו בחוויות שלהם:

יצאנו לסבב חלוקת ספרי הרב ארוש בעיר לוד, באחד הבתים פתחה לנו אישה את הדלת לעינו נגלה סלון הבית ושם נראה בעל הבית וכן שיוח שקועים עמוק במשחק. כמובן בשל כך קיבלנו מהם יחס של אויב האישה כמעט רצתה לסגור את הדלת, אלא שביקשנו ממנה להיכנס לנסות לדבר עם בעלה.

היא אפשרה לנו זאת בשמחה, נכנסנו, נעמדנו מולם כשאנו מנסים למשוך מהם את תשומת הלב. הנחתי מולם על השולחן ספרים ואמרתי להם: "בואו נתערב שאם אני מוצא אתכם במשחק, אתם תקחו את הספר ותקראו בו". הם נענו לאתגר בהתלהבות, כנראה היו בטוחים שאני לי סיכוי...

שיחקנו, היה מאבק צמוד ממש שנגמר בתיקו... הם התלהבו, כתחנו שיחה קולחת וידידותית, לבסוף הם לקחו ספר ומרגלית והבטיחו לקרוא. יצאנו מחוזקים בשמחה ואהבה לא לפני שהחלפנו טלפונים....

פחות משבועיים עברו מאז וטלפון קיבלנו מהם: "שייתם לנו את החיים, הספרים של הרב ארוש ממש אויר לנשימה..."

שזה קשה להם יותר מכולם. למה לא לומר להם מילה טובה?

מה עם השומרים שעומדים שעות על גבי שעות בפתחם של מקומות ציבוריים ומודדים חום כדי לוודא שלא יכנס אף אדם בסיכון, וכל זה למען הבטיחות שלכם! אמרתם להם תודה? או שרק הסתכלתם עליהם כעל מטרד שמעכב אתכם בדרך אל היעד? ומה עם כל צוותי מוד"א שעושים את בדיקות הקורונה, חשבתם לרגע על הסיכון שהם לוקחים על עצמם בחשיפה לכל כך הרבה אנשים עם חשש לקורונה בכל יום? אמרתם להם מילה להערכה או שרק ידעתם להתלונן על כמה שהבדיקה הייתה לא נעימה? והדוגמאות עוד רבות...

אנחנו רק צריכים לעשות סוויץ קטן בראש שלנו, לשנות את צורת ההסתכלות שלנו לגישה חיובית יותר, אוהבת יותר. עלינו לזכור שאנחנו בכל מצב לא רואים את התמונה המלאה, ומאחורי כל מעשה עומד אדם שאנחנו לא יודעים מה השיקולים שלו.

אז אם כבר לדון, למה לא לטובה? יותר ממה שזה ייתן לו - זה ייתן לנו.

ומה שהכי חשוב לזכור, שכל יהודי הוא אה שלנו לזכור ולהכניס לנו חזק לראש את המשפט

"אני אוהב כל יהודי"

מעכשיו, זו לא עוד סתם סיסמה, זה המוטו שלנו, המשפט שמכונן את כל צורת ההסתכלות שלנו על החיים. הרב שלום ארוש שליט"א מבקש מכל אחד לומר: "אני אוהב כל יהודי", והוא מבקש "תעזרו לי להפיץ את המשפט הזה, בכל דרך אפשרי".

אני אוהב כל יהודי

בואו מאמצים!

אני אוהב כל יהודי

להזמנת מוצרים:
050-9931931

מעט מן האור

הפצת יהדות בארץ ובעולם,
בכל דרך אפשרית.
כך זה נראה:

מחזקים את החיילים

חיזוק בבתי סוהר

חיזוק ילדי ישראל

פעילות נוער

שיעורי תורה בחו"ל

בדרך לבסיס

סיפורי תודה אמרת תודה ונושעתי

הסגלה המושלמת

באה אשה ששנים רבות אינה מצליחה להביא ילדים לעולם, וספרה לי, שאין דבר שהיא לא נסתה: תפילה; תשובה; צדקה; סגלות שונות; קבלת קבלות; פדיונות; טפולים; תזונה נכונה וכו' וכו', והיא ובעלה כבר מוקסטים נפשית ועוקדים על סף יאוש: הלעולם לא תבוא הישועה? הלעולם לא יזכו לחבק ילד משלהם? אמרת לאותה אשה: תעזבי את כל הסגלות, וגם אל התפילות, כלין אלא תעמדי כל יום שעה לפני ה', וכל השעה רק תגיד תודה רבה: תודה רבה לך ברא עולם על כך שעד היום לא נתת לי ילדים, כי בנדי זה הטוב ביותר בשבילי שעד היום לא נתת לי ילדים, ורק כך אני אגיע לתקן שלי וכו'. וכן תודי לה' על כל הברכה שגולדה לה ילדים, ותעבדי על עין טובה, שתשקמיני באמת בכל פעם שאת שומעת שגולד

תינוק לאחת מחברותי, ורק בסוף תבקשי בקשה קצרה: קולך העולם. אם טוב בעיניך תן לי בנים. ואני מביטין לך שיהיו לך ילדים! שאלה אותי: בפה זה יותר טוב מפה ששכר עשיתי? שהתפלת, וכייתי והתחננתי, עשיתי תשובה וכו'? עייתי לה: ההבדל הוא, שעל ידי התודה את מגיעי לאמונה, כי התודה פרושה שאת מאמינה שהכל לטובה, ואת מאמינה שהכל טוב, ואין שום טעות בפה שאין לך ילדים עד השנה האחת, ואת מאמינה שהכל בידים שלי ה', ושהסגלה היחידה שאין לך ילדים היא אף ורק בגלל שפכה ה' רוצה - כל זה מתבטא בתודה שאת אוקרת.

יש לך סיפור תודה?
המערכת תשמח לפרסם אותו
al5308000@gmail.com

ילדון הידודון

בין הפותרים יוגרו מתנות

אילו שני דברים שנעשו 'מרה' מוזכרים בפרשתנו
בסוק אחד?

תשובה לפרשת דברים: במלחמת סיחון נאמר "ונחרם את כל עיר ממים והנשים והטף" (דברים ב' ל"ד) ופירש רש"י ממים אנשים.

הזוכה: יצחק צבי ליבוביץ, מושב תפוח.

פתרונות לשלוח למייל | פקס:
al5308000@gmail.com | 02-5812252

חיזוקית -
אב | נחמה וישועה

ה' כל יכול ורוצה להציל כל אדם בכל מצב ותכף ומיד.
(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים: 052-6672221

אמרת תודה ונושעתי
052-2240696

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה למייל: al5308000@gmail.com
או לפקס: 02-5812252

מתנה ושמה תודה
052-2240696

ילדים אומרים תודה סיפורים מהחיים

תודה אחת, שתי ישועות

שמי יוסף כהן (בדוי) ואני בן 9. לפני כשנתיים היו לי כאבי בטן מוזרים ובנוסף לכך הבטן הייתה מתנפחת עדי שהיה צריך לפתוח את הכפתורים של החולצה. לקחו אותי לבית חולים. במשך שלוש ימים ביצעו לי כל מיני בדיקות אבל לא מצאו כלום. שוחררתי הביתה ללא פיתרון.

אך ההתקפים היו חוזרים מפעם לפעם. הם היו מאוד כואבים הייתי בוכה ומתפתל עד

שהאוויר שכלוא בבטן היה משתחרר. עם הזמן שמנו לב שזה קשור לתזונה וזיהינו מה מעורר את ההתנפחות. יכולתי לאכול רק מעט מאכלים וזה היה מאוד קשה. ילדים אוהבים לאכול כל מיני דברים, גם ממתקים ומאכלים מעניינים של ילדים,

אבל אני הייתי צריך להתנזר מהרבה מאכלים וממתקים.

במיוחד בתקופה של החגים הייתי מרגיש את הקושי. את כל הממתקים שחילקו הייתי אוסף ושומר עד שבברתי שקיות מפוצצות. מדי פעם לא הייתי מתגבר, אוכל משהו ואח"כ סובל מההתנפחות וכואבים.

פעם אחת כשהתנפחה לי הבטן אמא שלי אמרה לי "בא נגיד תודה כמו שהרב ארוש שליט"א מלמד". ובאמת אמרנו

ביחד תודות וגם קצת סיפרנו בדיחות ושמחנו יחד. לאחר מכן הבטן הפסיקה להתנפח ואפילו בחגים אכלתי ממש מהכל מבלי שהיו לי תופעות. חשבתי שסיימתי לגמרי עם התופעה המוזרה הזאת. אך פתאום אחרי שנה חזר לי שוב

עוד פעם. אמא אמרה שצריך להגיד שוב תודה ולחזור על העניין של התודה.

בערב שבת לאחר הדלקת הנרות ירדנו לשדה הסמוך אל ביתנו (אנחנו גרים במושב) ושרנו את השירים של התודה של הרב שלום ארוש שליט"א. היה לי נחמד והתחלתי לרקוד ולשמוח. לפתע אמא אחזה בידי והפסיקה אותי: "תיזהרו! היא זעקה. יש פה נחש תעצור!" במרחק של 2 מטר בערך היה בצד השביל נחש צפע גדול שוכב בלי לזוז עם הראש למעלה (שזה אומר שהוא מתכוון להכשה). הייתי בהלם ולא הבנתי איך אמא שלי שמה לב למה שאני לא ראיתי בכלל קודם לכן! התחלנו לברוח לכיוון הבית ותוך כדי שרנו תודה לך ה' שהצלת אותנו מהנחש!

זכיתי בזכות התודה לשתי ישועות האחת הכאבי בטן עברו והשניה שניצלנו מן ההכשה של הנחש.

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירה

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

בדיחות הדעת

אמריקאי ניגש לעובד ביון ומבקש אש באנגלית- "פייר" העובד לא מבין וממשיך בעבודתו הקשה, ושוב האמריקאי מבקש "פייר" העובד כעס נורא והיכה את האמריקאי. הגיעו לבית משפט וכשנשאל העובד מדוע היכה את האמריקאי? ענה: אני עובד מבוקר עד ערב. והחצוף הזה מגיע ואומר לי "פראייר פראייר".

הדלקת נרות

ר"ת	ניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	18:55	20:08	20:46
תל אביב	19:11	20:10	20:43
חיפה	19:05	20:11	20:46
באר שבע	19:11	20:08	20:44

תפילה סדורה ותפילה אישית

עלינו לדעת, כי שנים רבות לפני שתיקנו אנשי כנסת הגדולה את התפילות הסדורות לנו ב"סידור", היו אבותינו עורכים עם ה' יתברך תפילה, "תפילה אישית". כל אחד לפי כוחו ומדרגתו ערך תפילות בשפתו הוא: הודה ושיבח את ה' יתברך על כל הטובות שהטיב עמו, פרס לפניו את ענייניו ולבטיו, שיתף את ה' בעבודתו בשדה או במסחרו עם הבריות ובכה לפניו על צרותיו ומכאוביו. רק משנתמעטו הלבבות ולא כל אדם מצא מענה לשון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, תיקנו חכמינו ז"ל תפילות מסודרות, שחרית מנחה וערבית, הכוללים את כל הצרכים הרחניים והגשמיים, כדי שכל אדם, באשר הוא אדם, לא יהא מנוע מלהתפלל לפני השם יתברך.

דרך חדשה שהיא ישנה

בשיחות הר"ן (אות רכט), מביא רבי נתן מברסלב זיע"א, את אשר שמע בשם רביה"ק רבי נחמן: "שמעתי בשמונה שהיה מדבר עם אחד מבני הנעורים והיה מחזק אותו מאד מאד בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו בלשון שמדברים בו.

ואמר לו, שבתחילה זה היה עיקר התפילה מה שהיה כל אחד מדבר מה שבלבו לפני השם יתברך בלשון שהיו מדברים בו כמבואר ברמב"ם בתחילת הלכות תפילה, שבתחילה היה זה עיקר התפילה, אך אחר כך ראו אנשי כנסת הגדולה וכו' ותקנו סדר התפילה. אבל על כל פנים מדינה, זהו עיקר התפילה. על כן, גם עכשיו שמתפללים סדר התפילה שתקנו אנשי כנסת הגדולה, טוב מאד להאדם להיות רגיל להתפלל לפני השם יתברך תפלות ותחנות ובקשות מלבו בלשון שמבין שיזכרו השם יתברך לעבודתו באמת, כי זה עיקר התפילה נזכר לעיל. ועיין במקום אחר בכמה מקומות בדברינו כמה האדם צריך להרגיל עצמו ולחזק עצמו בתנהגה זו שעל ידי זה דייקא באו כל הצדיקים למדרגתם".

הדרכה מפורטת על כל הנושא של שיחה אישית עם ה' וחיון הילדים לכך, נוכל למצוא בכל אחד מ-415 דפיו של הספר הקדוש "בשרי יער" סדר"ך לשיחה אישית ותפילה שכתב מו"ר הרב שלום ארוש שליט"א, ספר חובה בכל בית יהודי.

שערי תפילה פרק י"א

הורים יקרים, על מנת שנוכל לחבר את הילד עם "נושא התפילה" עלינו ליצור את הקשר והחיבור הרחני של הילד עם ה' יתברך.

חיבור זה יוכל להימצא, רק במידה והילד ירגיש שה' יתברך קיים במציאות של החיים שלו ולא רק נמצא "אי שם" בשמים.

ילד ש"חי אלוקות" שמתרגל לחיות את הקשר עם ה' יתברך, הוא ילד שמחובר היטב הן לשיחה האישית עם ה' והן לתפילה הסדורה.

חיבור לא אוטומטי

כמובן שכולנו רוצים שכל ילדנו יהיו מחוברים היטב הן לשיחה האישית עם ה' והן לתפילה הסדורה. אך המציאות היא, שלא כל הילדים שווים ובאגודה אחת יכולים להיות "ארבעה מינים" וחשוב להכיר היכן נמצא מקומו של כל ילד בסולם התפילה ולהכין לו תוכנית עבודה אישית, בכדי לקדמו להיות "בעל תפילה".

יש ילד שיכול לבא לבית הכנסת ולהיות דבוק בה' במשך כל זמן התפילה ויש ילד שכאשר יושב יותר מ-3 דקות, זה נחשב עבורו כהישג גדול, ויש גם ילד שלא מוכן להגיע כלל לבית הכנסת.

כדי שיהיה לילד חיבור לתפילה, צריך להיות לו לב בוער לה' ורגש רב. בחיבור לתפילה כלולים רבדים רחניים ולכן אי אפשר לצפות שהחיבור הזה יעשה באופן אוטומטי ובודאי שאסור להשוות בין הילדים או להחליט שזה יותר צדיק מזה כי הוא מתפלל יותר טוב וכדו'.

לכן, משפט כמו: "דוד, תראה את אחיך איך הוא שקוע בתפילה. מתי גם אתה תהיה כזה?!" לא יגרום כלל לשינוי חיובי אצל דוד. אדרבה זה עלול להזיק ולגרום למתחים ושנאה בין האחים.

כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנאצר הרשע, נתערבו בכרס ויוון ושאר האומות, ונולדו להם בנים בארצות הגויים; ואותן הבנים נתבלבלה שפתם, והייתה שפת כל אחד ואחד מעורבת מלשונות הרבה. וכיון שהיה מדבר, אינו יכול לדבר כל צרכיו בלשון אהת אלא בשיבוש. ומפני זה, כשהיה אחד מהן מתפלל, תקצר לשונו לשאול חפציו או להגיד שבה הקדוש ברוך הוא בלשון הקודש, עד שיערב עימה לשונות אחרות. וכיון שראה עזרא ובית דין כך, עמדו ותיקנו להם שמונה עשרה ברכות על הסדר...".

מסר חשוב מהרב שלום ארוש:

בס"ק
רבי נחמן אמר שטובו של חוקר את הנפש
והוא שיהיה לו ישרא ייח אלקים בספר של
יבא שיהי.
כל מי שיקנה ספרים יבין איך
יבנה שיהי לו ולמאמר אשר נחמנו
ורבני יהי נחמן אב צדיק ביוסף
ואני יקין נחמנו אב צדיק רבינו
שיגב לו ישרא וירב וינצח
אמן
ברוכה הבורה
סוף ארוש

להזמנות: 052-2240696

פרשת עקב

בס"ד בר"ה

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א
י"ח אב תש"פ | גליון 683

מאמר
ראש הישיבה

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 |
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

לדבר סרה; פתאום אתה יודע להסביר מדוע מצוות אהבת ישראל לא חלה עליהם, ואדרבא יש מצווה גדולה לשנוא ולבקר את אותה הקבוצה.

וזה לא חייב להיות קבוצה, אלא גם השכן שמפריע לך, וגם הגיס שאוהב למתוח עליך ביקורת - את כולם אתה מחריג ממצוות אהבת ישראל ואתה מחליט שהיא לא חלה עליהם. ואם אין חייב לאהוב, אז מותר ואפילו מצווה לשנוא אותם, וכמובן, לדעתך אין שום עניין לדון אותם לכך ויש עניין גדול לדבר עליהם ואפילו להתקוטט איתם. בקיצור במחיי יד מחקת וזרסת בעקבך חבילות של מצוות.

לכן ברור לי שמצוות אהבת ישראל זו המצווה הגדולה ביותר, ולמרות זאת היא המצווה שהכי נדושה בעקב.

אמירה חריפה ונוקבת

כבוד מורנו, הרב יורם אברג'ל ע"ה, אמר פעם אמירה חריפה ונוקבת מאוד כדי להמחיש לנו את החשיבות של המצווה הזאת.

נכון שיש מצווה חשובה ומרכזית לאהוב את ה' וכל המצוות תלויות באהבת ה', כמו שאומר הזוהר הקדוש שכל מצווה שנעשית בלי יראה ואהבה לא עולה למעלה - ובכל זאת אומר הרב יורם זע"א שמי שאוהב את הקדוש ברוך הוא יותר ממה שהוא אוהב כל יהודי - הוא חי בטעות, כי אהבת ישראל קודמת לאהבת ה'.

לכן האר"י ז"ל לא הסתפק להנחיל לעולם את אמירת ה"לשם ייחוד" שבה אנו אומרים "בדחילו ורחימו", כלומר ביראת ה' ובאהבתו - אלא הוא גם לימד לקבל על עצמו **אהבת ישראל** שלימה לאהוב כל אחד מישראל בכל נפשנו ומאודנו ולהכריז על כך מייד בבוקר לפני התפילה, כי לפני כל עבודה בעבודת ה' חייבים קודם כול אהבת ישראל.

ובכל זאת אמירה של כך חריפה צריכה ביסוס והסבר. הרב יורם הוכיח את זה בפשטות סוּכָּךְ שהמצוות של אהבת ישראל ולא תשנא את אחיך כתובות במרכז התורה, ממש באמצע, בפרשת קדושים בחומש ויקרא. וזה הרבה הרבה לפני מצוות אהבת ה' שמופיעה לראשונה רק בחומש דברים בפרשת שמע המפורסמת שקראנו שבוע שעבר.

המשך בעמוד 3

ההשקעה המנוצחת

רציתם ביטחון אמיתי? קיבלתם ביטחון אמיתי? כי ביטחון צבאי לא מבטיח ביטחון כלכלי, וביטחון כלכלי לא מבטיח שתהיה בריא. וכאן אתה מקבל שפע עצום שמגיע עם ביטחון מוחלט בכל המישורים ובכל מעגלי החיים הפרטיים והלאומיים. הסוף למריבות בין שר האוצר, שר הבריאות ושר הביטחון. החלום של כל ראש ממשלה.

פותרים תיק השקעות

יוצא שכדאי לנו מאוד לחפש ולמצוא את המצוות הקטנות האלה שרבים מזלזלים בהן ולהתחיל למלא את תיק ההשקעות שלנו במצוות מניבות. במאמר הזה באתי לעשות לכם את החיים קצת יותר קלים ולהציע לכם מצווה, שכולכם תודו לי שיש בה הרבה מאוד זלזול, וכולכם גם תודו לי שהיא אחת החשובות שקיימות בתורה, והיא אפילו לא עולה כסף! כך שזו המצווה המושלמת לפתיחת תיק ההשקעות שלכם.

מהי המצווה הזאת? מצוות אהבת ישראל "ואהבת לרעך כמוך", והצד השני והמשלים שלה שהיא **המצווה של "לא תשנא את אחיך בלבבך"**. אם שָׁקַפְתָּ בסל המצוות שלך את המצווה הזאת, כבר שָׁקַפְתָּ בסל כמעט את כל התורה כולה, כי זו מצווה שהיא "כלל גדול בתורה". זה לא "שלוש במחיר אחד" אלא

יש לנו כאן
הבטחות נפלאות:
מכל תחומי החיים:
פריון וברכה עצומה
בילודה ובפרנסה,
חיים בלי שום
מחלות ועליונות על
כל האויבים.

תרי"ג במחיר אחד.

זה מאוד קל לדבר גבוהה גבוהה על אהבת ישראל וכמה זה חשוב לאהוב כל יהודי ולא לדבר רע על אף יהודי, אבל לצערנו, תמיד כשזה מגיע לקבוצה שאתה לא אוהב או לא מסכים איתה, פתאום אתה מוצא את כל ההיתרים שבעולם

וודאות וביטחון

בימים של חוסר ודאות בכל כך הרבה תחומים, כדאי מאוד לחפש השקעות בטוחות קלות ומניבות. לא, אני לא מתכוון שתוצאו עכשיו ליועץ ההשקעות שלכם. תתפלאו, אבל גם את ההשקעה המנוצחת אפשר למצוא בתורה...

פרשת השבוע שלנו מלמדת שיש מצוות "קטנות", כאלה שאדם עובר לידן ובכלל לא שם לב אליהן, הוא מסוגל אפילו "לדרוך" עליהן בלי להרגיש. יהלומים קטנים ורבי ערך שזרוקים בצדי הדרכים שאף אחד לא טורח להרים, אבל מי שכבר כן מתכופף קצת ומבחין בהם - יכול לצבור עושר אגדי בקלי קלות.

ומה הרווחים? ניתן לכם סקירה קצרה, ואתם בתור אנשי עסקים חדי עין תחליטו לבד אם זה שווה או לא.

התורה מבטיחה: "ושמר ה' אלוך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך" - זו שמירת הברית וזכות האבות, וזו רק הפתיחה לברכות הבאות: "ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטןך ופרי אדמתך דגנך ותירושך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרות צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך. ברוך תהיה סכל העמים לא יהיה בך עקר ועקרה ובהמתך, והסיר ה' סמך כל חולי וכל מדווי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שונאיך. ואכלת את כל העמים אשר ה' אלוך נתן לך..."

בקיצור יש לנו כאן הבטחות נפלאות מכל תחומי החיים: פריון וברכה עצומה בילודה ובפרנסה, חיים בלי שום מחלות (כמה אנוחו צריכים את זה תמיד ובפרט עכשיו) ועליונות מוחלטת על כל האויבים.

וביאר בדברי קדשו על פי מה שמבואר במפרשים כלל גדול, שבכל מקום שיש במדרש שני פירושים הרי הם קשורים ומשלימים זה את זה. לפי זה יש לומר גם כאן ששני הפירושים במדרש עולים בקנה אחד, על פי המבואר בספרים הקדושים שהאב צריך לעשות הכנה לקדש עצמו כראוי, כדי שיזכה להוליד בנים יראים ושלימים.

אך לפי זה צריך ביאור מה יעשה אדם שלא עשה הכנה להתקדש כראוי וכבר נולדו לו בנים, אבל האמת היא כי כשאיש ישראל בוכה ומתחנן להשי"ת על מה שלא עשה הכנה כראוי, יש ביכולתו לתקן גם למפרע את ההכנה שכבר נעשתה כאילו נעשית בשלימות, ועל ידי זה יעזור לו הקב"ה לתקן את בניו שילכו בדרך התורה לפני ה'.

הנה כי כן זהו הקשר בין שני הפירושים במדרש, הפירוש הראשון הוא: "למה הוא מקיש פרי הבטן לפרי האדמה, אמר הקב"ה, מה פרי אדמתך סיגים אף פרי בטנך סיגים", פירוש, אפילו אם ח"ו לא עשה האב הכנה לפני הלידה כראוי, ומצד ההכנה היה צריך להיות פרי בטנך סיגים, עם כל זאת על ידי תפלה ותשובה אפשר לתקן את העבר, ועל ידי זה יתקיים הפירוש השני של המדרש: "מה פרי אדמתך אין בהם לא חטא ולא עון, אף פרי בטנך לא יהא בהן לא חטא ולא עון".

מעתה ירווח לנו להבין כי באותה שעה שאמר דוד המלך שמונה פעמים "בני", כדי לרמז בכך כי מה שרדף אחריו אבשלום בנו היה למעלה מדרך הטבע, כדי להעניש אותו על חטא בת שבע, זעק בקול גדול: "בני אבשלום, אבשלום בני, בני", כדי לעשות תשובה על מה שגרם כביכול פגם באבשלום, ועל ידי זה תיקן למפרע את הפגם שגרם באבשלום והביאו לחיי העולם הבא.

לקראת הסיום ראוי להעיר על מה ששנינו בגמרא (ע"ז ד): "לא דוד ראוי לאותו מעשה [דבת שבע] דכתיב (תהלים קט-כב) ולבי חלל בקרבי... אלא לומר לך שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל יחיד... והיינו דרבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, מאי דכתיב (שמואל ב כג-א) נאום דוד בן ישי ונאום הגבר הוקם על, נאום דוד בן ישי שהקים עולה של תשובה". אולם דוד המלך שלא ידע מזה עסק באמת בתשובה בחושבו שהוא צריך כפרה.

ישעיה רמז (תמט): "אילו זכו הדורות, היה הקב"ה קורא שם לכל אחד ואחד, ומשמו היו יודעים את טיבו ואת מעשיו".

לפי זה יש לומר כי מטעם זה בשעה שהזכיר דוד המלך שמונה פעמים "בני", כדי להראות שזה היה למעלה מדרך הטבע, הזכיר גם כן כמה פעמים את שמו של "אבשלום", שהוא מורכב מב' תיבות "אב-שלום", לרמז בכך ששמו גרים שיחיה בשלום עם אביו, כטבע הבן שאוהב את אביו ורוצה לחיות עמו בשלום, אלא שמן השמים שינו את טבעו שירדוף אחרי אביו, כדי להענישו שלא כדרך הטבע ועל ידי זה תהיה לו כפרה, אם כן ראוי שתהיה לאבשלום כפרה במיתתו וזכה לעולם הבא.

האב יכול לתקן בתשובה את בניו גם אחרי לידתם

ויש להוסיף נקודה יקרה לבאר מה שכתוב: "ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום, אבשלום בני, בני". זאת ועוד, איך הציל את אבשלום מגיהנם והביאו לחיי העולם הבא, על פי יסוד נפלא שלמדנו ממשנתו הטהורה של כ"ק מרן רבי יהושע מבעלזא זי"ע בפרשתנו פרשת עקב, שיש בכח כל אב לתקן בתשובה מה שגרם פגם בבניו גם אחרי שכבר נולדו בעולם.

דבר זה למד ממה שכתוב בפרשתנו (דברים ז-י): "ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטנך ופרי אדמתך" וגו'. ודרשו במדרש (דבר"ג-ה): "למה הוא מקיש פרי הבטן לפרי האדמה, אמר הקב"ה מה פרי אדמתך סיגים אף פרי בטנך סיגים. דבר אחר מה פרי אדמתך אין בהם לא חטא ולא עון, אף פרי בטנך לא יהא בהן לא חטא ולא עון".

ופירש ה"ידי משה" כוונת המדרש: "אף פרי בטנך סיגים", לרמז על אברהם אבינו שיצא ממנו ישמעאל ועל יצחק אבינו שיצא ממנו עשו, על דרך המאמר (ברכות נה): "אי אפשר לבן בלא תבן". תמה על כך מרן מהר"י זי"ע, הלא הקב"ה רוצה כאן לברך את ישראל: "ואהבך וברכך וברך פרי בטנך", אם כן איך מקיש הכתוב פרי בטנך לפרי אדמתך, שיהיו בהם סיגים כאברהם שיצא ממנו ישמעאל וכיצחק שיצא ממנו עשו.

מצות מילה שניתנה ביום השמיני, הנה הדברים בלשון קדשו:

"ביאור ענין זה כמו שאמרנו למעלה, כי קריעת ים סוף אינו טבעי, והיה גובר השם יתברך על הטבע עד שנקרע הים, ומפני שכל אשר נברא בששת ימי בראשית הוא טבעי, ודבר שאינו טבעי הוא על שבעת ימי בראשית, ולכן המילה ביום השמיני, כי בדרך הטבע אין ראוי המילה, שהרי נולד האדם בערלה והמילה היא על הטבע.

ומפני שיש בישראל מדריגה זאת שאינם טבעיים, שהרי יש בהם המילה, ולכן נקרע ים הטבע בשביל זכות המילה שאינה טבעית, ודבר זה נתבאר למעלה גם כן, ולפיכך מילת א"ז שמספרו שמונה, לומר שנקרע הים במדריגה שהיא על הטבע, שהיא על שבעת ימי בראשית, וזה א"ז שהאל"ף שהיא מדריגה שאינה טבעית הוא על שבעת ימי הטבע".

הנה כי כן הרווחנו להבין לפי זה פירוש הכתוב לפי הרמב"ם: "ואם בזאת לא תשמעו ליוהלכתם עמי בקרי", שתתלו את הצרה במקרי הטבע, "והלכתי עמכם בחמת קרי", שאעניש אתכם מדה כנגד מדה במקרי הטבע, ומפרש ואומר, "ויסרת אתכם אף אני שבע על חטאתיכם", שאייסר אתכם בהנהגת הטבע שנבראה בשבעת ימי בראשית.

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין כוונתו העמוקה של דוד המלך, שאמר על אבשלום בנו שמונה פעמים "בני" כדי להצילו מהגיהנם ולהביאו לחיי העולם הבא, כי בכך התכוון לקחת על עצמו האשמה, שהוא גרם בחטא בת שבע שאבשלום בנו ירדוף אותו, ולכן אמר שמונה פעמים "בני", שהמספר שמונה הוא רמז על למעלה מדרך הטבע, לרמז כי מה שרדף אחריו אבשלום בנו היה למעלה מדרך הטבע כדי לכפר על מה שחטא, לכן ראוי שאבשלום יכופר במיתתו ויזכה לחיי העולם הבא.

וימתק להוסיף פרפרת לבאר בזה מה שהזכיר דוד המלך את שמו של אבשלום הרבה פעמים: "בני אבשלום, בני, בני אבשלום... אבשלום בני, בני... ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום, אבשלום בני, בני". על פי מה ששנינו בגמרא (ברכות ז): "דשמא גרים". וכן מבואר במדרש (ילקוט שמעוני

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

פרשת עקב תש"פ | ד

אבל אם יתפתה האדם ליצר הרע שמכניס באדם מחשבת פיגול לומר: "דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרי", שאין זה עונש מדה' אלא ממקרי הטבע הפוקדים את העולם, "הרי זו דרך אכזריות, וגורמת להם להידבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות".

הרמב"ם דקדק ללמד אותנו, כי לא רק שהצרה הקודמת תישאר במקומה, אלא זאת ועוד: "ותוסיף הצרה צרות אחרות", כי מאחר שהם תולים הצרה במקרי הטבע, יפילם הקב"ה תחת מקרי הטבע ולא ישגיח עליהם. ומביא הרמב"ם הוכחה לכך ממנה שכתוב בפרשת בחוקותי (שם): "ואם בזאת לא תשמעו לי והלכתם עמי בקרי, והלכתי עמכם בחמת קרי, ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם".

מפרש הרמב"ם כוונת הכתוב, שהקב"ה מעניש את החוטאים מדה כנגד מדה, לכן אם לא יחזרו בתשובה על ידי הצרה שהביא עליהם הקב"ה, כי יתלו את הצרה שבאה עליהם במקרי הטבע, על זה נאמר: "והלכתם עמי בקרי", שיתלו הכל במקרי הטבע ולא יתעוררו בתשובה, "והלכתי עמכם בחמת קרי", יעניש אותם הקב"ה בחמת מקרי הטבע שיפילם תחת הנהגת הטבע.

המספר שמונה רומז על הנהגה שלמעלה מדרך הטבע

אמנם לפי פירוש הרמב"ם צריך ביאור איך יפרש המשך הכתוב: "והלכתי עמכם בחמת קרי, ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם". וקשה מאחר שהעונש של "והלכתי עמכם בחמת קרי", הוא שיפיל אותם הקב"ה תחת מקרי הטבע, משום שתלו את הצרה במקרי הטבע, איך שייך לומר על עונש הבא מהטבע: "ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם".

ונראה לפרש הכוונה בזה על פי יסוד גדול החוזר ונשנה בספרי המהר"ל, כי המספר שבע מורה על הנהגת הטבע שנבראה בשבעת ימי בראשית, ואילו המספר שמונה שהוא למעלה ממספר שבע מורה על הנהגה שלמעלה מדרך הטבע. והנה מה שכתב ב"גבורות השם" (פרק מז) לבאר בזה המדרש (ילקוט שמעוני פרשת בשלח רמז רמא) שמפרש מילת א"ו בשירת הים (שמות טו-א): "אז ישיר משה ובני ישראל - א' אחד, ז' שבעה, הרי שמונה, אמר משה בזכות המילה שניתנה לשמונה נקרע הים, באז נקלס".

ומבאר המהר"ל כי הנס של קריעת ים סוף היה למעלה מן הטבע, לכן היו צריכים לזכות של

ישוב הפליאה: איך יתכן שדוד המלך שאמר על אבשלום ח' פעמים "בני" הצילו מהגיהנם והביאו לעולם הבא

מהר"ל: המספר שבע רומז על הנהגת הטבע משבעת ימי בראשית המספר שמונה רומז על הנהגה למעלה מדרך הטבע

דוד המלך אמר ח' פעמים "בני", לרמז כי אבשלום רדף אחריו למעלה מדרך הטבע כדי להביא עליו כפרה

כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע: האב יכול לתקן בתשובה למפרע מה שלא התקדש כראוי וגרם פגם לבניו

"יש עוד לאדם דרך ימצאו לו רעות רבות וצרות, והם מצד הסתר פנים, והיינו שפעמים מצד עון יעזוב אל הטבע וההזדמן, ויש לאדם להישמר מן הקרי [ממקרי הטבע], ואינו יכול לבטוח בו [בעצמו שהוא ראוי לשמירה], כי מי יאמר לו שהוא מאותם שנאמר עליהם (משלי כח-א) וצדיקים ככפיר יבטח, ושנא הוא בהסתר פנים מחמת איזה עון ויהיה מזומן אל הקרי, ולזה הותר להם לישראל לבנות להם חומות דלתיים ובריח, והיו נושאים כלי מלחמה למלחמת מצוה, עם היות שלא בחרו ובחנות יהושע ה', וח"ו הנכנס למלחמה בלי חרב בידו מתחייב בנפשו, ויקרא כסיל בוטח וכיוצא בזה בדברים רבים".

הפירוש הנורא של הרמב"ם: "והלכתי עמכם בחמת קרי"

והנני להעלות על שלחן מלכים מה שנראה לפי ענינת דעתי ברור, כי דברי הרמ"ק וה"יערות דבש" בענין העונש שהקב"ה מביא על האדם על ידי שמפילו תחת הנהגת הטבע, יסודתם בקודש מדברי הרמב"ם, שמלמד אותנו מהי הדרך הישרה שיבחר לו האדם להתנהג בעת צרה (הלכות תענית פ"א הלכות ב-ג):

"ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו, ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן, ככתוב (ירמיה ה-כה) עוונותיכם הטו וגו', וזה הוא שיגרום להסיר הצרה מעליהם, אבל אם לא יזעקו ולא יריעו, אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרי, הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להידבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות, הוא שכתוב בתורה (ויקרא כו-כז) והלכתם עמי בקרי והלכתי עמכם בחמת קרי, כלומר כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו, אם תאמרו שהיא קרי, אוסיף לכם חמת אותו קרי".

כאשר נתבונן נראה שהרמב"ם מגלה לנו כאן מפתח גדול איך להתנהג בעת צרה, שצריך להאמין באמונה שלימה כי צרה זו היא עונש מהקב"ה כדי לעורר את האדם לזעוק ולעשות תשובה על עוונותיו, ועל ידי זה יסיר הקב"ה את הצרה ממנו.

זמן שהאדם עוסק בתורה ומצוותיה, מוציאו הקב"ה מתחת הנהגת הטבע והמזלות, כמאמר חכמינו ז"ל (שבת קנו): "אין מזל לישראל", אבל כשהפסיק ללמוד תורה ולא קיים מצוותיה, מסתיר הקב"ה כביכול את פניו ומסיר השגחתו ממנו, ועל ידי זה באים עליו יסורים מפגעי הטבע והמזלות.

מוסיף ה"יערות דבש" כי ההבדל בין שני סוגי יסורים הללו הוא, כי היסורים הבאים על האדם שלא על ידי הטבע כי אם מהקב"ה מכפרים על עוונותיו, מאחר שבאו על ידי הקב"ה בכוונה תחילה כדי לכפר על מה שחטא, אבל אם היסורים באים על האדם מפאת הטבע והמזלות, כי עוונותיו גרמו שלא ירים אותו הקב"ה מעל המזלות, יסורים הללו אינם מכפרים על העוונות שהרי לא באו עליו מיוחד, אלא הוא נפל תחת הנהגת הטבע והמזלות.

הנה כי זהו ביאור הגמרא: "דוד כיון שאמר לו הקב"ה, הנני מקים עליך רעה מביתך היה עצב, אמר שנא עבד או ממזר הוא דלא חייס עלי", כי חשש שיבוא עליו העונש על ידי שיסיר הקב"ה השגחתו ממנו, ועל ידי זה יקום כנגדו עבד או ממזר שברך הטבע אין לו מדת הרחמנות, ואז הרי לא יזכה דוד לכפרת העוונות.

"כיון דחזא דאבשלום הוא שמח, משום הכי אמר מזמור, אמר סתם ברא דרחים על אבא". פירוש, סתם בן מרחם על אביו, וכאן שלא היתה לו שום רחמנות על אביו, הרי מוכח שהעונש הוא שלא בדרך הטבע, כי אם מהקב"ה שסיבב מרד זה של אבשלום כנגד דוד אביו כדי לכפר על עוונותיו, לכן שמח ואמר מזמור על שיזכה לכפרת עוונותיו.

הנה מה שמצינו סימוכין לדברי ה"יערות דבש", שיש עונש שבא על האדם על ידי שהקב"ה מסתיר כביכול פניו ומניחו ליפול תחת הנהגת הטבע, ממנה שכתב המקובל האלקי הרמ"ק זי"ע ב"אלימה רבתי" (מאמר עין כל תמר ה פרק לו):

כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע: "ולמדתם אתם" חסר ו' על ידי שאתם בעצמכם תלמדו תהיו דוגמה לבניכם

חידושי הרי"ם: לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה "שמותך שלא לשמה" שלו "בא לשמה" ילמדו אחרים לשמה

"ולמדתם אתם" חסר ו' אות אמת, לרמז שאפילו אם האב לומד תורה שלא לשמה יש בזה תועלת לחינוך הבנים

"הרגיל בנר" שעוסק בתורה בלילות לאור הנר, "הויין ליה בני תלמידי חכמים", שילמדו ממנו לעסוק בתורה

אמנם לפי המבואר נראה כי דוד המלך אמר כמה פעמים "בני, בני אבשלום", כדי ללמד עליו זכות שמצד עצמו היה צדיק, ומה שנכשל לרדוף אחריו הוא רק כדי להענישו על חטא בת שבע, כמו שכתוב (שמואל ב יב-יא): "כה אמר ה' הנני מקים עליך רעה מביתך". וזהו שאמר "בני, בני אבשלום", אם כן אני צריך לתקן בתשובה שגרמתי בעוונותי שתדוף אחרי, ואילו אבשלום שכבר נענש במיתתו הקשה יזכה לחיי העולם הבא.

"מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו"

בדרך זו במסילה נעלה לבאר לפי זה ביתר שאת, מה שאמר דוד המלך שמונה פעמים "בני", כדי להציל את אבשלום משבעה מדורי גיהנם ולהכניסו לחיי העולם הבא, על פי מה שדרשו בגמרא (ברכות ז:): מה שכתוב (תהלים ג-א):

"מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו, קינה לדוד מיביעיא ליה. אמר רבי שמעון בן אבישלום, משל למה הדבר דומה, לאדם שיצא עליו שטר חוב, קודם שפרעו היה עצב לאחור שפרעו שמוח, אף כאן דוד כיון שאמר לו הקב"ה, הנני מקים עליך רעה מביתך, היה עצב, אמר שמא עבד או ממזר הוא דלא חייס עלי, כיון דחזא דאבשלום הוא שמוח, משום הכי אמר מזמור, אמר סתם ברא דרחים על אבא".

ותמה הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל ב"יערות דבש" (חלק א דרוש יא ד"ה ראה כמה), הלא למעשה רדף אבשלום אחרי דוד להורגו ולא חס עליו כלל, אם כן על מה שמח דוד כשראה שאבשלום בנו רדף אחריו. וביאר הענין על פי יסוד גדול בענין היסורים הבאים על האדם כעונש על עוונותיו, שיש בהם שני סוגי עונשים, סוג אחד הוא היסורים הבאים על האדם מהקב"ה שמייסר את האדם כדי למרק עוונותיו, כמו שכתוב (דברים ח-ה): "וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מייסרך".

אך יש עוד סוג של יסורים הבאים על האדם, מפעני הטבע והמזלות הנמצאים בעולם, אלא שכל

ללמדנו כי כמו שמצוות תפילין ומזוזה תכליתן לקיימן בגלוי לעין כל, כן מצות חינוך הבנים היא שהאב עצמו יעסוק בתורה ובמצוות בגלוי לעיני הבנים, וזהו הטעם שנכתב חינוך הבנים בין מצות תפילין למצות מזוזה: "ולמדתם אתם את בניכם" - "אתם" חסר ו', שאתם בעצמכם תלמדו בגלוי לעיני הצאצאים, כדי שעל ידי זה ילמדו הבנים מכם גם כן לעסוק בתורה ובעבודת ה'.

דוד המלך אמר על אבשלום ח' פעמים "בני" להצילו מגיהנם

רחש לבי דבר טוב לבאר על פי כל האמור דבר פלא שמצינו בענין אבשלום, שמרד בדוד המלך אביו ורדף אחריו להורגו ולקחת ממנו המלוכה, עד שבסופו של דבר נתלה בשערותיו על עץ והרגו אותו, וכאשר הודיעו לדוד שאבשלום בנו שמרד בו נהרג, בכה עליו מאד והזכיר בדבריו שמונה פעמים "בני", כמו שכתוב (שמואל ב יט-א):

"וירגז המלך ויעל על עליית השער ויבר, וכה אמר בלכתו בני, אבשלום בני, בני אבשלום, מי יתן מותי אני תחתך אבשלום בני, בני... והמלך לאט את פניו ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום, אבשלום בני, בני". ומפרש בגמרא (סוטה י:):

"הני תמניא בני למה [למה הזכיר שמונה פעמים "בני"], שבעה דאסקיה [שבע פעמים שהוציאו] משבעה מדורי גיהנם, ואידך [פעם השמינית שאמר "בני"] איכא דאמרי דקריב רישיה לגבי גופיה [שעל ידי זה חיבר את ראשו עם גופו], ואיכא דאמרי דאייתיה לעלמא דאתי" [שהביאו לחיי העולם הבא].

בהשקפה ראשונה יש לתמוה הפלא ופלא, כי משוא פנים יש בשמים, הלא שינוי בגמרא (ב"ק נ:): "כל האומר הקדוש ברוך הוא וותן הוא, וותרו חייו, שנאמר (דברים לב-ד): הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט". הנה כי כן אם היה אבשלום ראוי להיענש בגיהנם מצד מעשיו, איך הוציאו דוד המלך מהגיהנם על ידי שאמר שמונה פעמים "בני".

יומתק לבאר בזה הרמז במאמר חכמינו ז"ל (שבת כג:): "הרגיל בנר הויין ליה בני תלמידי חכמים". כי מי שבא לביתו אחרי יום עבודה, ואינו הולך לנוח ולישון על מיטתו מטרדות היום, אלא מדליק את הנר בלילה כדי לקבוע עתים לתורה, מובטח לו שיהיו לו בני תלמידי חכמים כי ילכו בדרכו לעסוק בתורה.

הלקח ממה שהכניס הכתוב חינוך הבנים בין תפילין ומזוזה

חשבתי דרכי לבאר בזה דקדוק נפלא על מה שכתוב בפרשתנו בפרשה שניה של קריאת שמע (דברים יא-ח): "וקשרתם אותם לאות על ידכם והיו לטוטפות בין עיניכם, ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכנך ובקומך, וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך".

ודקדק כ"ק מרן מהר"ד מבעלזא זי"ע, מדוע הפסיק הכתוב במצות חינוך הבנים: "ולמדתם אותם את בניכם", בין הציווי על מצות תפילין: "וקשרתם אותם לאות על ידכם והיו לטוטפות בין עיניכם", ובין הציווי על מצות מזוזה: "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך", ולכאורה היה יותר מתאים להסמיך מצות תפילין למצות מזוזה, ששתיהן מענין אחד כתיבת פרשיות על קלף כשר, ולהקדים או לאחר מצות חינוך הבנים.

וביאר הענין שרצה הקב"ה ללמדנו בזה דעת, כי כמו שבשתי מצוות אלו תפילין ומזוזה יש הלכות מדוקדקות איך לכתוב כל אות ואות כדת של תורה, ואם שינה אות אחת אפילו כקוצו של י' התפילין והמזוזה פסולים, כן בחינוך הבנים צריך לחנך אותם בדרך התורה והמסורה הסלולה מאבותינו ורבותינו הקדושים מדור לדור בלי שום שינוי אפילו כקוצו של י', ואם משנים ח"ו בחינוך הבנים אפילו כקוצו של י' הרי הם פסולים כתפילין וכמזוזה. אלו דבריו הקדושים.

אמנם לפי דברות קדשו של כ"ק מרן מהר"י זי"ע יש לבאר הענין בזה, כי כאשר נתבונן נראה שיש מצוות שאפשר לקיים בסתר, אבל ב' מצוות אלו תפילין ומזוזה צריך לקיים בגלוי לעין כל, כי על תפילין דרשו בגמרא (ברכות ו:): "מנין שהתפילין עוז הם לישראל, דכתיב (דברים כח-י): וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ותניא רבי אליעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש". הרי מבואר שתפילין של ראש הן בגלוי לעין כל. וכן מצות מזוזה היא לקובעה על פתח ביתו מבחוץ בפרסום גלוי לעין כל.

לפי זה יש לומר שמתעם זה קבע הקב"ה מצות חינוך הבנים בין מצות תפילין ובין מצות מזוזה,

הלקח הנשגב בחינוך הבנים איך הציל דוד המלך את אבשלום מהגיהנום על ידי שאמר עליו שמונה פעמים "בני"

אות ו' החסרה לרמז שיעסוק בתורה אפילו שלא לשמה

ויש להוסיף תבלין לכאר הטעם שהחסיר הכתוב אות ו' במילת "אתם", אשר כפי המבואר הוא כדי ללמדנו שעל ידי שתלמדו "אתם" תהיו בכך דוגמה אישית לבניכם, על פי מה ששנינו בגמרא (פסחים נ:): "לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות אף על פי שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה".

ופירש הגה"ק בעל "חידושי הרי"ם" ז"ע, כי אפילו אם הוא עצמו עדיין עוסק בתורה שלא לשמה, אולם על ידי שאחרים יראו שהוא עוסק בתורה, הרי ילמדו ממנו גם הם לעסוק בתורה, ויתכן שהם כבר יעסקו בתורה לשמה. וזהו ביאור הגמרא שיעסוק אדם בתורה ומצוות אפילו שלא לשמה: "שמתוך שלא לשמה", שהוא עוסק, הרי זה "בא לשמה", שילמדו אחרים ממנו לעסוק בתורה לשמה. לפי דברינו נוגע דבר זה מיוחד לאב, שאפילו אם אינו במדרגה לעסוק בתורה ומצוות לשמה, עם כל זאת יעסוק אפילו שלא לשמה: "שמתוך שלא לשמה בא לשמה", ילמדו בניו ממנו לעסוק בתורה לשמה.

והנה מבואר בזוהר הקדוש (פרשת ויחי רמא:): "אות אמת דא את ו'". פירוש: "אות אמת זו אות ו'". וביאר ב"אמרי יוסף" להרה"ק ר' יוסף משה מפרעמישלא זצ"ל (פרשת פנחס) הטעם לכך בדרך רמז, כי אות ו' במילואה היא גם כן ו' כזה ו', וזה רומז על אדם שיש לו מדת אמת שתוכו כבד.

מעתה יש לומר כי מטעם זה החסיר הכתוב אות ו' במילת "אתם" ככתוב: "ולמדתם אתם את בניכם", כדי לרמז בכך "ולמדתם אתם", שיעסקו האבות בתורה להיות דוגמה אישית לבניו, אפילו אם הוא עוסק בתורה שלא לשמה, שאז חסרה לו האות ו' שהיא אות אמת הרומזת על תורה לשמה, כי אפילו כשהם עוסקים בתורה שלא לשמה, יכולים הם להיות דוגמה אישית לבניהם שיעסקו בתורה לשמה.

שהאב ילמד לבניו איך להתנהג בעבודת ה', אלא עיקר החינוך הוא שהאב עצמו יהיה דוגמה אישית לבניו, שיראו איך הוא עצמו עוסק בתורה ובעבודת ה', ועל ידי זה יתנהגו גם הם כמותו. הנה כי כן זהו הרמז של הכתיב: "ולמדתם אתם" - אתם כתיב, כלומר כאשר אתם בעצמכם תלמדו ותקיימו המצוות, על ידי זה תקיימו בשלימות גם את הקרי: "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם" וגו', כי גם הם יעשו כמעשיכם.

ויש להשוות דבר זה למנה שמצינו בגמרא (סוכה נו:): אצל מרים בת בילגה שהמירה את דתה, וקנסו חכמים את אביה שהיה כהן שלא ישמש יותר במשמרת בבית המקדש, ומקשה בגמרא: "משום ברתיה קנסינן ליה לדידיה" [משום בתו שחטאה אנו קונסים את אביה], אמר אביי אין [כן]. כדאמרי אינשי [כמו שנהגו אנשים לומר], שותא דינוקא בשוקא [דיבור של תינוק בשוק], או דאבוה או דאימיה [הוא שמע מאביו או מאמו, לכן ראוי לקנוס אותם שלא חינוכו כראוי].

ומצינו שאפילו מחשבה רעה של האב יש לה השפעה על בניו, כמו שכתוב (דברים כט-יז): "פן יש בכם שורש פורה ראש ולענה". ופירש הרמב"ן כי מחשבה מוסתרת דקה מן הדקה של כפירה בה', היא בגדר שורש מר שעלול לצמוח בפועל אצל אחד מצאצאיו בדורות הבאים ה' ישמרנו, בלשון קדשו: "כי האב שורש והבן נצר משרשיו יפרה". על אחת כמה וכמה כשאין ההורים מתנהגים כראוי במעשה שיש לזה השפעה על הצאצאים.

ואם לדבר עבירה אנו רואים את ההשפעה השלילית שיש להתנהגות של ההורים על חינוך צאצאיהם, על אחת כמה וכמה מרובה מדה טובה, שהתנהגות ההורים בדרך התורה והיראה היא דוגמה אישית המשפיעה לטובה, ולפי דברי מרן מהר"י ז"ע על כך רומז הכתוב: "ולמדתם אתם את בניכם" - "אתם" חסר ו', שתלמדו "אתם" כדי להיות דוגמה אישית לבניכם.

בפרשתנו פרשת עקב דבר בעתו מה טוב, להתבונן במצוה הקדושה שהטיל הקב"ה עלינו ללמד את צאצאינו תורה ולחנכם ברכי התורה, כמו שכתוב בפרשה השניה של קריאת שמע (דברים יא-ט): "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך".

ופירש רש"י ביאור הלשון: "לדבר בם, (סוכה מב.) משעה שהבן יודע לדבר למדהו (דברים לג-ד) תורה צוה לנו משה, שיהא זה לימוד דיבורו. מכאן אמרו (ספרי) כשהתינוק מתחיל לדבר, אביו משיח עמו בלשון הקודש ומלמדו תורה, ואם לא עשה כן הרי הוא כאילו קוברו, שנאמר ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם וגו', למען ירבו ימיכם וימי בניכם, אם עשיתם כן ירבו, ואם לאו לא ירבו".

וכן פירש הרמב"ם שפסוק זה: "ולמדתם אותם את בניכם", הוא מצוה לחנך את הבנים הקטנים לתורה, כמו שכתב (הלכות תלמוד תורה פ"א ה"א): "קטן אביו חייב ללמדו תורה, שנאמר ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם". גם ה"ספורנו" מפרש שהיא מצוה כללית על חינוך הבנים: "ולמדתם אותם את בניכם, הרגילו את בניכם במצוות".

יסוד גדול בענין חינוך הבנים להיות דוגמה אישית

בענין המצוה החשובה לחנך את צאצאינו לתורה ולמצוות [יש בזה מחלוקת הפוסקים אם היא מן התורה או רק מדרבנן], הנה מה טוב להביא מה שאמר כ"ק מרן רבי יהושע מבעלזא ז"ע לפרש מה שכתוב "ולמדתם אותם את בניכם", ולכאורה מילת "אותם" מיותרת, כי היה מספיק לומר: "ולמדתם את בניכם לדבר בם". עוד צריך ביאור ליישב הקרי והכתיב שיש במילת "אותם", כי הקרי הוא "אותם" מלא ו', והכתיב הוא "אתם" חסר ו'.

וביאר בדברי קדשו שהתורה הקדושה מלמדת אותנו יסוד גדול בחינוך הבנים, שאין זה מספיק

והנה בהגיע בתו המושלמת והמצוינת לפרקה, ואין בידו אף לא פרוטה אחת למדן, חברו חביו חיזיו והמצא צעה להשיא את בתו בכבוד... - הם ביקשו ממנו להצטרף עמם בנסיעתם אל הירד הגדול שהתקיים בעיר 'בארד', להבישו אותו במלבושי פאר וכבוד כאחד הגבירים הגדולים, וסידרו עבורו אכסניה באחד המלונות המפוארים ביותר, מקום משכן העשירים הגדולים...

הם הוציאו קול בעיר שהגיד הנכבד המפורסם 'רבי הירש בראשובער', אשר תורה וגדולה התאחדו על שולחנו הגיע אל הירד, ויש לו בת נאה ומושלמת שמחפש עברה 'שירון הגון'! את ר' הירש עצמו הם מיהרו להזהיר, לכל יתחייב שום סכום עבור הנדן, וככל שידברו מענייני הכספים יראה להתחמק, ולומר בלשונות המשתמעים לתרי אנפין, יתכן... מהיכי תיתי... נדון בנידון... וכל כיצוא בזה.

באחד מימי הירד הגיע לבקר בלמן המפואר יהודי תלמיד חכם מעשיו העיר, ביחד עם בנו המושלם, שהתברר גם הוא כתלמיד חכם חשוב, שמאור נשא חן בעיניו של ר' הירש. וכשהחלו לדבר נכבדות מענין הנדן, ואבי החתן נקב בסכומים גדולים כדרכם של עשירים שועי עולם... התחמק ר' הירש בתשובות לא ברורות, הוא לא התחייב במפורש על שום סכום, רק סיכם שבערות השי"ת הכל יהיה בסדר!

המחותן אבי החתן הבין שכנראה אין זה יאות לפי כבודו לרדת לוותות של סכומים וכספים... וכמקובל לפעמים בין עשירים שסומכים על מותנם והגינותם שבדוארי יתנו יותר ויותר מן המדובר שביניהם... ואכן נגמר השידוך ונסגר בשעה טובה ומוצלחת! כשהזו רבי הירש אל עירו, נערכה מסיבה מפוארת של 'הגיגת אירוסין' לבתו הכלה, והכל שמחו וזחלו עמו על שזכה בחתן תלמיד חכם מופלג ומושלם בכל מידה נכונה.

חלפו כמה שבועות, והנה אבי החתן שלח מכתב עבור 'הנגיד הנכבד רבי הירש', ושאלתו עמו, מדוע אינו שולח מתנות וסבלנות כנהוג? - אך המכתב לא הגיע אל מחותנו, כי אם אל אחד מנגידי ועשירי העיר שנקרא אף הוא 'רבי הירש', ובהיות שלא הכירו בבית הדואר שום נגיד נוסף בשם רבי הירש העבירו את המכתב לאותו עשיר. העשיר ההוא שקיבל את המכתב לידו לא זכה לזרע של קיימא, וכשקרא את תוכן המכתב הבין מיד שחלה כאן טעות, ואין מכתב זה מיועד עבורו, הוא מיהר להשליכו לאשפה בלי אומר דברים! חלפה תקופה נוספת, ושבו הגיעה אגרת מן המחותן אל אותו נגיד ר' הירש, אשר נעלב לקרוא על השידוך של בתו... כאשר אין לו לא בנים ולא בנות, ושבו השליך את המכתב כלעומת שבא.

כראות אבי החתן שלא מגיעה שום תשובה מבית המחותן החשוב, ולא מגיעות שום מתנות כמקובל, קם ונסע אל עירו של מחותנו אבי הכלה, וכשבידו שם היכן הוא מעונו של הנגיד הנכבד ר' הירש, הפנו אותו אל סירתו של אותו עשיר עקש שלא זכה לילדים. וכשהגיע אל ביתו הוכיחו ר' הירש על פניו, הנה לא די לי שאין לי ילדים משלי, מוסיף לי אתה עוד מלח על הפצעים, ועושה ממני צחוק במכתבים שונים על שידוך שבכיל סגרתו אתי?!

התנצל המחותן בפניו, ואמר שלבטח חלה כאן איזו טעות... הוא חיפש וחיפש אחר ר' הירש נוסף בעיר, הנקרא 'רבי הירש בראשובער'. והנה עבר בדרכו על די שער 'בית הקברות' הגדול שבבעיר, שם עמדה אותה שעה אשה צדקנית מן החברא קדישא, שהיתה אחראית על כמה מן הצדקות הגדולות שבעיר. והיא הכריזה בקול גדול: נא לתרום בעין יפה עבור

הכנסת כלה! זו היא מצוה גדולה, מפני שהיא בת תלמיד חכם, בתו של 'רבי הירש בראשובער'!

כשומעו זאת הבין מיד שזוהו האיש אשר הוא מחפש אחריו, ושאל את גבאית החברא קדישא היכן הוא מקום כבודו של רבי הירש בראשובער?

הפנתה אותו היא אל היכל בית המדרש שבו יושב רבי הירש והוגה בתורה תדיר. והנה כשנכנס לביהמ"ד מצא את מחותנו אבי הכלה יושב בבגדים ישינים ומטולאים ושוקד כדרכו על התורה ועל העבודה. המחותן ר' הירש קיבלו בשמחה ובחביבות גדולה, אבל אבי החתן הבין שרימו אותו כאן, ואין ר' הירש זה 'נגיד' כלל, לא מיניה ולא מקצתי!

באותו מעמד התגבר המחותן על כעסו ולא אמר דבר, אך למחרת הגיע שליח בית דין של רב העיר המרא דאתרא, היה מרן בעל 'אוהב ישראל' מאפסא צוק"ל אל רבי הירש בראשובער, שהוא נקרא להתייצב לדין תורה בבית הדין, על פי תביעת מחותנו! הרבי הקדוש כאב מאוד את כאבה של אותה ריבה, ושל אביה התלמיד חכם, והוא נעמד להתפלל עבורם שלא ייבושו ולא יכלמו חלילה מחמת ענין הממונ!

ביני ובני שלח ר' הירש בראשובער שליח לביתו, להודיע שהמחותן אבי החתן הגיע העירה, ומן הראוי להבין עבורו סעודה גדולה ונאה כראוי לפי כבודו. הלכה אפוא הכלה המהוללה והכשרה 'תרנגול' בריא ושמן עבור אותה סעודה, וניגשה עמו אל השוחט העירוני. אך בדרכה אל השוחט ברח התרנגול מתוך ידה, והחל לרוץ מהרה אל פני המרחב הגדול כשהכלה רודפת אחריו להשיגו ולתפוסו. כשראה התרנגול שרודפים אחריו הגביר את מנוסתו, עד שהוביל עמו את הכלה אל מחוץ לעיר, שם בינות לעצים שביער הגדול נכנס אל תוך בקתה קטנה המסה ליפול, וכשנסתרה הנערה אחריו אל הבית נעמד התרנגול על די 'ארגז ענק' שכשפתחה אותו גילתה שהוא מלא עד גדותיו בדינרי זהב, היה זה הון רב ועצום, אלפי אלפים טבין ותקילין!

היא חיפשה אנה ואנה אחר האיש בעל האוצר, אך לא היתה שום נפש חיה בכל המרחב, לאחר חיפוש ודרישה נודע לה שעבר באותו מקום 'אציל' גוי שנחרג בתוכו היער ונעלמו עקבותיו. הבינה אפוא אותה ריבה צדקנית שמן השמים שלוחה לכאן, כדי שתזכה באוצר הגדול המנוצר ועומד עבורה!

שכרה הנערה מרר עגלה עם עגלון סביל גיבור וזוק, שהיה בכוחו 'להרים' את התיבה הכבדה ולנושאה אל ביתה. ביתניים, נגש אבי הכלה הצדיק רבי הירש בראשובער אל בית דינו של הרב, שם טען כנגדו המחותן אבי החתן שזה בלתי אפשרי לגשת כך אל החתונה בלא כלום! ואבי הכלה עדיין לא שילם אף לא פרוטה אחת!

אולם הרבי הקדוש, במקום להיכנס עמהם לדין ודברים שביניהם, חיין ואמר: הלא בשביל כך כבר הקדמתי להתפלל ולבקש עבורכם! ולמען תדעו גדול 'כוחה של תפילה', יכולים אתם לגשת בשמחה אל הסעודה הטובה שהוכנה עבורכם בבית המחותן החשוב, שעתה אכן נעשה נגיד נכבד ועשיר גדול!

בבואם הביתה הפתיעה אותם הכלה המהוללה עם האוצר הגדול שגלגלו לידה מן השמים, ואביה אכן פירז עבורה הון רב כמנהג העשירים הגדולים. חתונתם נערכה במועדה ברוב פאר וחדר,

כמנהג בעלי בתים חשובים, וזכו להקים בית נאמן בישראל, והעמידו דורות ישרים ומבורכים!

ללמדך, שאין להתייחס חלילה בשום מצב, רק לחלות יבנה בהשם יתברך, ולהכיר נאמנה 'כוחה של תפילה', שביכולתה לחולל גדולות ונצורות ולהביא ישועה גדולה תמיד.

סיב מעשה נאמן, שמעתי מפי בעל המעשה!

בערי הפרוזה שבארצות הברית, נוהגים אחריו בית ישראל בחודשי הקיץ הלהוטים לצאת אל הקעמפים המפורסמים שבהרי הקטסקיל הגבוהים. שם בין עצי היער שוהים הילדים תלמידי תשב"ר הרבים, ואף בחורי הישיבות הקדושות.

באותה השנים הגיעו בהסעה מאורגנת ביום ערב שבת קדוש, מאות ילדים נרגשים אל 'קעמפ סקוויירא' הגדול. אך עדיין לא קיבלו המנהלים את 'אישור מכבי אש' לרישיון פתיחת הקעמפ במקום. אישור זה נחזק היה ביותר להנפקת תעודת הרישיון המיוחדת לעריכת הקעמפ.

והנה ביום ששי אחר הצהריים הגיעה למקום מטעם השלטונות מפקדת גויה, האחראית מטעם 'מכבי אש' לחתום על התעודה המיוחדת. אולם לאחר שבדקה את כל הנתונים הגדולים עם הקטנים מצאה כמה ליקויים שלא מצאן חן בעיניה. ותיכף כתבה ד"ר"ח מפורט עם כל דרישות 'מכבי אש' לתיקון לאלתר, כדי שיוכלו לפתוח את המקום לקראת שבת.

אחזור לכאן בעוד כשלוש שעות! סיננה המפקדת, עד אז עליכם לתקן את כל הצרין תיקון בשלמות! התיקונים הללו המתבקשים לא היו פשוטים וקלים כלל ועיקר, וביום ששי ערב שבת הרי היום קצר והמלאכה מרובה... ולא הספיקו האחראים להסדיר ולהשלים את כל ההוראות שקיבלו, וכשחזרה המפקדת וראתה שעדיין לא תוקנו כל הליקויים, התמלאה חימה וכעס, וצעקה על האחראים במקום שלעולם לא תוציא תעודת רישיון למקום הזה!

שלחו אותה האחראים אל המנהל הראשי כדי שתדבר עמו בנידון, בטרם נכנס המנהל למשא ומתן ביקש להמתין קמעא, כי עליו לומר 'תפילה' מיוחדת שנוהג אצל היהודים לומר לפני עריכת משא ומתן...

הוא ניגש לחדר צדדי, הדליק שם נר נשמה לעילוי נשמת הרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה מקרעסטיר צוק"ל, ואמר ביידיש פשוטה: רבי ישעיה'לה הצדיק, הרי תדיר היה שגור בפניך, שהגוי או שהוא נכנע או שהוא נגמר... - אדער עהר בייגציען, אדער עהר לייגציען... [או שהגוי מתכווץ ונכנע, או שהוא מת...], אנא בקש נא עבורנו שנוכל לפתוח את הקעמפ כראוי וכיאות!

והנה תיכף עם תחילת הדין דברים, משרק נפתחו הרישומות לבדוק את הנתונים, קיבלה הגויה טלפון דחוף מלוס אנג'לס, שאחיה נהרג בתאונת דרכים פתאומית, ועליה לצאת מיידית להשתתף בלווייתו! - היא מיהרה לסגור את התיק, והפטירה שכעת אין לה פנאי כלל, ולעת עתה יכולים הם לפתוח את הקעמפ, ובעוד שבוע תחזור לבדוק אם הכל מתנהל כשורה!

כמובן, שעד שבוע ימים כבר היה הכל מסודר ומתוקן כראוי, והכל על מקומו בא בשלום. - בזכות אותה תפילה קצרה ששפך האיש בזכותו של הצדיק הקדוש והבלתי נשכח מקרעסטיר, וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

על הברכה יעמדו

[סיחה ב"ד ההרה"ק מקרעסטיר צוק"ל]

לקבלת העלון בפני (דוא"ל) נא לשלוח לבייל הפצו"ב

התורמים להפצת העלון

ניתן להצניח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או לאירועיי

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור עגורין ולהיות שותף לייכו הרבים. הפענויניים יקבלו את העלון בפני (דוא"ל) נא לשלוח לבייל הפצו"ב

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

טיב המעשיות כוחה של תפילה!

בש"ס ברכות (ג): "א"ר חמא ב"ר חנינא, אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ותפלה, שנאמר (תהלים כ, ז) קוה אל ה' חזק ויאמן לבר, וקוה אל ה'."

ממשמעות פסוקים אלו שבפרשתנו נראה יתרה מזו, שמפורש כאן תוכן תפילה משה באותם ארבעים יום, בארבעת פסוקי תפילה בלבד, שתחילתם: "ה' אלקים אל תשחת עמך וכו'", וסופם: "אשר הוצאת בכוחך הגדול וזרועך הנטויה". וכנראה שאת אותם ארבעת הפסוקים היה משה עומד ומתפלל ומתחנן שוב ושוב! - ללמדך שאת אותה תפילה עצמה יחזור ותפלה שוב ושוב, קוה אל ה' וחזור וקוה אל ה'. ואותה תפילה באותו תוכן ואפילו באותם מילים, סופה שתתקבל ותפעל את פעולתה. כמו שלמדנו כאן שלאחר רצף תפילה של ארבעים יום וארבעים לילה התקבלה תפילתו, כמו ש"רש"י להלן (י, א): "לסוף ארבעים יום נתצה ל"י".

ובאותה סוגיא עצמה גרסין (ברכות ג): "א"ר חנין אמר רבי חנינא, כל המאריך בתפילותיו אין תפילתו חוזרת ויקם, מנא לך, ממשנה רבינו, שנאמר 'ואתפלל אל ה' וגו'', וכתבי בתריה 'וישמע ה' אלי גם בפעם היאה'".

ולמדנו מכאן, שכשרוצה להיענות בתפילתו צריך 'להאריך' בה, ובכך אין תפילתו חוזרת ויקם. והכוונה גם בדברים כפשוטם, להתפלל במתינות מילה במילה כמנהג מעות, שכל ש"אריך בתפילה להעתיק תחינה לפני אביו שבשמים מובטח הוא שאין תפילתו חוזרת ויקם.

ואולי יש כאן רמז למנהג המקובל אצל ישראל קדושים, בסגולות תפילות שונות למשך 'ארבעים יום', כמו התפילה בכותל המערבי, או בפרק שירה, או נשמת וכלל כיצא בזה. שכולם מבוססים על משך ארבעים יום רצופים כידוע. ואפשר שמכאן מקור המנהג כדחזיקו גבי משה רבינו ריעא מרימנא, ששטח תפילות ארבעים יום רצופים ולבסוף נענה. והנהג להם לישראל, אם אין נביאים הם בני נביאים הם. [נראה בספיקי ביז אחר].

[סיב הנוחה פ"שה דין]

< - >

בעיר מעוזבו הגדולה לאלקים, היה המרא דאתרא לפני כמה דורות לתלמיד חכם גאון וצדיק גדול, ה"ה מהר"ר צבי הירש צ"ל. היו לו לרב העיר חמשה בני תלמידי חכמים ועילויים מפורסמים, שזכו לשידוכים טובים ונעלים עם רבנים גדולי תורה ומצוקי ארץ, ויצא שם ושם ארבעים לתיחלה.

אך הבן השישי האחרון הנקרא 'שעפסיל', נולד משום מה עם ראש חלש מאוד... ככל שניסו להכניסו לתורה וללמדו קשת עמד שעפסיל כקרי אטום שראשו סתום, ואינו מתחיל להבין בלימוד ולא כלום! - הדבר גרם צער גדול לאביו הצדיק, אשר לא חדל להתפלל בעדו בכל לב, וכל העת ניסה שוב ושוב לפתוח את ראשו בהבנת התורה, אך ללא הועיל.

והנה גדלו לו שעפסיל התמים והגיע לפרקו, השידוכים שהגיעו אל פתחו לא היו מן המשובחים ביותר... כראוי לפי דרגתו החלשה. ולבסוף נסגר עבורו שידוך עם בת טובים תמימה ופשוטה כמנהג, שאביה היה יהודי פשוט וישר דרך מבני העיר.

המנהג באותה קהילה היה, שבסעודה שלישית של 'שבת שבע ברכות' של בנו של הרב, הנערכת ברוב עם ובהשתתפות כל בני העיר יחדיו, מזמן התחיל בבכודו ובעצמו את ברכת הימון. - לפיכך כמה שבועות לפני החתונה, החלו אביו ואחיו של שעפסיל החתן התמים ללמוד את ברכת הימון, כדי שלא יהיו לו בושות וביזיונות קבל עם ועדה.

כך התכוון לו שעפסיל ימים רבים לפני חתונתו, לברך את ברכת הימון כחלכתה. הוא חזר ושינן פעמים רבות את אשר עליו לומר

בקול רם: "רבתי מיר וועלך בענטשין! וכו'". ככל שהתקרב מועד החתונה גברה וגדלה התרגשותו של שעפסיל החתן, וריכוזו נחלש יותר מרוב התרגשותו. והנה בימים האחרונים בטרם נכנס תחת

"וְאַתְּנַפֵּל לְפָנֵי ה' אֶת אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְגו', וְאַתְּנַפֵּל אֶל ה', וְאָמַר ד' אֱלֹקִים, אֵל תִּשְׁחַת עַמְּךָ וְנַתְּלֶךָ אֲשֶׁר פָּרִית בְּיָדְךָ וְגו'. זָכַר לְעַבְרֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב וְגו'. וְהֵם עַמְּךָ וְנַתְּלֶךָ, אֲשֶׁר הוּצֵאתָ בְכַתֵּךְ הַגָּדֹל וְזַבְרֶיךָ הַנְּמוּיָה" (מ, כו-כט)

החופה, ביקש אביו לשון עמו שוב ולבוטו בסדר ברכת הימון אשר עמל יגיע בו הרבה זה כמה שבועות. - אולם לצערו התבלבל פתאום שעפסיל מרוב התרגשות, ולא הצליח 'לקלוט' כראוי את סדר ברכת הימון... אכזבנו וכאב לבו של אביו הרב הגדול היו קשים מאוד, הנה התברר כי כל עמלם היה לשווא, ונראה כאילו שכח שעפסיל את כל מה שלמד!

כראות שעפסיל את גדלו צערו של אביו האהוב, לא עמד לו ליבו, הוא ברר בשקט החוצה אל היער הסמוך, שם בני עצי היער פרק את כל אשר עמ לבבו, והחל בוכה בבכיות נוראות ובדמעות שליש לפני השי"ת, בתוך תחינתו צעק ממעמקי לב: ריבנו של עולם, הנני מקבל באהבה את גזירתך שגזרת עלי 'ראש סתום' שאינו מסוגל לקלוט את תלמודי! אבל אינני מסוגל בשום אופן לראות בצערו של אבא, מדוע צריך אבי הצדיק לסבול כל כך מחמתו?

כך עמד לו שעפסיל בתמימותו והרבה בבכיות ובתפילות ובקשות, עד שהתעייף מרוב בכיות ותחינות, ונרדם כך עלי דשא בין העצים. והנה בחלומו ראה 'בית דין' יושב בהדרו, ובראשו מסובים צדיקים גדולים תפארת ישראל. ובעודו תוהה ומתבונן סביבותיו, קרא לו הראש בית דין בשמו: שעפסיל לעבין, קום דא א'ערה! [שעפסיל היקר נרם גא תהו].

הוא ניגש בפיק ברכים אל הראש בית דין, שישב בראש כל אותם צדיקים, אשר סימן לו להטות את אוזנו אליו. וכך לחש לו הצדיק אל תוך אוזנו: דע לך שעפסיל, שתפילותיך ותחינותיך עלו והגיעו עד כיסא הכבוד, כי 'שערי דמעות לא נעלו!' וכשבוכים בדמעות שומע השי"ת את התפילות! ומעתה יפתח ה' את ראשך ואת כישורונותיך! קח נא את עצמך בידיים, והחל ללמוד בשקידה ובהתמדה גדולה!

והנה כשהקיץ שעפסיל משנתו, תיכף הרגיש לתדהמתו כמי שקיבל 'ראש חדש', להפתעתו בידו עליו לשון בקלות את ברכת הימון. ומיד החל לשקוד על דלתי תורה הקדושה, לבו ומוחו נפתחו פתאום כפתחו של אולם, ומרוב ארבת התורה וחשקת התורה שבעברו בו לא עזב וזל הניח את לימודו, שמחתו העצומה על הבנתו הטובה בתורה היתה לאין ערוך, הוא גמע בצמא דף אחר דף, עד שבתוך שנים ארוכות נעשה לתלמיד תכס חשוב, ולא נפלה מעלתו בתורה ממעלת אחיו הגדולים!

ללמדך, עד היכן מגעת כוחה של תפילה בבכיות ובדמעות, שאף החלוש בטבעו, וכישורונותיו והבנתו ותפיסתו גרועים ביותר... יכול בכוחה של תפילה להפוך הקערה על פיה, ולהתחנף מעם הארץ גמור לתלמיד חכם חשוב בן עליה, לשם ולתפארת בית ישראל!

[שיחה בעניני תפילה, קובץ 61]

< - >

מעשיה נאה שגורה היתה בפי קדשו של האדמו"ר הקדוש רבי שלמה מבאבוב צוקלי'ל, אשר נוהג היה לטפחה מפעם לפעם בסעודת 'מלוה מלאכה', והעיד שמקובל בידי ססיפור זה מסוגל לישועה ביוזם הגון!

היה היה איש יהודי נכבד בעמיו, הנקרא בשמו 'רבי הירש בראשובער', על שם מוצאו מן העיר 'ברשוב' שברומניה. ר' הירש נודע כתלמיד חכם הגון, בקי מופלג בש"ס ופוסקים, ושקדן עצום היושב שקוע תדיר בתורתו בהיכל בית המדרש.

עני מרוד היה ר' הירש, אבל יחד עם זאת אהוב מאוד על בני קהילתו, בהיותו איש שמו ושופע אהבה.

המשך בעמוד ד' <

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שעשלתו לערכת ע"י הקוראים

לחזות בנועם...

ד' אב תש"פ עליתי עליה תלולה ותפס אותי קוצר נשימה וחד אב ברגל שמאל.

מכיון שאני חולה לבי ידעתי שהסימנים ימולי ליהיו קשורים לבעיה בלב. מיד התקשרתי לרופא שמטפל בי, והוא הורה לי לפנות לבית הרפואה.

התפללתי קודם מנחה במינן, ובקשתי מבורא העולם שיעזוני לשמור על עיני במקום מעורב ופרוץ כל כך, בפרט בחדש אב שהנסיגות קשים ביותר. משהגענו לבית הרפואה הודתני מיד את המשקפיים עלי לשמור את עיני, ואשתו סיפלה בכל הקשור לתיק הרפואה.

אין שראו במיון את ההפניה מהרופא שאני סובל מקוצר נשימה, מיד החלו לצעוק שזה חשש לקרוונה. ניסיון להגיד שמדובר במצב שקשור ללב, אבל הכל נפל על אוזניים ערלות, רק לחץ של קורונה נשמע מפיאם, ועד מהרה מצאתי את עצמי מועבר למחלקת מיון קורונה.

שם הכניסו אותי לבד, והשאירו את אשתי בחוץ עם הפחד המוחשי שאני פשוט הולך להידיק שם ב...

אך פתאום שמתי לב שלמעשה הגעתי למקום שקט מאוד, אף אחד לא מסתובב במחלקה, אפילו החולים עצמם לא מורשים להסתובב, וכן הרופאים והאחות היו מכוּסּים מכף רגל עד ראש מחשש לקרוונה כך שלא היתה כל בעיית צניעות.

התקשרתי לאשתי שהשאירו אותה בחוץ, והרגעתי אותה ששך הכל תפילתי נענתה, והנה אני יושב לבד מרצה, ואז היא אמרה לי שראויים זאת בחוש כי המיון הרגיל עמוס מאוד, וקשה להיזהר שם בשמירת עינים. ולמעשה גם קיבלתי סיפול יותר ורזי כי במיון הרגיל המתונה אנשים זמן רב לכל בדיקה הכי פשוט...

ניצלתי את הזמן ללמוד בספרים שהבאתי איתי במידה ואשפוז אותי, וכן אמרתי תיקון חצות ומדרשים וחז"ל בענינים של חורבן בית מקדשינו, וציפיה לכיאת המשיח, שזלזה היה זה ב' ד' אב סמוך ליום חורבן בית מקדשינו.

כעבור ארבע שעות הגיעה התוצאה השלילית לקורונה, ושיחררו אותי מבית החולים הביתה לנות, אחרי סידרת בדיקות שבה"ה הראו שאני לא נתון בסכנה. ד' אב תש"פ למחרת, ערב תשעה באב קמתי בבוקר אמרתי ברכת התורה בסידור 'עבודה ישראל' עם התנאות הצדיקים, וביתנו שם מובא כל שמות הצדיקים המזכירים בסידור תוך ציון יום ה'אירצייט. ואז שמתי לב שמחר, בתשעה באב חל יום ה'אירצייט של הרה"ק החוזה מלובליץ.

בדקותיה מהם האירצייט המבואות בשמו, והאיתי שם שני מאמרים. אחד הוא, סגולה לישועה, לקבל על עצמו שבעת אשר ישוב החולה לאיתנו

הראשון, אז יעשה סעודה ביום שלישי בשבוע, לזכות נשמת הושע בן בארי, מיד קבלתי על עצמי לתרום בע"ה סעודה זאת.

והאיראמא השניה מובא שם בזה הלשון: טוב ללמוד ללמוד גמרא קודם התפילה

אשר מחזר בו רב נחמן בר יצחק, זה מועיל מאוד לקבל התפילה.

אחרי ברכת התורה התלתי בלימוד סדרי הקבועים לפני התפילה, קודם התחלתי במשניות כמובא במשנה ברורה דשיעור משינות קודם לכל דבר, ולמדתי שלוש משניות, ואז אמרתי בליבי שהיית ומחר חל תשעה באב שאסור ללמוד ביום זה, לכן אלמד עתה שלש משניות ונספוח בשביל תשעה באב. רציתי להמשיך בסדר לימוד הגמרא שאני רגיל לפני התפילה, ומשום מה לא מצאתי את הגמרא שאני לומד עתה. בלית ברירה לקחתי גמרא שבת, שאני לומד בה אחר הצהריים בסדר אחר, והתחלתי ללמוד דף ק"ו, ובסימום התחלתי ללמוד דף נוסף למחר תשעה באב, וכמה התרגשתי למצוא בדף ק"ז סוגיה שמחזר בה רב נחמן בר יצחק...

עתה הבנתי מדוע נעלמה הגמרא הראשונה, כי הכל מכון מלמעלה לזכות אותי ללמוד את הגמרא שמחזר בו רב נחמן בר יצחק לפני התפילה, ובפרט שהלימוד היה בשביל תשעה באב שזוהו יום הילולת החוזה מלובליץ.

אז הרגשתי שזכות זו של בקשה ושיאפה לשמור על העיניים שלא 'לחזות' במראות אסורים נתנו לי מידה נגד מידה את סגולת 'החווה' בלשון הסתכלות וחזיון.

התפילה אחרי הלימוד היה בכוונה יתירה ובהתעוררות נפלאה ומקוה אני שפעלה אותה פעולתה לכריאתו שלימה ואיתנה.

מבל נשעשה ו'.

הפענוני לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
מוזמן לשלוח אל ר' שפחה טבאלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

זכר לחורבן

הקדמה

משחורב בית המקדש תקנו חכמים שהיו באותו הדור שכל דבר שמחה צריך לעשות בה זכר לחורבן הבית, וכמו שכתוב: "אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמוחתי", וכפי שיפורט בע"ה להלן (פ"ב סי' תקס"ב בחזקת הסיני).

וכאן מקום שראוי להרחיב בו הדבור, אלמלא לא היה אלא עז זה ביידינו שאין מתאבלין על ירושלים כראוי, די להאריך גלותנו, והיא בעיני הסיבה קרובה היותר גלויה עצומה וחזקה לכל השמדות המופלגות הגדולות הנוראות המבהילות הרעיונים אשר מצאונו בגלות בכל מקומות פזורה, על צווארתנו נרדפנו, לא הונח לנו להרגיע בגינם עם שפלותינו ענינו ומרודנו, לפי שיצא האבל הלו מלבנו, בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו, שכתנו את ירושלים ולא עלתה על לבנו, ע"כ כמת מלב נשכחנו, מדור לדור נוסף יגון על יגוננו ומכאובנו, וכל אוהב אמת יודה לדברינו... ואין צ"ל בשאר ימי השנה, אין זכר ואין פוקד ואין דובר דבר ממנה אפילו במחשבה לא בא זכרונה, כאילו מקרה הוא היה לנו וכו' (סידור בית יעקב דפי ת"ת).

שלא לנגן כלי שיר

וכן גזרו שלא לנגן בכלי שיר ומיני זמר, וכן כל משמעי קול של שיר לשמח בהן אסור, ואסור לשמועם מפני החורבן (פ"ב).

ד. אבל שירה בפה אינו אסור אלא על הין (פ"ב).

ז. וי"א דאפילו בכלי שיר אין אסור אלא על הין, או למי שרגיל בהן כגון המלכים שעומדים ושוכבים בכלי שיר שזה אסור אף שלא על הין, ולכן יש למחות באותן שישמע על הין לאכול סעודתן ובחזן עומדין ומנגנין ובכל יום עושין כן, אך אפשר שיש מקום למנהגם כיון די"א שאין אסור אלא משתה של יין בלי אכילה משא"כ אם הוא גם משתה של אכילה (פ"ב סי' תע"ד וש"ת).

ו. ולפי דעה שניה הג"ל שלא נאסר אלא בקביעות, יש להחזיר ב"ח וחול המועד וכדו', אבל לשמוע בכל יום אסור (הליכות אבן שירא).

ז. דעת הב"ח דאפילו שיר בפה שלא על הין ג"כ אסור, שלא התירו בגמ' אלא זמר של מושכי הספינות או מושכי הבקרים, אבל של גרדיים אסור כיון שהוא לשחוק בעלמא, ולכן נשים המזמרות בפה בעת מלאכתן יש למחות להן, ואם אינן שומעות לנו מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין, אמנם אם הוא במקום שנמצאים שם גם אנשים, ואלו מזמרות ואלו ענין אחריהן, ה"ז כאש בנעורת ומצוה רבה לבטלם (פ"ב סי' ת"ט).

ח. נשים המזמרות כדי ליישן התינוק מותר, אך אם יש עוד אנשים אחרים בבית שיש ליהרר משום קול באשה ערה, וכן יש ליהרר שלא לומר שירי עגבים ודברי נבלות לתינוק, דמלבד האיסור דמגרי יצר הרע אנפשיה הרי גם מוליד טבע רע לתינוק, ושומר נפשו ירחק מזה וזהיר לבני ביתו ע"ז (ש"ת סי' ת"ק).

ט. השומע קול מנגינם, כשיצונו נפשו ובפרט בג' צומות י"ז בתמוז וט"ב ובי' בטבת שהם מפני חורבן ביהמ"ק יכוין לכפר עליו על מה שמע קול כלי שיר תופים ומחולות בסעודות הרשות, וע"י עינוי נפשו תכפר עליו נגד התענוג שלקח מהניגון, והיא תשובת המשקל (פה ל"ב סי' ת"ק).

טיב התחזקות על מזוזות ביתך

מפני שיש במזוזות יחודו של הקב"ה

מצות מזוזה נכפלה בתורה ב' פעמים, בפרשה זו (פ"ב) ובפרשה הקודמת (פ"א), שנאמר "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך", וכתב הש"ה הק' (מסכת תולין פ"ק נ"ב פ"ב) בבאור מצוה זו, וזה לשונו:

"ענין מזוזה - מצות עשה לכתוב פרשיות 'שמעו' והיה אם שמעו ולקובעו על מזוזות הפתח, דכתיב 'וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך'. וצריך ליהרר מאד בה, כמו שאמרו חכמים (פ"א) 'כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו מוחזק הוא שלא יחטא', מפני שיש במזוזה יחודו של הקדוש ברוך הוא, ותמיד בבואו ובצאתו יזכור יחודו של הקדוש ברוך הוא, ויתן ידאגו על פניו לבלתי יחטא. וכל זהויר בה יאריכו ימיו וימי בניו, דכתיב (דברים י"א) 'למען ירבו ימיכם וימי בניכם'. ואם אינו זהיר בה וכו' וכו'', עד כאן לשונו.

ועד אמרו בגמרא (פ"ב), שהמצוה לקבוע את המזוזה בטפח הסמוך לפתח, בכדי שיפגע במזוזה מיד בהיכנסו לפתח, כך אומרים חכמים. ואילו רב תינא מסק"א אומר, שזהו היות המזוזה שומרת ומגינה מן המזיקין, ומן הראוי שיהא מונח בטפח הסמוך לפתח, בכדי שתשומר על כל הבית.

ממש"ך רבי חנינא ואומר: בוא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מידת בשר דם, מידת בשר דם - מלך יושב מבפנים והעם משמרין אותו מבחוץ, מידת הקדוש ברוך הוא אינו כן, עבדיו יושבין מבפנים והוא משמרין מבחוץ, שנאמר (תהלים קכ"א) ה' שומר ה' צלך על יד ימינו. ומן הטעם הזה - כך הובא בכתבי האר"ז - נהגו לכתוב על המזוזה מבחוץ את השם שק"י, שהוא ראשי תיבות - 'שומר דלתות ישראל'.

וכה כתב בקיצור שולחן ערוך (פ"ב סי' ת"ט) "חייב אדם להיזהר מאד במצות מזוזה, מפני שהיא חובת הכלל תמיד, וכל זמן שיכנס ויצא, יפגע ביחוד השם שמו של הקדוש ברוך הוא, ויזכור ארבתו ויעיר משנתו, ושיגותיו בהבלי הזמן, וידע כי אין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידיעת צור העולם, ומיד הוא חוזר לדעתו, והולך בדרכי מישורים".

כמו כן פסק הרמ"א בהלכות מזוזה (ש"ע ד"ד ופ"ה סי' ת"ט) "כשאדם יוצא מן הבית, יניח ידו על המזוזה ואומר: ה' ישמר צאתי וכו' - ה' שומרי ה' צלי על יד ימינו, ה' ישמר צאתי ובואי מעתה ועד עולם", וכן כשיכנס אדם לבית יניח ידו על המזוזה.

המתנה היקרה ביותר

בתלמוד ירושלמי (פ"ב א הלכה א) הביא מעשה פלא שממנה תדע עד היכן מגעת כוח השמירה של המזוזה, וכה מסופר שם: אדם חשוב ושמו 'ארטבן' שיגר לרבינו הקדוש אבן יקרה וזדירה ביפשיה, אך ביקש שתמורת זאת ישלח לו הפץ אחר חשוב גם הוא, ונעה רבינו לבקשתו ושלה לו מזוזה. ארטבן התרעם על מתנה זו ושלה לומר לרבינו: אני שיגרתי לך מרגלית יקרה אשר ערכה לא יסולא בפה ואתה שולח לי מזוזה שאינה שווה יותר ממטבע אחד?!

השיב לו רבינו הקדוש: שוויה של מזוזה זו ששלחת לי עולה על כל רכוש ורכוש גם יחד, כל התפצין לא ישוו בערך מצוה יקרה זו. ועוד, הרפץ שאתה שלחת לי צריך אני לשמור עליה כל העת מפני הגנבים, ואילו מה שאני שלחתי לך שומרת עליך כל העת, אפילו כאשתא ישן היא מגינה עליך.

ההמשך של אותו מעשה מובא בשאלות דרב אחאי (פ"א ע"ב ע"ב שאלות א"ה), מעשה שהיה כך היה, בת יחידה הייתה לו לארטבן שלפתע נכנס בה רוח רעה, הביא עבודה את הרופאים המומחים ביותר ולא הצליחו להועיל לה, מה עשה, נטל את המזוזה ותלה לה על הפתח, מיד פרוחה אותו הרוח והייתה לה הרווחה. כשמוע זאת רבינו הקדוש, או אז נטל את המרגלית לעצמו.

ולמדתם אותם את בניכם

גם בומננו או שומעים סיפורים נפלאים וגילויים נוראים שקשורים בכשרות המזוזה, ואם נביא כאן את כל הסיפורים יכלה הנייר והם לא יכלו, אבל פטור בלא כלום אי אפשר, לכן נביא כאן עובדה קטנה שסיפור מורינו ורבינו הגה"צ שליט"א מה שמענו מכלי ראשון, המנהל הרוחני של המוסד בו התרחש הסיפור דלהלן.

שני אחים שלמדו בחיידר, ילדי חמד, האחד בכיתה ד' והשני בכיתה ב', אך לדאבון לב לא הצליחו בלימודיהם, הם היו מן התלמידים הנחשלים ביותר. ככל שניסו המלמדים והמתכנים לקדם לא עלתה בידם, מה לא עשו, כמה ממון עבור מומחים מיוחדים היועצים באמנות היועין והלמידה, אך לא עלתה בידם, השניים לא התקדמו כמעט כלום!

והנה לפתע בבת אחת חלה 'מהפכה' גדולה אצל שני האחים זו זמנית, ליבם נפתח והתורה הקדושה החלה להיקלט היטב במוחם ובנפשם, והם בלהט שמחתם על שפתאום זוכים להבין ולהשכיל, החלו מתמיימים בלימודם בשקידה רבה, ועשו חיל בלימודיהם, עד שתוך תקופה קצרה נעשו שניהם מן הטובים בכיתותיהם.

הדבר היה לפלא, כיצד חלה תמורה עצומה שכזו בבת אחת בשני האחים גם יחד? והנה כשהתקשר המנהל הדגול אל ההורים, לספר להם בשמחה גדולה על השינוי העצום לטובה שמתחולל אצל שני ילדיהם, סיפרה האמא, שהם היו מרביים בתפילות מאד על הצלחת הילדים, עד שיום אחד נצנץ במוחם המחשבה למסור לבדיקה את המזוזה שקבועה בפתח חדר הילדים, והנה להפתעתם הרבה מצא המגיה חור בלמ"ד של תיבת 'ולמדתם' -] אותם את בניכם], כמובן שמיד החליפו את המזוזה לכשרה ומהודרת, ולשמחתם כי רבה נהפך לב הבנים מן הקצה אל הקצה והתחילו דברי תורה נקלטים במוחותיהם!

אי אפשר לסרב לאלו שהשכימו לקום ותיקין

התפילה בשבת. על פי הנג' יחנו ועל פיו יסעו...

מעניין להוסיף, פרט מעניין הנוגע לחודש אלול הקרב ובא: מנהג כל ישראל לומר את בקשת הסליחות הנהוגות בחודש אלול, רבינו סבור כי יסוד המנהג הוא להשכים ולומר באשמורת הבוקר, קודם שמתחילים שחרית כותיקין, ואילו אותם המתפללים שלא כותיקין, ומתחילים את אמירת הסליחות שלא באשמורת, אין לזה טעם וריח.

גם כשרבינו שימש לסנדק, היה עדיפות מיוחדת לברית שמתקיימת אחרי הנג', גם מצד שבוה מקיים אבי הבן ענין זריזים מקדימים בהידור, וגם כי אז היא נשאר עטור בטלית ותפילין עד לאחר הברית.

זמן נג' החמה

ידוע כי יש מספר דיעות באשר לזמנה המדויק של הנג' החמה, מכיון שאין מדורנו עוסק בעניני הלכה, אלא כל מטרתו לעורר תשומת לב הקורא לדקדק במצות ולהתחזק במעשים טובים, נעתיק בקצרה מתוך קונטרס 'מנהגי בית הכנסת לדרמן', בשם רבינו: זמן הנג' החמה הנהוג במנין ותיקין, הוא ע"פ ה"לוח" (של ר"מ טיקצ'ווסקי) שנכתב במקורו לפי אופק ירושלים, בתוספת כמה רגעים להתאימו לאופק בני ברק (ע"ש בהערה, ושלא היתה דעת החזון איש נוחה לדקדק בדיוק בזמן התחלת שמו"ע).

הגאון רבי מאיר הוניגסברג שליט"א (באמצע) מוסר את פרק המשניות היומי אחרי ותיקין בירכתי בית המדרש

רבינו במסיבת סיום בביתו של רבי מאיר סופר, מהמשתתפים הקבועים בשיעור דף היומי אחרי ותיקין

לא יאומן: בית הכנסת מלא מפה אל פה בתפילת חול המועד סוכות

תמונה נדירה (בערך משנת תשס"ה) של המוני איש שהשכימו קום להשתתף בסיום הידוע בערב פסח. רבינו יצא מבית הכנסת לחצר, כדי לטעום מעט מסעודת מצוה, המונים מצטופפים.

מתפללי ותיקין בלדרמן מנין בית שני

מנן הגרא"ל שטינמן חוזר מותיקין בבית הכנסת איצקוביץ, רבה שנים לא התפלל כותיקין מאילוצים שונים, אך בעש" רות שנותיו האחרונות, הקפיד על כך.

רחוב רשב"ם שוקק חיים בשעה 5 בבוקר. מתפללי ותיקין באים לתפילה.

מתפללי בית הכנסת לדרמן בותיקין ברחובה של העיר בתקופת הקורונה, ניסן תש"פ

בקושי אנשים, אבל עם הזמן המנין השני התחזק והגיעו אליו עוד ועוד אנשים, והגבאי ר' יחיאל לדרמן ז"ל בנה לצורך המנין חדר נוסף צמוד לבית הכנסת (כיום מכונה "בית שני").

ואחריתך ישגה מאוד

במבט לאחור, כיום ניתן להבחין בבירור את המהפך.

אם באותם ימים, מתפללי ותיקין היו מתי מעט, גם הם ברובם אנשים עובדים או מבוגרים. בני תורה וישיבות לא באו לשחרית כותיקין. מה לו לקום בשעה 4-5 בבוקר, בשעה שהוא יכול לישון עוד שלוש שעות ולקום בשעה 7 בבוקר לתפילה ישיבתית בניחותא?

עד שבא רבינו ושינה את הדבר. הוא עודד את מי שבא בקרבתו, את כל דורשי עצתו שיקומו כותיקין, צעירים וזקנים, בחורים ואפילו ילדים צעירים, לכולם הוא הזכיר כי ותיקין זה בעצם זמן התפילה הכי לכתחילה.

כיום, כמעט שאין ישוב חרדי בו לא קיים מנין או כמה מנינים לתפילת שחרית כותיקין. כמעט כל בית כנסת שמכבד את עצמו מייחד זמן לתפילת ותיקין, ואחרי זה יבואו שאר המנינים. אפילו בחו"ל, יש בהרבה מקומות מנינים לתפילת ותיקין, לציבור בני התורה.

והחידוש היותר גדול, כי המתפללים הם בני תורה אברכים. ויש מנינים ישיבתיים לותיקין.

בבית כנסת לדרמן עצמו, הוא מהמנינים הגדולים בעולם לתפילת ותיקין. כל בוקר מתקיים מנין גדול של כמאה וחמישים מתפללים, ובנוסף מנין נוסף בבית שני שיש בו כמה עשרות נוספים של מתפללים.

זכות קדימה למתפללי ותיקין

כל באי ביתו של רבינו ידעו כי כל מה שנוגע לתפילת ותיקין מקבל יחס מועדף ושונה. היה תקופה שאחד הצעירים ביקש שרבינו ימצא לו זמן קבוע לשאלותיו, רבינו דחה אותו בטענה שהוא ישיב לו בכתב מפעם לפעם, אבל הלה התעקש, עד שאמר לרבינו 'ואם אקום לותיקין בשביל זה ואכנס אחרי התפילה, הרב יסכים?' לזה רבינו לא יכל לסרב.

מענין להוסיף, כי רבינו חש קשר עם מתפללי הנץ באופן אישי. כך למשל, המתפללים היחידים שרבינו היה מגיע לשמחות שלהם במדת האפשר, וזכר אותם מצוין היו מתפללי ותיקין, הוא ראה מטרה וחשיבות גדולה בזה, כי תפילה זו היתה נחשבת אצלו מאוד.

כך גם היה משתתף בקביעות בהרבה מהשמחות המתקיימות בבית הכנסת, היה עובדא באחד המתפללים שבא לרבינו להתברך לרגל חתונת בנו, הוא ציין ששמחת האופורף תקיים בבית הכנסת במנין ותיקין בלדרמן.

נתחייך רבינו ואמר לו, אם כך, זה סגולה שאני לא אשכח לבוא...

היתה תקופה של כמה שנים שרבינו קיבל עשרות איש כל בוקר בביתו אחרי שחרית, אף שלא היה זה הזמן הרשמי, מפני שאמרו לו שאנשים אלו השכימו קום במיוחד מכל הארץ כדי לבוא להיוועץ בו, מששמע שסיבה 'נץ' תלויה בדבר, שוב לא סירב.

שיעורים סביב לותיקין

גם שיעורי התורה שנקבעו מסביב לשחרית ותיקין בלדרמן, זכו אצלו ליחס מיוחד. השיעור הקבוע בדף היומי של הגאון רבי יעקב שוב שליט"א, היה זוכה מפעם לפעם לביקורו של רבינו בסיומי מסכתות וכדומה, 'הייחוס שלהם' בעיקר היה כי השיעור שייך למתפללי ותיקין...

סביב מעגל השנה

בכלל, כל מועדי השנה היו סביב הנץ. כך למשל, המנין המרכזי בבית הכנסת 'קריאת המגילה ברוב עם' הוא כמובן עם הנץ החמה, גם בט' באב משכימים ותיקין (אף שגומרים הרבה לפני חצות היום), הסיום הידוע של הש"ס בערב פסח, נערך כמובן, אחרי גמר שחרית כותיקין, כל ימי השנה כולל כל המועדים, כולם סביב הנץ. גם בשבת מקפידים על ותיקין, אף שבהלכה מובא כי יש לאחר את

עובר לפני התיבה בשחרית ב'לדרמן' באחד מימי ה'א"צ

גבאי בית הכנסת, רבי מרדכי אריאל (מימין) ורבי משה כהן שליט"א

שיעור יומי
בירושלמי
ע"י הגר"ח קניבסקי
 החל מיום ראשון ט"ו באדר, אחר תפילת ותיקין, יחל א"ה בביה"ב לדרמן, בדרכי רשב"ם, שיעור יומי בירושלמי.
 השעור נוסד ויאמר א"ה ע"י הגאון רבי חיים קניבסקי ק"י שליט"א, בכל משך השנה, להסתלקותו של רבן של ישראל, מכן בעל ה"קהילות יעקב".
 מצפים להשתתפות קהל גדול של לומדי תורה במקום.

ידיעה שפורסמה בעיתון בחדש אלול תשמ"ה, ממים ספורים אחרי פטירת הקהילות יעקב, על שיעור חדש אחרי ותיקין מפי בנו שליט"א. מתוך "ארכיון היהודי"

הופיע: ירושלמי שביעית
 עם שיעוריו של **מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א**
 משיעוריו הקבועים מידי יום לאחד תפילת "ותיקין" בביה"ב לדרמן "לע"נ מרן דשכב"ה" הגר"ח קניבסקי זיע"א החידושים ופירושים ע"י אחד השומעים והיה לנגד עיני
מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א
 יצא לאור בהידור רב המקל על הלומד
 להשיג: אצל מש' קורלנסקי רח' מהרש"ל
 1 בני ברק טל: 03/790883

וודעה על הופעת חוברת שיעורים על ירושלמי שני מסרו לאחר ותיקין כל יום... מתוך הארכיון היהודי.

עדיפה על תפילה בציבור, ומצד הדין עדיפה אף אם אין לו עדיין טלית ותפילין, אלא שלא נוהגים כן, וכן עדיף תפילה עם הנץ על פני טבילה במקוה, (אם לא שהוא זהיר בטבילה מאוד), ועוד ועוד פסיקות רבות המובאות גם בעוד ספרים, שהצד השווה בכלם הוא חשיבות תפילת שמונה עשרה עם הנץ החמה.

חשוב להדגיש כי גם בנושא זה צריך לנהוג בחכמה. כי פעמים רבות הורה רבינו כי מי שאין לו ישוב הדעת הראוי במנין ותיקין, או כשהוא בא על חשבון לימוד התורה, הרי שלא יתפלל כותיקין.

אגב, מעניין להדגיש, כי בספרו המפורסם אורחות יושר שהוא ספר מוסרי ליראת שמים ומדות טובות, הכניס רבינו את השקפותיו, בין השאר הוא שם דגש מיוחד על, כמובן, תפילה עם הנץ החמה.

הנה, במילים קצרות הוא כותב על מעלת ותיקין "וענין תפילת ותיקין, מלבד שיטת הרי"ף והרמב"ם שהוא חיוב גמור והעובר על זה ואין מתפלל כותיקין נקרא עובר על דברי חכמים, ואפילו לשאר פוסקים שאינו חיוב גמור מ"מ הוא ענין גדול מאוד כמו שהפליגו חז"ל מאוד, והבטיחו שאינו ניזוק כל היום כולו, ואילו היה בא בזמנינו אחד מהתנאים שידוע שכל ברכתיו מתקיימין, כמה היו משתדלין לקבל ברכתו, על אחת כמה וכמה ברכה שחז"ל הבטיחו..."

אגב, בהמשך הדברים הוא מפליא להביא שם מדברי רבינו יהונתן מפראג ז"ל בפירושו לאיכה "תפילת ותיקין מוכרחת להתקבל, ואילו היו מתפללין ותיקין ביום החורבן לא היה נחרב בית המקדש, ולכן כתיב סכותה בענן לך מעבור תפילה, כדי שלא ידעו מתי הנץ החמה..." עכ"ל.

אינו ניזוק כל היום

כאמור, רבינו מביא את דברי הגמרא אודות המתפלל ותיקין שאינו ניזוק כל היום כולו. מעניין לציין כמראה מקום בעלמא, דברים שהביא מקורבו בספר דרך שיחה פרשת קדושים מביא מדברי רבינו כיצד היה לו נזק מגניבה שקרתה בביתו, ודווקא בזמן שיצא מביתו לתפילת ותיקין, ע"ש דברים מרתקים.

כמו כן רבינו מייחס מעלות רבות מלבד עצם קיום תפילה בהידור כדיעות הראשונים, ישנה את המעלה של אינו ניזוק כל היום בזכות זה.

[ואמר עוד שאפילו מי שמתפלל ותיקין מסיבה צדדית שיש לו כגון שהולך לעבודה וכדו' גם יש לו את הבטחת חז"ל אינו ניזוק כל היום כולו].

המעורר

בשנת תשל"ב למד בשיבת בית מאיר בחור בשם מרדכי אריאל, לימים הגבאי הראשי של מנין הותיקין בבית הכנסת 'לדרמן', הוא היה משכים קום מידי בוקר. פעם פגשה בו הרבנית ע"ה, ואמרה לו, תראה, בעלי משכים קום מאוד אבל הוא לא תמיד יודע את דקת הנץ שמשנתה מידי יום, וממילא הוא לא יודע מתי הזמן להניח תפילין, מכיון שאתה קם ממילא, טוב תעשה אם מידי בוקר תתן דפיקה על החלון כדי שנדע שכעת מתקרב זמן התפילה, וכבר הגיע זמן הנחת תפילין.

כמובן, הבחור שמח על זה, ובהמשך עם השנים זה נהפך לדבר קבוע. כל בוקר בקביעות הגיע ר' מרדכי לחלון ודפק מספר פעמים, כשפעמים רבות הרבנית היתה ישינה, והדפיקות הזכירו לה על זמן התפילה ההולך ומתקרב...

מרן הסטייפלר ז"ע

להעשרת הידע - נוסף, כי אפילו אביו של רבינו, להבחל"ח מרן ראש גולת קהילות יעקב ז"ע בעל הסטייפלר, לא היה מתפלל ביום רגיל כותיקין, בשעה זו הוא היה רק עולה על יצועו... הוא היה מתפלל בדרך כלל במנין ישיבתי של ישיבת בית מאיר הסמוכה לביתו, ובשנים מאוחרות יותר בבית הכנסת לדרמן במנין המאוחר.

אחרי שנסתלק מרן הקהילות יעקב זצ"ל קבע רבינו שיעור יומי בתלמוד ירושלמי לעלוי נשמתו, בבית הכנסת לדרמן, כמובן, השיעור נקבע לאחר שחרית עם הנץ החמה...

בשלב מסוים, החליט הגאון הגדול רבי יהודה שפירא זצ"ל להוסיף בבית הכנסת לדרמן 'מנין שני' שלא כותיקין, הדבר היה נראה אז משונה... גם כך היו

הגאון הגדול רבי שרגא שטינמן לצד חמיו רבינו שליט"א במנין ותיקין ביום הפורים

רבינו שליט"א יורד לשחרית עם שחר, מלווה בנאמנו הר"ר ישעיה אפשטיין שליט"א

הרה"ג שמואל רוזנברג שליט"א עובר לפני התיבה במחיצת רבינו

תפילת שחרית מוכרחת להתקבל. רבינו בתפילת שחרית כותיקין בביתו

שהתעוררו ממילא מוקדם, והגיעו בקלות לתפילת הנץ.

ייראוך עם שמש מבקשי פניך

כבחור, התפלל רבינו כתלמיד מן המניין בישיבתו בזמן הקבוע לפי סדרי הישיבה, אך בכל הזדמנות בה יכל, הקפיד מאוד על תפילת נץ החמה.

עם נישואיו מיד קבע את תפילת שחרית שלו בותיקין.

בשנים הראשונות היה זה בכלל אברכים חזון איש ותקופה קצרה לאחר מכן בבית הכנסת 'לדרמן שנפתח לא מכבר.

באותם ימים 'לדרמן' היה בית כנסת קטן ודל, שהכיל מספר מועט של מתפללים, בין עשר לשלושים איש, רובם תלמידי חכמים ממשפחת ותלמידי החזון איש, הגבאי היה רבי יחיאל לדרמן ז"ל, בעל המקום. זמן התפילה היתה כותיקין.

רבינו לא בלט שם כלל, להיפך, היו שם גדולי תורה מפורסמים כגון הג"ר חיים גריינמן, והג"ר גדלי' נדל, וכעבור זמן הצטרף הג"ר יהודה שפירא, ובזמנים מיוחדים כגון מר"ח אלול עד אחרי סוכות, גם מרן בעל הקהילות יעקב, אבל רבינו מצידו עודד את מי שיכל לבוא להתפלל "איתנו" - כלשונו, בותיקין.

אגב, שמענו מחתנו הגדול של רבינו שליט"א, הגאון רבי שרגא שטינמן, עדות מענינת על אותם שנים, כי אחרי נישואיו בא להתפלל במנין ותיקין, מי ששימש אז כגבאי היה הרב אברהם דוד קורלנסקי, שלחש לו כבר בתקופת הימים ההם, בעוד רבינו היה בשנות הארבעים לחייו, 'לדעתי הרב האמיתי של המקום הוא רבי חיים קניבסקי'...

אוסף אנשים

כיום, זה נראה מעט מיותר ואולי גם מגוחך, אבל באותם שנים רבינו שידל מי שיכל לבוא לותיקין.

בשיחות רבות שקיימנו עם מתפללי מנין ותיקין כיום, עולה כי רבים מהם באו אך ורק לפי בקשת רבינו, כך מספר לנו הרב ו. אחד המתפללים הקבועים למעלה משלושים שנה במנין הותיקין, כי התגורר בחו"ל וטרם בא לגור בארץ באופן קבוע הוא בא להיוועץ ברבינו, רבינו אז אמר לו בלשון הזה "תבוא לארץ ישראל, תקנה דירה בבני ברק, ותבוא אלינו לותיקין כל בוקר".

"אז הסתכלתי על זה מאוד משונה" מספר לנו הרב ו'. מה הקשר בין לגור בבני ברק לבין ותיקין, בקושי ידעתי מהו תפילת נץ, אבל מכיון שהרב אמר - קיימתי את זה, וראיתי בזכות זה הצלחה מאוד גדולה בכמה תחומים.

על לוח לב

דברים ברוח דומה סיפר לנו הרה"ג ר' שמואל רוזנברג, שזכה לקירבה אצל רבינו בעיקר בזכות תפילת שחרית בה התפלל באופן קבוע ותיקין עם רבינו: רבינו היה מחזיק קשר אישי עם המתפללים, אם היה אחד מחסיר יומים או שלוש, הוא היה דורש בשלומו, כך גם היה אצלי, אם קרה והחסרתי, הוא שאל לשלומי והתענין מה קורה.

אגב, 'לדרמן' זה המקום היחידי בוא אפשר למצוא גם ילדים צעירים משכמים קום להתפלל כותיקין, ולא בגלל שיש להם טיול... אלא כי רוח המקום והאווירה שעשה רבינו, גרמה גם לילדים לבוא. הרבה מנכדיו הילדים שליט"א באו בעידודו להתפלל ותיקין.

גם על 'עזרת הנשים' לא פסח תפילת ותיקין.

בבית הכנסת קיים 'עזרת נשים', מסתמא מהיחידים בעולם הפועל בימות החול... החל משעות הבוקר מוקדמות מגיעות נשים להתפלל כותיקין. עד לפני מספר שנים היתה אשת חבר, להבחל"ח הרבנית קניבסקי ע"ה מגיעה מידי בוקר להתפלל כותיקין, ומקבלת לברכה את הנשים המתפללות שם, כיום נמשך הדבר על ידי בתה הרבנית צביון תחי', במסורת אביה ואמה.

במבט הלכתי

כדי ללמוד את חשיבות הדבר, נוכל להציץ במגוון תשובותיו הנדפסות בספר דעת נוטה (ח"א עמוד ק"צ והלאה), שם כותב רבנו כי תפילת נץ החמה יחידי

רוצה להקדיש
את יקיריך ולהיות
שותף בהפצת דברי
התורה של רבינו?

כאן המקום:
053-3145900

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

המהפכות (א)

על מי לא צריך לברר בשידוכים? ממתים צעירים התחילו להתפלל ותיקין? מי הרב האמיתי של בית הכנסת, ובשלוש מי דרש רבינו כשהחסיר. לאיזה קבלת קהל לא היה שייך לסרב? וכיצד משכנעים את רבינו. כל אלו ועוד, במאמר המרתק שלפניכם.

ביריעה הבאה נסקור פרק פחות ידוע מפועלו של רבינו.

זכה רבינו, מתוך שעסק בתורה לשמה ולא עסק בשום דבר אחר, תורתו הכריזה עליו מבחוץ, ומתוך שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים. אש ההלכה בערה בקרבו עם יראת דקדוק הדין שקיבל מרבו מרן החזון איש, ובמשך עשרות שנים הוא גרם למהפכה מקצה אל קצה במספר דברים בציבור בני התורה.

לקראת 'בין הזמנים חודש אב', ובתקופה בה גזר עלינו הי"ת גלות בתוך גלות, כשאין אנו יכולים להתפלל כראוי בבית המקדש מעט, נודדים ממקום למקום ומחצר לחצר, מערכת 'קובץ גליונות' בשיתוף גליון 'דברי שיח' העולמי, שזכה לתפוצה אדירה מעין כמותה בכל העולם היהודי, יצא לתור ולחקור אחרי שבע המהפכות שחולל רבינו בציבור היראים, במגוון נושאים.

מיותר להוסיף, כי אנו מביאים כל פעם 'טעימה בעלמא' ועל קצה המזלג מה שיכיל הדף, בפרט בנושא להלן, לא הצלחנו לגמור את המלאכה, ובודאי חסרים לנו פרטים רבים, ואדרבה נשמח עם כל הוספה וידיעה, ובכל תמונה או מסמך מתקופות ההם.

ואי"ה, מעת לעת נוסיף לפרסם בכל פעם על מהפך בנושא אחר, אותו חולל רבינו שליט"א.

לרבנן ותלמידהון
ביום רביעי ט"ז מר חשון חל האי"צ השלשים וחמש של רבן של כל בני הגולה מרנא ורבנא

מרן בעל החזון איש זצלה"ה

שיעור מודרני הנ"ח קניבסקי
לאחר מנו ותיקין ולאחר סגן חיצילה לקבר מרן זצלה"ה
יחד נשכח צקון לחסם לפני בעל החסמים לחוס על שארית הפליטה.
וישלת עדרו מקורש לקדוש שמו ית' בעולם. ובשיעורו יתם ויבית קרן התורה והיראה.

בני הישיבות

מי קם ותיקין?

ההתחלה כמו רוב הליכות חייו של רבינו, יסודה במרן החזון איש זצ"ל.

מרן החזון איש זצוק"ל הקפיד על תפילת שחרית מידי בוקר כותיקין, זמן התפילה החל כחצי שעה קודם הנץ, וקריאת שמע כעשר דקות קודם אחרי הנץ החמה, כך שהחלו את שמו"ע עם הנץ החמה ממש. באותם ימים, קשה מאוד היה למצוא מניין יראים בשעה כזו, רוב הימים המניין היה די במצומם, לא פעם היו צריכים להמתין לעשירי "צנטער" להשלים לברכו וקדיש.

[וסיפר רבינו כי בתקופה הראשונה לבואו של מרן החזון איש לבני ברק, לא היה לו תפילה כותיקין במנין והיה מתפלל יחידי ואח"כ היה הולך לשמוע קדיש וקדושה בבית הכנסת הסמוך לביתו, ובהמשך היה מניין בביתו].

אגב, על חשיבותו של תפילת ותיקין בעיני החזון איש, ישנה עדות מענינת בספר מעשה איש (ח"ד, עמוד רכ"ד) על שידוך שביררו אצל החזון איש, אודות בחור שהוא הכירו והיה מתפלל אצלו לעיתים בותיקין, כשעלו מספר שאלות וספקות אודותיו, פסק החזון איש ואמר, "על מי שבא להתפלל ותיקין - יורדות כל השאלות!...! כמובן התשובה יפה לאותה הצעה, אך רוח הדברים מובנת לכל.

נדגיש, כי היו גם היו פה ושם עוד קהילות קטנות של צדיקים יראי ה' שקבעו את תפילתם כותיקין, כמו בירושלים קהילות פרושים וכדו', וכן בעוד ערים, גם בבני ברק היו צדיקים נוספים, אך רוב רובם של הבני תורה, בפרט צעירים, לא ידעו ולא שמעו על תפילת ה' "נץ".

אלו שהשכימו קום היו בעיקר פועלים העובדים לפרנסתם, ובחלקם, אולי רובם, התפללו הרבה לפני זמן הנץ החמה. אנוסים היו. או אנשים מבוגרים

מתוך מודעה בעיתון, חשון תשמ"ט: השיעור יתיקין
חחרי מנין ותיקין. מתוך: "ארכיון היהודי" ובאדי
בותו

רבינו יורד מהיכל כולל 'חזון איש'.

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

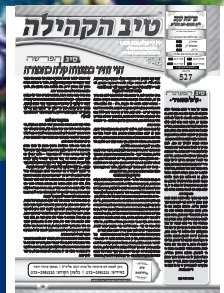
י"ח אב תש"פ • 8 אוגוסט 2020 • מאנסי: הדלקת נרות - 7:46 • מוציש"ק - (72 דקות) 9:16 • No. 94 • Issue 45 | Vo. 2 • בסייד

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת עקב

תמונות חדשות

דברי שייח • טיב הקהילה • שבילי פנחס • חוט של חסד • המברך

דברי תורה עברית